

Prvih 100 let

Jubilejni

GLAS
PODZEMLJA

Jubilejni GLAS PODZEMLJA

Glasiło Društva za raziskovanje jam Ljubljana

Naslov izdajatelja:

Luize Pesjakove 11, 10000 Ljubljana

e-mail: info@dzrlj.si

www.dzrlj.si

Spletna izdaja:

http://dzrlj2.speleo.net/glas_podzemlja

Urednik:

Primož Presetnik

Uredniški odbor:

Dorotea Verša, Branka Hlad, Metod Di Batista,

Tomislav Lajovic- Tomac, Matjaž Pogačnik,

Matej Dular, David Senica

Lektorica:

Tanja Tomšič

Obdelava starejših fotografij:

Marko Simić

Oblikovanje in prelom:

Ivana Kadivec, Jaka Modic s.p.

Tisk:

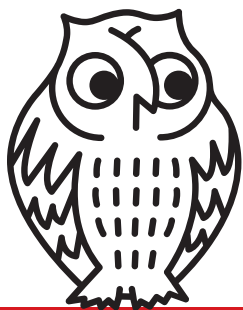
Bograf

Naklada:

150 izvodov

Ljubljana, februar 2012

ISSN 1581-8942

1 9 1 0

DRUŠTVO ZA
RAZISKOVANJE
JAM LJUBLJANA

GLAS
jubilajni
PODZEMLJA

Kazalo

- 7** Predgovor
- 11** Proslava in podelitev priznanj
- 31** Razstava Jame so zame
- 55** Fotografska razstava »Prvih 100 let
Društva za raziskovanje jam Ljubljana«
- 79** Praznovanje rojstnega dne
- 83** Veteranska ekskurzija v Najdeno jamo 29. maj 2010
- 87** CGP - celostna grafična podoba
- 101** 100 letnica in vsemogočni mediji
- 105** Podelitev Zlatega reda za zasluge
- 111** Članstvo prvih 100 let
- 119** Zahvale
- 120** Pokrovitelji in sponzorji

1913

*Spust v Široko jamo na Plehu
pri Dobropolju. - Foto: Josip Kunaver*

Predgovor

Društvo za raziskovanje jam Ljubljana je v letu 2010 praznovalo sto let delovanja. Ob tej priložnosti je organiziralo ter pripravilo več prireditev in dogodkov. Številni člani so v ta namen zbrali in uredili veliko tekstovnega, slikovnega in drugega gradiva. Želja članov je bila, da bi vse to gradivo ustrezno arhivirali in publicirali. Ob soglasju IO Društva so se organizatorji odločili, da velik del tega kvalitetnega gradiva zberejo in uredijo v jubilejni številki društvenega glasila Glas podzemlja.

Društvo je bilo ustanovljeno 12. maja 1910 v Ljubljani na pobudo staroste Viljema Puticka in Ivana Andreja Perka. Predsednik je bil tedanji deželni predsednik baron Schwarz, podpredsednik ravnatelj deželnega muzeja dr. Mantuani, vodja dolenske sekcije, dr. Cerk, vodenje kočevske sekcije pa je prevzel dr. Bischof. Oblast je društvu posebej dodelila hidro inžinjerja Picka.

Ko letos praznujemo 100. obletnico delovanja Društva lahko ugotovimo, da je društvo vsekozi stalno in neprekinjeno delovalo. Izjema je bila le krajši prekinitvi med I. in II. svetovno vojno. Globok pečat so mu dali številni člani, ki jih je bilo v vsem obdobju skorajda 1000. Članstvo so zaznamovala imena pomembnih Slovencev, kot so: dr. Josip Cerk, Bogumil Brinšek, Ivan Michler, Pavel Kunaver, dr. Valter Bohinc, Franci Bar, dr. Alfred Šerko, dr. Jovan Hadži, dr. Srečko Brodar, brata Kuščer, dr. Roman Kenk, dr. Albin Seliškar, dr. Egon Pretnar, dr. Franc Osole, dr. Ivan Gams, dr. Jurij Kunaver, dr. Boris Sket in še mnogi drugi.

To izjemno stoletje označuje neprekinjena trdna veriga članov, ki si iz roda v rod podajajo ljubezen do narave, raziskovalni duh in duh pripadnosti, ki so ga vzpostavili njihovi predniki. Vse to je potekalo v okolju visokih moralnih in etičnih vrednot, ki jih Društvo še vedno neguje. V njem so se izurili vrhunski raziskovalci in športni jamarji, zrasle so generacije navdušenih ljubiteljev in varuhov podzemnega sveta.

V vseh teh letih so člani odkrili, raziskali, izmerili in popisali 3000 jam, kar je skorajda tretjina trenutno znanih jam v Sloveniji. Člani so se spustili tudi v številne jame drugod po svetu. V celotnem obdobju je bilo doseženih več rekordnih globin, s čimer so člani postavljali mejnike v lokalnem ter mednarodnem merilu. Na slovenskem krasu in v kraškem visokogorju pa še sedaj raziskujejo jame, ki se uvrščajo med najlepše in najgloblje na svetu. Eno od teh je Renejevo brezno na Kaninu s svojo globino 1238 m. Poleg rekordnih globin so člani odkrili mnogo kilometrov novih rovov (npr. Najdena jama) in velikih podzemskih prostorov ter preplavali številne podzemne vodne sifone.

Na Slovenskem je bilo Društvo zibelka mnogim jamarskim društvom, med katerimi marsikatero še uspešno deluje (Rakek, Ribnica, Logatec, Sežana, Divača, Idrija, Koper, Domžale, Loška dolina, Cerknica ...), v šestdesetih letih 20. stoletja pa je bilo začetnik meddruštvenega povezovanja v obliki Zveze.

V Društvu so in še delujejo najboljši slovenski jamski fotografi, ki so se s kakovostjo in inovacijami tudi mednarodno uveljavili.

Po II. svetovni vojni je bilo Društvo začetnik raziskovanja visokogorskega krasa v Sloveniji, jamarskega reševanja, jamarskega potapljanja, modernizacije slovenskega jamskega katastra, vsesplošnega razvijanja jamarske raziskovalne tehnike, uvajanja računalniških metod in orodij za risanje jamskih načrtov, oblikovanja speleološke terminologije. Bilo je izdajatelj prvih jamarskih priročnikov in prvih številčk revije Naše jame. Nudilo je pomembno tehnično, organizacijsko in strokovno pomoč IV. mednarodnemu speleološkemu kongresu leta 1965 itn.

Med obema vojnama je bilo posebej pomembno znanstveno delovanje članov na področju hidrologije in speleobiologije. V prvih desetletjih po II. svetovni vojni je bilo zelo uspešno in pomembno prav posebno poslanstvo: širiti sloves o slovenskem krasu in jamah pri sosednjih narodih.

Raziskovanje podzemlja zahteva vrhunsko fizično in psihično pripravljenost posameznika ter popolno sodelovanje skupine, ki se skupaj podaja v globino. V skrivnostnem svetu teme, kjer si skupina medsebojno popolnoma zaupa in varuje življenja posameznikov, nastajajo najgloblja prijateljstva, v najtežjih razmerah pa tudi nesebična solidarnost, kar člane društva spremlja, zavezuje in povezuje vse življenje. Med člani ni razlik. Članice in člani vseh aktivnih generacij v jamah enakopravno sodelujejo v najboljšem duhu tradicije in z raziskovanjem nadaljujejo tam, kjer se je ustavil prejšnji rod.

V Društvu se sožitju jamarskega športa in znanosti v kraških jamah ne morejo izogniti, za kar imajo dovolj dokazov iz preteklosti. V mnogih primerih je tudi vse slovensko znanstveno jamoslovje in krasoslovje črpalo kadre prav iz članstva. V njem so se kalili številni posamezniki in posameznice, ki so se (ali pa se še) odločajo za študij naravoslovnih ved, geologije, geografije, biologije, arheologije, medicine, tehničnih pa tudi družboslovnih in celo umetniških ved. Med njimi neredko najdemo zelo uspešne strokovnjake, znanstvenike, učitelje, naravovarstvenike, celo akademike, poleg tistih, ki jih je življenje usmerilo bolj ali manj proč od jam in krasa. A tudi slednji svojih jamarskih let niso pozabili in so jim izkušnje iz tega obdobja koristile tako ali drugače.

Društvo se obnavlja z vsakoletnim sprejemanjem novih članov, zato se vsako leto organizira jamarska šola, kjer sprejemajo in vzgajajo nove mlade članice in člane. V njej se le-ti naučijo osnov jamarske tehnike in tehnologije raziskovanja jam, hkrati pa jim društveno okolje vceplja tradicionalne društvene vrednote spoštovanja in ohranjanja narave, prijateljstva in medgeneracijske solidarnosti. Poleg raziskovanja in uživanja lepot podzemskega kraškega sveta, se naučijo tudi merjenja jam, risanja načrtov raziskanih globin, vpisovanja odkritij in evidentiranje vseh podatkov v društveni kataster jam, ki je bogata zbirka dokumentov o vseh raziskanih jamah v Sloveniji.

Dokumentiranje jam, ki jih je društvo raziskalo v svoji stoletni zgodovini, je vsaj enako pomembno kot samo raziskovanje jam. Odhod v jame se običajno prične s pregledovanjem zapisnikov o že znanih jamah, raziskovalne akcije pa se zaključijo z risanjem jam in beleženjem njihovih opisov.

Skozi celotno zgodovino Društva so se med člani vedno našli takšni, ki so, razen v jami, svoj jamarski čas z veseljem namenili urejanju arhiva in katastra jam. Njihov prispevek je neprecenljiv, saj so s svojim delom omogočili uresničevanje načela: sedanja generacija članov nadaljuje raziskovanje jam tam, kjer se je prejšnja ustavila. Vez med vsemi generacijami

predstavlja urejen arhiv in kataster jam. Kataster danes šteje že več kot 20.000 dokumentov o jamah v Sloveniji, ki so dostopni v tiskani obliki in elektronski obliki. Še več: Društvo je razvilo prvi elektronski kataster jam, dostopen prek svetovnega spleta.

V jubilejnem letu 2010 je društvo organiziralo številne dogodke, ki jih je koordiniral že leta 2008 ustanovljen organizacijski odbor. Organizacijske podobnosti lahko preberete v zaključnem poročilu ožjega organizacijskega odbora, rezultati so predstavljeni v tej jubilejni številki Glasa podzemlja. Kot posebno dodano vrednost k 100-letnici pa izpostavljam tudi ureditev in pridobitev številnih arhivskih dokumentov (foto, video, pisnih in ustnih dokumentov), ki bodo služili sedanjim ter bodočim potrebam članstva.

100-letnico so obeležili naslednji dogodki, prireditve in aktivnosti:

- Proslava na Ljubljanskem gradu, 6. 4. 2010
- Razstava *Jame so zame* na Ljubljanskem gradu, na ogled od 6. 4. 2010 do 6. 6. 2010, kasneje razstavljena še na gradu Bogenšperk.
- Fotografska razstava *Prvih 100 let Društva za raziskovanje jam Ljubljana* na Jakopičevem sprehajališču v ljubljanskem Tivoliju, na ogled od 20. aprila 2010 do 20. junija 2010 in kasneje delno razstavljena še v atriju Mestnega muzeja Celje.
- Točno na 100. rojstni dan, 12. maja 2010, se je množica članov zbrala na vrtu ene iz ljubljanskih gostiln.
- Za nečlane je bil 22. maja 2010 organiziran pohod na Planinsko polje, v Vranjo in Skedneno jamo z namenom, da se prikaže eno od področij 100-letnega delovanja Društva.
- 29. maja 2010 je bila izvedena tradicionalna veteranska ekskurzija v Najdeno jamo.
- Razgibana medijska promocija Društva in njegove 100-letnice.
- Prenova celostne grafične podobe in spletnih strani društva.
- Spomladi 2009 natisnjen predstavitveni prospekt društva.
- Decembra 2010 je predsednik Republike Slovenije društvu podelil Zlati red za zasluge.

Društvo pa v prazničnem letu ni samo postavljalo, temveč so bili člani izredno aktivni pri raziskovanju jam. Tako so osvojili Tri srca – sedaj s več kot 600 m najgloblje brezno na Snežniku ali so se v jami Konasnica prebili več kot kilometer globoko v osrčje Jelovice. Taki in številni manjši, vendar prav tako pomembni uspehi so jamstvo, da je društvo še zelo čilo in z veseljem pričakuje novih 100 let uspehov.

V Ljubljani, oktobra 2010

*Za organizacijski odbor
Metod Di Batista*

1912

Ena najzahtevnejših jam, raziskanih pred svetovno vojno, je bila 64 m globoka Krviška okroglica nad Kompoljem.

- Foto: Bogomil Brinšek

Proslava in podelitev priznanj

Proslava na Ljubljanskem gradu

Proslava na Ljubljanskem gradu je bila 6. aprila 2010 ob 18. uri v dvorani Palatio z 180 sedeži. Mnogo obiskovalce stalo, zato ocenjujemo, da se je proslave udeležilo preko 200 ljudi.

Program proslave, ki jo je povezoval g. Janez Lah, je imel naslednjo vsebino:

- Začetek z Jamarsko himno, ki jo je zapel Logaški oktet.
- Govor predsednika društva Primoža Presetnika ob 100-letnici društva.
- Govor predsednika državnega zbora Republike Slovenije, dr. Pavla Gantarja.
- Pesem Iskalci – Logaški oktet.
- Predstavitev dr. Jureta Kunaverja o povezavi jamarstva in znanosti.
- Projekcija kratkega filma, sestavljenega iz starih posnetkov avtorjev Jureta Kunaverja, Antona Praprotnika, Ičota Koširja, ki sta ga pripravila Ičo Košir in Dean Pestator.
- Predstavitev dr. Francija Gabrovška o tem, zakaj hodimo v jame.
- Slavnostna pesem – Logaški oktet.

Polna dvorana. – Foto: Primož Rupnik

Častni govornik predsednik Državnega zbora RS dr. Pavle Gantar. – Foto: Primož Rupnik

- Podelitev priznanj posameznikom:
 - Tomažu Planini,
 - Francetu Šušteršiču – Franclju,
 - Gregorju Pintarju – Staremu,
 - Rafku Urankarju – Ciletu.
- Podelitev skupinskih priznanj:
 - skupini veteranov iz 60 let – prevzel Janez Modrijan – Modrc,
 - skupini raziskovalcev Pršivca – prevzel Jorg Prestor,
 - skupini raziskovalcev Renejevega brezna – prevzela Martina Bergant Marušič – Bina,
 - skupini za urejevanje arhiva – prevzel Marjan Baričič.

Po zaključku proslave so se vsi prisotni preselili v klet Ljubljanskega gradu, kjer je bila slavnostna otvoritev razstave s kratkim programom:

- pesem Napitnica – Logaški oktet,
- rezanje torte – Miran Marussig,
- otvoritev razstave »Jame so zame« – Primož Presetnik.

Po otvoritvi je potekalo še nekajurno druženje ob vinu DZRJL-čan, ki ga je prispevala Petra Jamšek, ob pivu in dobrotah »aktiva žena«.

Podelitev častnega članstva Tomažu Planini. – Foto: Primož Rupnik

Najstarejši živeči tajnik društva Miran Marussig reže torto (ko je postal tajnik, društvo še ni imelo 50 let). – Foto: Primož Rupnik

Bina sprejema priznanje v imenu raziskovalcev Renetovega brezna. – Foto: Primož Rupnik

Logaški oktet. – Foto: Primož Rupnik

Ob 100-letnici Društva za raziskovanje jam Ljubljana

Primož Presetnik, predsednik Društva za raziskovanje jam Ljubljana

→ Foto: Tine Petkovšek

Spoštovani gospod predsednik državnega zbora, spoštovani gostje in podporniki, članice in člani dober dan!

Vsi prazniki, še posebej rojstni dnevi, so prilika, da premislimo, kaj smo storili v preteklem obdobju in kako naj bi ravnali v prihodnjem. In v 100 letih se je nabralo mnogo spominov in marsikaj za presojeti. Uspešnost našega Društva lahko ugotovimo, ko ocenimo, kako smo se držali ciljev, ki so si jih zadali naši predniki. V prvih Pravilih so ustanovniki zapisali »Društvo za raziskovanje podzemskih jam si je stavilo nalogo vsestransko znanstveno raziskati podzemne jame Kranjske ter zemljepisno semkaj spadajočih pokrajin, kakor tudi znanstveno predelati in objaviti uspehe raziskovanj.«

Kakšen visok pomen so pripisovali ustanovitvi društva, pove že dejstvo, da je bil prvi predsednik društva kar tedanji deželni glavar, da o drugih ustanovnih članih, ki so imeli v svojih priimkih "von", "grof" ali "baron", ne govorimo. Kljub temu ali pa prav zato je jame raziskovala smela skupina slovenskih planincev, imenovanih Drenovci, ki so uspešno raziskovali tudi 100 metrov globoke jame. Uspehi, ki smo jih ponovili šele po drugi svetovni vojni. Ko smo že pri vojni, naj omenimo očitno dejstvo je društvo preživel kar dve svetovni moriji in še kakšno okupacijo vmes, kar se ne more trditi za države, pod katerimi smo delovali. Celo več: nekateri člani so v okviru posebnih enot avstro-ogrske vojske raziskovali jame v zaledju Soške fronte. Njihovi načrti jam so še danes pojem dobrega in lepega načrta.

Med vojnama so univerzitetni profesorji prevzeli pobudo sodelovanja pri delovanju Društva, saj so mnoge zanimala znanstvena vprašanja, kot so npr.: podzemna pestrost živalstva ali pa hidrologija. Kot sistematiki so hitro ugotovili, da potrebujemo urejen sistem zbiranja podatkov, zato so uvedli enotne obrazce za opise jam ter ustanovili t.i. jamski kataster. Kataster na tej osnovi deluje še danes, v zadnjih letih pa je dostopen tudi preko spleta.

Društvo in njegovi člani so se vedno zavzemali za varovanje jam in krasa, pa naj bo to s pozivi pred prvo svetovno vojno o prepovedi lomljenja in prodajanja kapnikov, ali o zaščiti jamskega živalstva pred preprodajalci med obema vojnama, ali o nasprotovanju zaježitve Cerkniškega jezera v času socialistične Jugoslavije, ali proti neprimernim idejam o umeščanju raznih muzejev v kraški svet v Sloveniji.

Po drugi svetovni vojni so zagon Društvu dali mladi levi, svoje pa so doprinesle tudi nove raziskovalne tehnike. Te so bile navidez celo tako malenkostne, kot na primer: da se karbidka ni več nosila v rokah, ali prelomne, kot so bile lestvice in vitel zamenjane z opravo za spuste in vzpone po eni vrvi. Tako smo hitro začeli osvajati tudi večje globine in dosegli pri tem tudi nekaj jugoslovanskih rekordov.

Začele so se raziskave visokogorskih jam. Sedaj se lahko pohvalimo s kar z dvema jamama, globokima preko kilometra. Do sedaj smo do 10.000 jam v Sloveniji samostojno registrirali 2000, kar 80 v preteklem letu, in po ocenah dokumentirali še nadaljnjih 1000. Število, ko-

liko poljudnih, strokovnih, znanstvenih člankov so o tem objavili naši člani, pa še zbiramo.

Ob razcvetu raziskovanja, med drugim tudi jamskega potapljanja, sta bili v šestdesetih letih preteklega stoletja ustanovljeni reševalna skupina, kakor tudi tehnična skupina za varnost raziskovanja. Šlo je za velik poudarek na izobraževanju, tako da so vse tri slovenske učbenike o jamarstvu napisali naši člani.

Tudi jamarske šole vodimo redno od tridesetih let 20. stoletja. Preko njih se je zvrstila množica oseb, od katerih so se mnogi zaljubili v jamarstvo in desetletja ostali aktivni člani. Tako je sedaj v članski knjigi zapisanih blizu 1000 oseb, pri nas pa je osnovno jamarsko izobrazbo dobilo mnogo članov ostalih jamarskih društev, zato se je naše Društvo lahko upravičeno imenovalo matično društvo.

Našim članom in članicam je bila in je skupna želja raziskati še neraziskano. Prav pestrost različnih oseb in njihovih strokovnih znanj je pripomogla k uspešnosti društva v teh prvih 100 letih. Menim, da smo odlično izpolnili cilje ustanoviteljev Društva in se tudi zato s ponosom in z velikim zanosom ter z energijo podajamo v raziskave v naslednjem stoletju.

Govor predsednika Državnega zbora dr. Pavla Gantarja na slovesnosti ob 100. obletnici Društva za raziskovanje jam Ljubljana

– Foto: Tomac Tomislav Lajovic

Spoštovani predsednik Društva za raziskovanje jam Ljubljana, gospod Primož Presetnik, cenjeni članice in člani društva, spoštovani gostje!

Dovolite mi najprej, da se zahvalim za povabilo in za priložnost, da ob praznovanju 100. obletnice Društva za raziskovanje jam Ljubljana spregovorim nekaj besed.

Slovenija ima naravne posebnosti, po katerih smo prepoznavni v širšem prostoru, tudi v svetu. Med takšnimi izjemnimi posebnostmi, po katerih slovimo v svetovnem merilu, je gotovo njena kraška podoba. Po svojem Krasu - ime izhaja iz Ma-

tičnega krasa, pokrajine nad Tržaškim zalivom – je ta pojem oznaka za vse podobne kraje in kraške fenomene po vsem svetu. V vseh jezikih sveta za take pojave uporabljajo besedo kras (karst) in po naših ljudskih izrazih še nekaj drugih izvornih pojmov (dolina, polje).

Pod obličjem kraške krajine se nahaja podzemni svet, ki ga predstavlja okoli 10000 do sedaj znanih podzemnih jam. To je izjemno dragocen svet, skrivnosten in poln izjemnih geoloških in drugih pojavov ter posebnih živalskih vrst. V tem svetu se pretakajo vode nekaterih najpomembnejših vodotokov. Edina svetovna znamenitost, ki jo imamo Slovenci vpisano na seznam svetovne naravne dediščine, so Škocjanske jame.

Podzemne jame so eden najbolj prepoznavnih kraških pojavov. Podzemni svet pač ni nekaj, v kar se lahko podaja vsakdo, temveč je dostopen le najbolj drznim posameznikom. Že od nekdaj je buril raziskovalne duhove, izzival s svojimi skrivnostmi, ki so se ubesedile v številnih ljudskih bajkah, kot na primer: v tisti o zmaju v Postojnski jami. In v jame so ljudje prodirali vedno dlje in globlje v svet teme. S tem so si nabirali izkušnje, znanje. Rojevale so se prve resne jamarske dejavnosti, prva večja jamarska odkritja in raziskave ter prve urejene jame za turistično obiskovanje. Ta razvoj je navsezadnje pripeljal do resnega in sistematičnega znanstvenega raziskovanja podzemnega sveta in odločilno pripomogel k nastanku novih znanstvenih panog, kot je na primer speleobiologija.

Povezanost ljudi s podzemnim svetom je zgodovinska in seže daleč v nastanek človeške vrste. Jame so bile prostor domovanja, skrivanja, navsezadnje prostor preživetja, prostor, v katerega so vtisnjeni prvi znaki človeške kulture. Povezanost z jamami je kulturna - skozi literaturo, poezijo, kiparstvo, in se vzdržuje skozi številne mite in legende, navsezadnje pa je tudi znanstvena – v krasoslovju smo Slovenci med vodilnimi v svetu.

Vse to se dogaja na slovenskem nacionalnem ozemlju, kar pomeni, da smo Slovenci kot narod tesno povezani s tem posebnim svetom. Za odkrivanje in spoznavanje tega skritega sveta se moramo zahvaliti pogumnim in vztrajnim jamarjem, raziskovalcem jam, ki jih povezuje ljubezen do narave. Ob strokovnih ustanovah, ki se poklicno ukvarjajo z raziskova-

njem podzemnih jam, je dalo ravno povezovanje v številna jamarska društva temu področju svojsten družbeni pečat.

Društvo za raziskovanje jam Ljubljana je med vsemi jamarskimi društvi najstarejše delujoče društvo v Sloveniji. 100 let je izjemno visoka in častitljiva obletnica. V tej dolgi zgodovini je iz njegovega članstva izšla cela vrsta znanih strokovnjakov in vsestranskih ljudi, zaslužnih za pionirska in vrhunska odkrivanja podzemnih jam, njihovih skrivnosti in življenja v njih.

Naj samo omenim nekatere med njimi: dr. Josip Cerk, Bogumil Brinšek, Ivan Michler, Pavel Kunaver, dr. Valter Bohinc, Franci Bar, Alfred Šerko, dr. Jovan Hadži, brata Kuščer, dr. Egon Pretnar, dr. Ivan Gams, dr. Jurij Kunaver, dr. Boris Sket in še mnogi drugi.

Društvena organiziranost na Slovenskem, čeprav močno razvita in raznolika, je podvržena številnim spremembam – društva se rojevajo in ugašajo. Zato je treba toliko bolj poudariti stoletno kontinuiteto delovanja Društva za raziskovanje jam Ljubljana. Društvo je bilo začetnik organiziranega raziskovanja jam, pomembno je prispevalo k poznavanju kraške hidrologije, Društvo je pionir na področju jamskega potapljanja, kot prvo je začelo raziskovati visokogorski kras, kjer imamo sedaj na Kaninu najgloblje slovensko brezno – prek 1200 metrov globoko Renejevo brezno.

Ni treba posebej poudariti, da je v času delovanja Društvo zbralo pomembno dokumentacijo, meritve in opazovanja, ki so neprecenljivi za razlaganje številnih kraških pojavov, ki močno vplivajo na naše življenje. Pri tem imam v mislih kraško hidrologijo in razumevanje biotske raznovrstnosti. Nisem prepričan, da zna država, ki je zastopnik javnega interesa, vedno dovolj ceniti zalogo znanja, ki je bila pridobljena s prostovoljnim delom in je v javno korist.

Čeprav današnji čas in način življenja nista vedno dobra podlaga za društvene dejavnosti, pa vrednote, ki vas družijo, in entuziazem, ki vas poganja, zagotavlja dobre osnove za nadaljnje delovanje – za naslednjih 100 let! Tako kot doslej, se bo treba tudi v prihodnje boriti za uresničevanje ciljev, ki ste si jih zastavili. Jamarji ste tega vajeni, zato je vitalnost vašega Društva dokaz vaše vztrajnosti in sposobnosti, ki temelji na dolgi zgodovini njegovega delovanja. V tem pogledu ste lahko vzor tudi drugim!

Država je že pred leti s svojimi sistemskimi ukrepi na zakonodajnem in programskem področju nadgradila prizadevanja in zahteve jamarjev za primerno varovanje tega naravnega bogastva v Zakonu o ohranjanju narave iz leta 1999 in v Zakonu o podzemnih jamah iz leta 2004. Utemeljeno lahko pričakujemo, da bodo pristojni državni organi učinkovito in dosledno izvajali vzpostavljeni sistem za ohranitev podzemnega sveta v vsej njegovi lepoti in funkciji.

Onesnaževanje jam, njihovih voda, uničevanje življenja v njih, je rezanje naših korenin. Prav onesnaževanje oziroma posledice dolgoletnega onesnaževanja in nesmotrnih posegov v prostor zahtevajo takojšnje ukrepanje. Pri tem brez vloge državnih organov, ki imajo na skrbi nadzor in odpravljanje posledic onesnaževanja, ne bo šlo. Jamarska društva pa pri tem lahko ponudijo številne podatke in izkušnje pri odpravljanju posledic, pa tudi sami pomagajo pri tem.

Brez jamarskega društva, kot je vaše, in brez številnih drugih jamarskih društev, bi ostali prikrajšani za številna spoznanja o bogastvu našega podzemnega sveta in o vplivu, ki ga ima ta svet na naše življenje. Brez ljudi, ki jih vodijo skromnost, neelitnost, znanje, entuziazem in občutek za skupno dobro, bi bili vsi prikrajšani in vprašanje je, kaj bi se dogajalo z nami.

Zato vam ob tem visokem jubileju še enkrat čestitam in vam želim uspešno delo še naprej!

Hvala lepa!

Jamarstvo, znanost ali neznanost. Ob stoletnici Društva za raziskovanje jam Ljubljana

dr. Jurij Kunaver

– Foto: Tine Petkovšek

Izjemno sem počaščen, da lahko ob našem visokem jubileju spregovorim kot predstavnik prve povojne jamarske generacije, ki je v več kot šestdesetih letih članstva doživljala vzpone in padce ne samo v našem Društvu, ampak v vsem slovenskem jamarstvu. Preživeli smo vse glavne faze povojnega razvoja: najprej v petdesetih letih dolgo obdobje vajeništva in jamarskega dozorevanja, potem v šestdesetih, pod okriljem in z aktivno pomočjo našega Društva, obdobje širjenja slovenskega jamarstva in nastajanja mnogih slovenskih jamarskih društev, čemur je organsko sledila reorganizacija v zvezo, a pod imenom, izposojenim od nas. Sami pa smo se morali začasno kot Jamarski klub Ljubljana matica umakniti za korak nazaj. Sledil je nov vzpon Društva z novo generacijo t.i. špičakov, ki so se sprva kalili v na novo odkriti Najdeni jami in skoraj hkrati tudi na Kaninu, potem pa spet nova generacija z uspehi najprej v breznihi na Pršivcu, v osemdesetih in devetdesetih pa z doseženimi in preseženimi tisoč metri na Kaninu. Žal smo bili pred nekaj leti, utrujeni od razdajanja moči in sposobnosti, predvsem pa zaradi poskusov odzivanja in izkrivljanja zgodovine, prisiljeni izstopiti iz Jamarske zveze Slovenije in se v celoti osamosvojiti, kar pa bo, upam, v prihodnosti imelo pozitivne posledice.

Naj se zato vrnem v leto 1949 ali 1950 in uporabim spomine Marjana Richterja, enega zaslužnejših mladih jamarjev v prvih letih po 2. vojni, ki je v starosti komaj 14 let kot novopečeni član DZRJL takratne mnoge starejše članke društva, povečini univerzitetne profesorje in akademike, na društveni seji šokiral z izjavo: »Jaz in moji jamarski prijatelji želimo v jamah tudi aktivno raziskovati in jih ne samo obiskovati. Nas zanima nastanek kapnikov in podobne stvari v jamah«. To je bil kajpada prezgodnji petelinčkov spev, saj »smo še naprej bili dobri le za nošnjo jamarskih lestvic in morali poslušati ukaze avtoritet«, kot se spominja Marjan Richter.

Na kratko nekaj o razmerju med jamarstvom kot športom in jamarstvom kot sredstvom znanosti. V našem Društvu o tem ne govorimo pogosto, češ da je to rezervirano le za znanstvenike, mi pa so v glavnem športniki! In vendar se sožitju jamarskega športa in znanosti v kraških jamah ne moremo izogniti, o čemer govorijo številni dokazi iz preteklosti. V mnogih primerih je tudi slovensko znanstveno jamoslovje in krasoslovje črpalo kadre iz našega društva. V njem so se kalili številni posamezniki in posameznice, ki so se (ali pa se še) odločajo zlasti za študij naravoslovnih ved, geologije, geografije, biologije, arheologije, medicine, tehničnih pa tudi družboslovnih in celo umetniških ved. Med njimi neredko najdemo zelo uspešne strokovnjake, znanstvenike, učitelje, naravovarstvenike, poslovneže in celo akademike, poleg tistih, ki jih je življenje usmerilo bolj ali manj proč od jam in krasa. A tudi slednji svojih jamarskih let niso pozabili in so jim izkušnje iz tega obdobja koristile tako ali drugače.

Med jamarjem-športnikom in jamarjem-strokovnjakom v marsičem sploh ni velike razlike. Oba predvsem ljubita in spoznavata naravo ter jo varujeta. Zavestna skrb za čisto naravno okolje skupaj z akcijami čiščenja onesnaženih jam in brezen, ki so najčistejša vrhunska okoljevarstvena dejanja ter javno zavzemanje za ohranitev neokrnjene kraške narave v primeru Planinskega polja, so že desetletja, zlasti pa zadnji čas, društvena stalnica in ena od temeljnih usmeritev. Pred očmi imam tudi nedavne priprave za čiščenje Brezna pri Leskovi ogradi pri Lazah, kar je še en dokaz za že povedano. Vrnimo se sto let nazaj v čas ustanovitve našega društva, ko so naši predniki, med njimi tudi moj takrat komaj enaindvajsetletni oče, začeli odkrivati in raziskovati brezna severozahodne Dolenjske, ki so bila za tamkajšnje prebivalstvo prej le bivališče peklenščka in mnoge tudi odlagališče poginule živine. Velike razlike, razen da med smetmi v jamah nekoč ni bilo avtomobilskih školjk, med takratnimi in današnjimi razmerami, kar zadeva ogroženost nekaterih jam in kraških voda, žal ne vidim. Iz take in tudi siceršnje, večinoma prijetnejše jamarske dejavnosti ter druženja vedno novih generacij jamarjev našega Društva, rastejo osebnosti, ki se bodo sposobne odločno spopasti z vsakdanjimi problemi, tudi takšnimi, od katerih je odvisna ohranitev ne samo kraškega ampak celotnega našega okolja.

Še o jamarju-športniku in jamarju-znanstveniku. Starostno enoznačen in številčno majhen sestav društva, kakršen je bil med obema vojnoma, ali pa takoj po koncu druge svetovne vojne, ni omogočal razlikovanja med interesi in usmeritvami jamarjev. Ko pa smo leta 1949 in pozneje k društvu množičneje pristopili znatno mlajši člani, smo na nek način sprožili občutek ogroženosti med starejšimi od sebe. Že omenjene, po Richterju sporočene ambicije po odkrivanju, spoznavanju, opazovanju in merjenju so v naši mladosti v bistvu sicer skrivale prvinsko željo po doživetjih in avanturah. A katera avantura v podzemlju se more meriti z možnostjo najdbe nekega jamskega nadaljevanja? V tem grmu tiči zajec! Gre za osnovno hotenje po odkrivanju in zdaleč ne toliko, kdo bo hitreje plezal v brezno ali iz njega. Zato velikih razlik med »navadnim« jamarjem, športnikom na eni ter jamarjem-strokovnjakom ali znanstvenikom na drugi, razen, kot je običajno, namreč v starosti, tu ni videti. Oba morata obvladati tudi izdelavo dokumentacije, pa smo še za korak bliže k raziskovalnemu jamarju. Pri nas je nemalo članov, ki so eno in drugo, ki so sposobni največjih jamarskih pa tudi strokovnih dosežkov. Tako se vrtimo v krogu, kjer eni ne moremo brez drugih, ali drugače, nikoli ne moremo povsem jasno ločiti med tem, kaj je v jamarstvu čista znanost in kaj to ni oziroma sploh ni. Da ne bo nesporazuma: v našem Društvu je bil vedno prostor tudi za tiste, ki jim je v glavnem do druženja in jim je prevelika strokovnost tuja, a tudi za tiste, ki so nekje vmes. Jamarju športniku znanost in znanstvenik nista potrebna, je pa res obratno. To potrjujejo kaninske izkušnje šestdesetih in sedemdesetih let, ko sem moral pretakniti sleherni kotiček tega obsežnega gorovja, a vsak večer sem se rad vračal v kočo Petra Skalarja na varno med udeležence številnih jamarskih odprav, ki sem jih vodil.

Za konec le bežna in nekronološka omemba nekaterih pomembnih jamarskih in jamslovnih mejnikov, na katere se rado pozablja: Društvo je bilo začetnik raziskovanja visokogorskega krasa v Sloveniji; jamarskega reševanja; potapljanja; modernizacije slovenskega jamskega katastra; vsesplošnega razvijanja jamarske raziskovalne tehnike; uvajanja računalniških metod in orodij za risanje jamskih načrtov; speleološke terminologije; bilo je izdajatelj prvih jamarskih priročnikov in prvih številčk revije Naše jame; bilo je pobudnik za vsakoletno poletno mednarodno krasoslovno šolo (skupaj z Dušanom Novakom); nudilo je pomembno tehnično, organizacijsko in strokovno pomoč IV. Mednarodnemu speleološkemu kongresu leta 1965, itd., da konkretnih raziskovalnih dosežkov ne omenjam, ker bodo to storili drugi. Nazadnje še nekaj pobud, cum bona fide, z najboljšim namenom, kot se spodobi za stoletnico, naprej za formalno in dejansko ohranitev Postojnske jame v slovenskih rokah, za končno veljavno ustanovitev prepotrebne slovenske ali, če hočete, evropskega krasoslovnega muzeja, oziroma za ustrezno mednarodno promocijo slovenskega klasičnega krasa in končno, za ureditev odnosov med Društvom, ki si želi spoštovanja

in enakopravnosti, in Jamarsko zvezo Slovenije, ki bi po naših predstavah morala biti univerzalna, za prav vsa slovenska jamarska društva obsegajoča krovna jamarska organizacija.

Ob tej enkratni priložnosti se s hvaležnostjo spominjam vseh še živečih in pokojnih jamarskih tovarišev in prijateljev pa tudi vseh predsednikov in funkcionarjev društva, ki so pripomogli k uspehom, rasti in življenju najstarejšega še delujočega slovenskega jamarskega društva.

Sedanji generaciji aktivnih jamarjev hvala za velik trud, vložen v ta praznik!
Čestitam k stoletnici!

Naj živi Društvo za raziskovanje jam Ljubljana!

Kaj nas vleče v jame?

dr. Franci Gabrovšek - Franček

- Foto: Tomac Tomislav Lajovic

Spoštovani predsednik državnega zbora, spoštovani gostje, drage članice, dragi člani.

(Slednjim ne bom povedal nič novega, zato lahko mirno uživajte v izboru fotografij.)

Ostalim pa bom med tem povedal nekaj o tem, zakaj hodimo v jame. Kaj nas vleče v svet teme, blata, ožin in globokih brezen?

Prvi stik z jamami je mnogokrat naključen. Morda nas, še preden se zavemo samega sebe, v jame zvlečejo starši-jamarji. Morda nas ne marajo v nogometni ekipi in iščemo svoj prostor pod soncem pod zemljo. Odgovorov na to, kako in zakaj

smo začeli in to še vedno počnemo, je verjetno toliko kot jamarjev.

A skupni imenovalec, o katerem se bomo verjetno vsi strinjali je: radovedni smo in to nas žene v jame!

Skoraj polovica Slovencev nas živi v bližini kakšne jame, z jamami se srečamo na ekskurzijah v osnovni šoli, med nabiranjem gob, ko gremo v hribe ... In če je v nas kaj radovedneža, se seveda sprašujemo, kaj je tam notri.

Jame so zadnji neodkriti del zemeljske skorje. Jamar svojega cilja ne vidi, ampak ga ves čas išče in ob tem upa, da ga še dolgo ne bo našel. In med iskanjem ... Si predstavljate občutek, ko za prekopano ožino odmeva velika dvorana, ko se ozek rov prevesi v več stometrsko brezno, ko po več letih iskanja zaslišite podzemno reko?!

V jamarstvu vsak najde kaj zase: različni smo in tudi meje neznanega so za vsakega od nas drugače. Nekdo se bo zadovoljil s sprehodom po kateri od kraških »lepotic«, drugi bo v jami iskal predvsem lepe fotografske in filmske motive, tretjega zanimajo jame »pred domačim pragom«, marsikdo pa ob iskanju meja podzemlja išče tudi svoje meje in se jim včasih tudi nevarno približa. A velja: težja je akcija, lepše je sonce po povratku iz teme in tudi pivo je hladnejše, juha toplejša, počitek spokojnejši in ljudje bolj prijazni.

Jame so vseeno tuj svet, v katerem smo zgolj gostje, ki kljubujemo njegovim elementom. In zgodi se, da se nam v jamo tudi ne da. Ne bom omenjal vseh sladkosti civilizacije, ki nas včasih odvrnejo od najtežjih akcij. Raje vas popeljem na miselni eksperiment: Predstavljajte si majhen šotorček sredi zime, v oddaljenem kotičku Kaninskih podov ... Zunaj -25°C, v topli in suhi spalki štirje jamarji, siti in zadovoljni, vlečejo dreto. Zunaj nekje so v snegu vrvi, ki peljejo v 500-metrsko brezno. Natančneje 501-metrsko. Malo niže v breznu vrvi, globoko primrznjene v led, čakajo, da jih bo prvi izkopal s kladivom. Slabih štiristo metrov niže jih v breznu čaka ledeni zamašek, ki jim bo vzel še dodatne 3 ure kopanja. In potem spust na dno, raziskovanje, plezanje na površje in dobrih šest ur gazenja do Bovca. Si predstavljate, koliko volje bo potrebno, da bodo ob polnoči zlezli iz spalk, iz šotora, navlekli nase vso potrebno opremo in se spravili v jamo. Jim boste zamerili, če bodo raje odsmrčali do jutra in se zjutraj tiho in spokojno, brez jame in velikih dejanj, odpravili domov?!

Jame nas združujejo. V njih se kujejo žlahtna prijateljstva, ki držijo za vedno. Tudi zaradi prijateljev hodimo v jame. A velja tudi obratno: zaradi jam hodimo med prijatelje in zaradi jam na tem Društvu že sto let sobivajo različne generacije jamarjev, ki ne poznajo medgeneracijskih prepadov, ker jamar ostane v srcu in mislih mlad. Društvo, katerega stoletnico praznujemo, je ena od oaz vrednot, ki jih v današnji družbi vse bolj pogrešamo. Res je, tudi sprememo se, ljudje smo, a le do prve skupne akcije.

Tudi jamarska pot nas vodi skozi različna obdobja. Je čas, ko čutimo odgovornost le zase, ko nas razganja od energije, ko le čakamo, da se podamo v naslednjo jamo. Temu sledi obdobje, ko smo odgovorni do malih bitij, ko jame niso več eno in edino, ko v četrtek po vremenski napovedi ne moremo reči: »Grem, se vidimo v nedeljo zvečer, če prilezemo do takrat ven.«

(Lahko pa zato beremo govore na stoletnici društva.)

Zato, nenazadnje hvala tudi Vam, ki niste jamarji, a nas na tej poti razumete in podpirate. Verjetno je včasih čakanje težje, kot dejanje samo.

In tule je še namig, za vse naše sopotnike, ki tega še ne veste: Ko postanemo nemogoči, nas naženite v jame!

Uvod v podelitev priznanj

Marjan Juvan, vodja komisije za podelitev priznanj

Sto let je dolga doba. Sto let amaterskega Društva za raziskovanje jam Ljubljana pa je doba, ki že piše zgodovino. Vsi člani ste bili prisotni. Mnogi ste in so v brezni in jamah preživeli prenekateri prosti dan.

V življenju vsakega človeka so obdobja. V življenju jamarja je v glavnem tako, da, dokler ni družine in otrok, so jame in članska druženja njihova prva ljubezen. Potem jamarjeva žena za nekaj časa stvari postavi na pravo mesto. Ko pa otroci odrastejo, se jamarji-veterani z nakopičeno in dolgo zatajevano jamarsko strastjo in energijo vrnejo v njim ljubo podzemlje.

Kaj pa vemo o duši pravega jamarja? Bolj malo, ker sta v vsakem pravem članu-jamarju kar dve. Ena je tista za javno rabo, za dom, družino in službo; druga pa se prebudi šele globoko v podzemlju, v družbi članov, ob vonju jamskega blata in karbida. In ta je tista taprava, jamarska! Ta je tista, ki nikoli ne opeša in ki nikoli ne neha verjeti, da: biti enkrat jamar, pomeni ostati jamar.

Kaj č'mo, tako pač je: » Na svetu lepših fantov ni, kot so slovenski jamarji!«

Vsak član tega Društva, ki je dolgih 100 let previharilo na izključno amaterski osnovi, bi si zaslužil priznanje. Društveni papirji kažejo, da jih je bilo skoraj tisoč.

A priznanja so si ljudje izmislili zato, da jih med vsemi, ki si jih zaslužijo, dobijo tisti, ki si jih zaslužijo še malo bolj.

Tako je Izvršilni odbor Društva na osnovi pravilnika o priznanjih in predlogov Komisije potrdil naslednja priznanja.

Društvo podeljuje priznanja naslednjim članom:

Častno članstvo Tomažu Planini

Tomaža, kratkohlačnika, je za opazovanje narave navdušil oče. Skupaj sta obredla mnoge poti. V prvi državni gimnaziji se je vpisal v naravoslovni krožek in od tam ga je leta 1950 profesor Ivan Kuščer, ki je v tistih letih skrbel za društveni podmladek, zvalil med jamarje.

– Foto: Primož Rupnik

Svoj jamarski krst je doživel v jami Koprivnica. Še istega leta, torej 1950, je Pavle Kunaver nekaj najbolj zagretilih mladih jamarjev popeljal v jame na Krasu. In že prva srečanja s podzemskim svetom so bila zanj usodna.

Tomaža Planine Putik ni nikoli več izpustil iz svojih krempljev. Jamarji se je zapisal za vse življenje. Prav mu je prišel tudi izbrani študij. Po stroki je namreč biolog.

Tomaž Planina je že 60 let aktiven član Društva za raziskovanje jam Ljubljana. Brez pretiravanja lahko rečemo, da brez njegovega delovanja, Dru-

štvo danes ne bilo to, kar je. Nikoli ne bomo vedeli, koliko mladih, in danes niti ne več tako zelo rosno mladih ljudi, se je jamariji zapisalo prav zaradi njega.

Spisek njegovih zaslug je velik:

- Bil je pobudnik Jamarske reševalne službe.
- Spodbudil je organiziranje moderne jamarske potapljaške sekcije.
- Poskrbel je za to, da so v društvu začele delovati komisije, ki so skrbele za varnost v jamah; za to, da so nastala prva pravila za uporabo vrvene tehnike; da so jamarji svojo opremo znali vzdrževati in varno uporabljati.
- Brez njega tudi mnogih pričevanj o času, ljudeh in dogodkih ne bi bilo. Njegov arhiv jamskih fotografij je neprecenljiv.

Tomaž Planina je človek, ki združuje v sebi avtoriteto strokovnjaka, sposobnost organizatorja in priljudnost člana in prijatelja. Pomembno je prispeval k uspešnosti velikih akcij v Gotovžu, Žankani jami in Jazbenu. To je bil preskok Društva na višjo, mednarodno raven.

Tomaž Planina je še vedno aktiven član Društva. Četudi morda več ne lazi po lojtrah, z urejanjem arhiva svojih fotografij skrbi, da zgodovina Društva, in s tem tudi dobršen del slovenske jamarije, ne bo odšla v pozabo.

Predvsem pa je Tomaž Planina, ki mu danes za vse, kar on je, izrekamo priznanje za življenjsko delo, Član, pisano z veliko začetnico. In to v jamarskih krogih ni malo! To je pravzaprav največ, ker ti to priznanje lahko dajo le tvoji so-člani.

Priznanje Francetu Šušteršiču

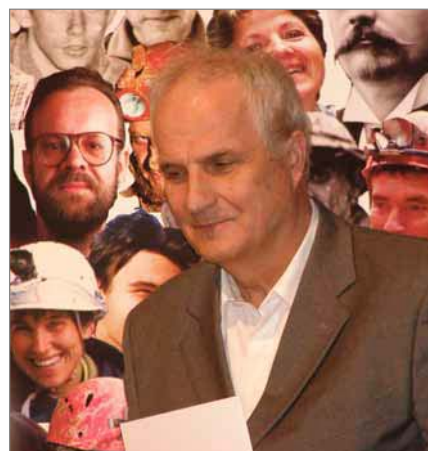
Če se človek rodi na Rakeku, se jamam težko ogne. France je svoje prve jame spoznaval v Rakovem Škocjanu. Jamski svet ga je takoj in za vedno priklenil nase. Še kot dijak klasične gimnazije se je vpisal v jamarski krožek, nad čimer skrbna in stroga starša nista bila navdušena. Po jamah je zaradi tega vse do svoje polnoletnosti lazil bolj na kratko in bolj na skrivaj.

Pri svojih 18-tih pa se je iz občudovalca jamskega sveta ob kopanju Radeščkove pasaže v Najdeni jami dokončno in za večno prelevil v jamarja. Pa ne le to. Geologiji in speleologiji je posvetil svoje življenje.

V skladu s svojo znanstveno naravo, se je tudi iskanja in raziskovanja jam lotil sistematično in natančno. Pod njegovim vodstvom je bilo odkritih in raziskanih ogromno jam na obrobju Cerkniskega in Planinskega polja. Ta predel še danes velja za najbolj sistematično pregledano področje slovenskega krasa. Če morda kakšne jame le še ni odkril, jo pa še bo, saj skorajda ni dneva, ko ne bi pohajkoval po tamkajšnjih gozdovih.

France Šušteršič je imel v tem življenju veliko srečo, saj je lahko svoje delo združil s svojim hobijem. Kot uslužbenec Inštituta za raziskovanje krasa v Postojni je sodeloval pri projektu Speleološka karta Slovenije, kot profesor na ljubljanski montanistiki pa je svoje navdušenje nad jamami prenesel na številne študente. Mnogi med njimi so postali jamarji.

Kot človek, ki je tudi zaradi svojega dela veliko hodil po svetu, je k nam zvabil mnoge tuje jamarje. Od njih so se učili tudi slovenski jamarji.

– Foto: Tine Petkovšek

Kot pedanten in natančen človek je več kot 30 let skrbel za kataster jam.

France Šušteršič je srečno naključje slovenskega jamarstva. Je priznan strokovnjak in raziskovalec, a tudi povsem običajen občudovalec slovenskih jam. Zaradi obojega je še vedno naš strokovni mentor, ki daje tudi športnemu jamarstvu tisto: Nekaj več.

Priznanje Gregorju Pintarju

Gregor Pintar se je, kot 16 letni fant v društvo včlanil pred 33-timi leti. Ves ta čas je predano raziskoval naš podzemni svet. Kdo ve, ali je že kot mladenič vedel, kakšen bo njegov življenjski jamarski moto. Kot kaže njegovo kasnejše delo, ga je gotovo vsaj slutil. Takole se glasi: »Registrirati čim več jam in izdelati čim boljše načrte.«

Njegova jamarska biografija je izjemna.

V prvem obdobju delovanja, tja do 1985-tega leta, je intenzivno raziskoval jame na območju Pršivca in je bil med aktivnejšimi pri delu v Majski jami.

Konec osemdesetih je tudi njega pritegnil razvejani podzemski svet na Kaninu. Raziskoval je Skalarjevo brezno ter Brezno pod Velbom.

V začetku 90-tih se je preselil na bližnje Rombonske pode, predvsem v Vandimo, prvo zares slovensko tisočmeter'co.

Zadnja leta mu je izziv Renejevo brezno na Kaninu ter jame na Jelovici.

O tem, kakšno delo je opravil, pričajo njegovi zapisniki. Če jih ne bi bilo, če ne bi tako vestno beležil vsega, kar je videl in izmeril, ne bi vedeli, da je skupno registriral kar 81 jam.

Pa to še ni vse!

Gregor Pintar je bil nepogrešljiv tudi pri vodenju samega Društva. Že kmalu po prihodu je postal gospodar društvene opreme. Od leta 1990 do leta 1997 je bil predsednik Društva. Od leta 2000 pa do danes pa pri Društvu za raziskovanje jam Ljubljana vodi kataster jam.

Gregor Pintar je veliko dela opravil tudi znotraj Jamarske zveze Slovenije. 2 mandata je bil vodja operative Jamarske reševalne službe, več let pa je skrbel tudi za stike s tujimi jamarskimi organizacijami.

In tako, kot mnogi člani, ki so se za vedno zapisali v zgodovino društva, je tudi on veliko delal z mladimi. Vodil je številne jamarske šole in mnogim, danes že uveljavljenim jamarjem, je bil prav on prvi učitelj in mentor.

Za vso to delo si Gregor Pintar gotovo zasluži priznanje, ki mu ga ob tokratni obletnici tudi z veseljem predajamo.

— Foto: Tine Petkovšek

Priznanje Rafkotu Urankarju - Ciletu

Cile je član Društva od leta 1987. Na začetku svoje jamarske poti je raziskoval jame na Notranjskem in Primorskem. Bil je nepogrešljivi član spomladanskih in poletnih jamarskih raziskovalnih taborov. V devetdesetih letih se je izkazal pri raziskovanju jam na visokogorskih podih Kanina in Rombona.

– Foto: Primož Presetnik

Rafko-Cile je bil od leta 1997 do leta 2003 tudi predsednik našega Društva. To so bili prelomni časi. Društvo je takrat izstopilo iz Jamarske zveze Slovenije. Ni le preživelo, povsem nemoteno je še naprej opravljalo svoje poslanstvo. Pri tem je treba povedati, da ima zato velike zasluge prav Rafko Urankar - Cile, ki je storil vse, da je Društvo ohranilo raziskovalno dejavnost in dokumentiranje raziskovalnega dela.

Kasneje je svoje znanje in izkušnje prenašal mladim generacijam jamarjev v jamarskih šolah. Mnoge je tudi sam organiziral in vodil.

Cile je urednik in soavtor slovenskega jamarskega učbenika »Ne hodi v jame brez glave«, ki ga je Društvo izdalo leta 2001 in je še danes v oporo in poduk vsem novim rodovom slovenskih jamarjev.

Priznanje veteranom

Danes veterani so bili v zgodnjih 60-tih prejšnjega stoletja, ko so se priključili jamarjem, mladi, nadebudni mulci. V jame niso šli zaradi znanosti, v jame jih je vlekla želja po odkrivanju novega in drugačnega sveta. Tam jim nikoli ni bilo dolgčas, na poti do njih in nazaj do doma pa tudi ne. Dosti je bilo postaj.

Ob vsem tem veselju pa so se vrstili resni jamarski podvigi: Novi kilometri v Najdeni jami na Lanskem vrhu in novi globinski rekordi v Gotovžu in Žankani jami. Takrat je bilo 361 metrov jugoslovanski globinski rekord. Tja so šli tudi zato, ker so v Jazbenu ugotovili, da so Italjani, ki so merili pred njimi, namerili preveč. In so res. Šli so v visokogorje in postavljali rekorde v Primoževem breznu, v Ljubljanski jami pod Koglom, do prvega slovenskega svetovnega rekorda v Pološki jami.

Vse to je mladcem dalo novega poleta. Nobenega strahu in strahospoštovanja do generacije predvojnih speleologov, ki so v jame hodili predvsem zaradi znanosti, niso čutili. Vedeli so, da je jamarstvo lahko tudi šport. Imeli pa so tudi srečo, saj je kar nekaj izkušenih jamarjev razumelo njihove ambicije. Ti so jim kot njihovi mentorji posredovali znanja, ki jih sami še niso imeli.

Bila so to leta, ko je začelo izhajati Društveno glasilo Glas podzemlja. Kar nekaj krajših dokumentarnih filmov o jamarjih in jamariji so posneli.

Generacija današnjih veteranov res ni bila dejavna le v jamah. Tudi na poti do doma se je pisala zgodovina. Prenekatera jamarska pesmica, ki se še danes poje, je bila skovana na seniku v Lazah, kjer so utrujeni jamarji – včasih tudi zaradi lazenja po jamah - pogosto prenočevali. Vsaj nekateri so se verzov očitno spomnili tudi naslednji dan. Premnoge zgode in prigode tistih dni so se ohranile – no, nekatere tudi niso za objavo.

Je pa treba povedati, da naši veterani v resnici sploh še niso veterani. Sploh ne! Še vedno so polni zamisli o takšnih in drugačnih jamarskih podvigih. Samo tu in tam, ko duša hoče, telo pa ne, se namesto v jamo, s kozarcem penečega zavlečejo v kakšno prijetno senco ... In obujajo spomine.

Ponosni veterani so lahko: Tomaž Budkovič, Metod Di Batista – Todl, Janez Ileršič – Ile, Primož Jakopin – Klok, Jožko Jurečič – Koko, Marjan Juvan – Manč, Janez Kanoni – Žan,

– Fotomontaža: Tomislav Lajovic - Tomac

Zvone Korenčan – Zvonc, Igor Košir – Ičo, Bogdan Kovač, Anton Kranjc, Primož Krivic – Krivček, Janez Kunaver, Jure Kunaver, Jernej Lindič – Katastrofa, Miha Mišič – Futr, Janez Modrijan – Modrc, Milan Adamič Orožen, Jože Pirnat – Jozelj, Stanko Pirnat – Bingelj, Tomaž Planina, Anton Praprotnik – Toto, Andrej Puc – Fofr, Matjaž Puc – Tužak, Rado Radešček, Dušan Ravnikar, Danijel Rojšek, Boris Sket, Anton Suwa – Sulc, France Šušteršič – Francl, Jure Trenz, Marko Vogrič – Mare, Renato Vrbovšek – Rene, Marjeta Zajc – Tačka, Janez Zrnec – Hans.

Priznanje skupini raziskovalcev Pršivca 1978 – 1988

Priznanje prejme skupina članov, ki je ob koncu sedemdesetih let prejšnjega stoletja na Pršivcu, planini Viševnik in okoliških brezpotjih raziskovala visokogorska brezna in upala na najdbo čim večjih globin. Ob uporabi takrat nove vrvne tehnike je temeljito raziskala izjemno zahtevno Brezno pri Gamsovi glavici in doživela velik uspeh s, takrat neverjetnih, 780 metrov globine, kar je bil novi državni rekord.

V začetku osemdesetih let se je raziskovanje razmahnilo na več sosednjih brezen, med katerimi je bila najprej odmevna Majška jama. Kasneje, ko se je ekipa še nekoliko pomladila – velika večina je bila komaj na pragu polnoletnosti – so člani skupaj sistematično raziskovali perspektivna sosednja brezna, ki bi jih morebiti lahko povezali v sistem. Vrstili so se uspehi v breznu Martina Krpana, Pingvinovi jami pa Cefizlovi ter Botrovi jami.

Slutnja in požrtvovalno raziskovanje sta obrodila sadove. Sredi osemdesetih jim je uspelo povezati jamski sistem Brezno pri gamsovi glavici – Botrova jama, ki je postal s svojimi 821 metri takrat najgloblji in najzahtevnejši sistem v našem alpskem visokogorskem kraju.

Zato ob tej priliki skupina prejme priznanje za posebne dosežke.

- Fotomontaža: Tomislav Lajovic - Tomac

Vidni raziskovalci Pršivca so bili: Jure Andjelič – Yeti, Andrej Gosar – Doza, Tomislav Lajovic – Tomac, Vojko Mahorčič – Vojc, Marko Paternu – Patko, Gregor Pintar – Stari, Marina Pintar, Tatjana Pintar, Miha Praprotnik, Joerg Prestor – Čebelca, Janez Sabolek – Sabla, Tone Simonič – Mič, Rok Stanovnik – Korl, Sašo Štrukelj – Rambo, Tomaž Šuštar – Ikarus, Janez Vengar – Giovanni, Jože Žibert – Aladin.

Priznanje skupini raziskovalcev Renetovega brezna

Vsakdo, ki je okusil raziskovanje visokogorskih jam dobro ve, da samo en član ne bi mogel doseči prav veliko. Že vzpon do vhoda na več kot 2000 m nadmorske višine, hoja po kaninskih brezpotjih v poletnih ali zimskih razmerah, s težkimi nahrbtniki in opremo, je svojevrsten dosežek. Članom, ki so se odpravljali v jamo, je pogosto morala pomagala tudi zunanja ekipa.

Renetovo brezno, ki je s 1240 m globine peta najgloblja jama v Sloveniji, je eden največjih raziskovalnih dosežkov Društva za raziskovanje jam Ljubljana. Vhod v jamo je bil odkrit leta 1998 in skoraj deset let je trajalo raziskovanje tega visokogorskega brezna na Kaninu.

Raziskovanje Renetovega brezna je veličastna jamarska zgodba. Leta za letom so se člani spuščali v mrzlo in tehnično zahtevno brezno. Vedno znova so morali premagovati več kot 200-metrске vertikale in izjemno ozke prehode. Več dni trajajoče akcije z malo spanja in z veliko raziskovalno željo, so jih pripeljale do odkritja pomembnega zbiralnika kaninskih podzemnih voda.

Tako kot celotno brezno, so tudi nekateri deli jame dobili imena po jamarjih, ki jih, žal, ni več med nami.

– Fotomontaža: Tomislav Lajovic - Tomac

Prav vseh, ki so v teh letih sodelovali pri raziskovanju Renetovega brezna, skorajda ni mogoče naštet. Gotovo bi koga pozabili! Nekateri bomo vendarle omenili: Jožka Pirnata -Jozla, ki je 1998 odkril vhod v brezno, pa Gregorja Pintarja, Francija Gabrovška- Frančka ter Martino Bergant- Bino. Njo tudi zato, da se bo vedelo, da so pomembni delež v tej zgodbi – pa ne samo v tej – pisala tudi dekleta – slovenske jamarke.

Smeli raziskovalci Renetovega brezna: Jure Andelič – Jeti, Marjan Baričič, Martina Bergant Marušič – Bina, Blaž Bezek, Matej Dular, Bojana Fajdiga, Franci Gabrovšek – Franček, Tina Hajdinjak – Hina, Jure Krajšek – Juki, Lanko Marušič – Lane, Tomaž Miklavčič – Boni, Kristofer Pečar – Bajsi, Matija Perne, Gregor Pintar – Stari, Marina Pintar, Jože Pirnat – Jozl, Matjaž Pogačnik – Pigi, Ivo Sedmak, Dušan Tominc, Rafko Urankar – Cile, Janez Vengar – Giovanni.

Priznanje skupini za arhiviranje in dokumentiranje jam

Dokumentiranje jam, ki jih je društvo raziskalo v svoji stoletni zgodovini, je vsaj enako pomembno kot je raziskovanje jam samo.

Odhod v jame se običajno prične s pregledovanjem zapisnikov o že znanih jamah. Raziskovalne akcije pa se zaključijo z risanjem jam in beleženjem opisov jam.

Skozi celotno zgodovino Društva so se med člani vedno našli takšni, ki so, razen v jami, svoj jamarski čas z veseljem namenili urejanju arhiva in katastra jam. Njihov prispevek je neprecenljiv, saj so s svojim delom omogočili uresničevanje načela: Sedanja generacija članov nadaljuje raziskovanje jam tam, kjer se je prejšnja ustavila. Vez med vsemi generacijami predstavlja urejen arhiv in kataster jam.

Kataster jam danes šteje več kot 20.000 dokumentov o jamah v Sloveniji, ki so dostopni v tiskani in elektronski obliki.

– Fotomontaža: Tomislav Lajovic - Tomac

Še več: Društvo je razvilo prvi elektronski kataster jam dostopen prek svetovnega spleta.

Člani so uredili tudi elektronski arhiv vseh pisnih dokumentov o delovanju društva. Vrsta članov, ki je v vseh teh letih zasnovala in vzdrževala bogat arhiv in kataster jam, je dolga. Do druge svetovne vojne so to bili: Ivan Michler, Pavel Kunaver in Alfred Šerko, ki je množico zbrane dokumentacije o jamah pričel sistematično urejati in novo odkritim jamam dodeljevati katastrske številke, kot jih uporabljamo še danes. Po drugi svetovni vojni so dokumentacijsko dejavnost Društva usmerjali Roman Savnik in France Osole, pozneje pa še Matjaž Puc in France Šušteršič ter Gregor Pintar.

Skupina, ki bo danes prejela priznanje ima velike zasluge za današnjo, vzorno urejeno, obliko arhiva Društva.

Pedantni arhivisti: Marjan Baričič, Krištofer Pečar – Bajsi, Mitja Prelovšek – Čot, David Senica, Marko Simić, Rafko Urankar – Cile, Dorotea Verša, Marjeta Zajc – Tačka.

1930

Logarček, kapniška skupina pri
južnem sifonu. Foto: Ivan Michler

Razstava »Jame so zame«

Namesto klasične plakatne izvedbe so nosilci predstavljenih vsebin shematski stalagmiti in stalaktiti, na katerih so v sliki in besedi predstavljeni najpomembnejši vidiki življenja društva danes in pomembnejših mejnikov skozi vseh sto let obstoja:

- Zakaj hodimo v jame.
- Priprave na ekskurzijo.
- Pot do jame.
- Obisk jame in aktivnosti v jami.
- Aktivnosti po ekskurziji.
- Glavni zgodovinski mejniki in dosežki.

Poleg slikovnega in tekstualnega gradiva so razstavo popestrili še nekateri eksponati:

- Lutka jamarja na vrvi ob vhodu na razstavo.
- Vrvi in tehnična oprema vzdolž razstavne stene.
- V niši razstavnega prostora je bilo na ogled nekaj društvene opreme, omara z izbranimi premičnimi jamarskimi rekviziti in miza, na katero se je projicirala stalna videoprojekcija z jamarsko vsebino.

Časovni, kadrovski in finančni viri niso omogočali dvojezične priprave razstave, zato je bila stiskana zgibanka s povzetkom razstave, prevedenim v angleščino za tuje obiskovalce – prevod: Branka Hlad, lektoriranje angleškega prevoda: Ian Mitchell (Škotska).

Festival Ljubljana je brezplačno omogočil razstavni prostor in vso tehnično logistiko (varovanje, projektor, distribucijo angleške zgibanke o razstavi).

Razstava je bila na ogled v jamskem okolju Galerije S Ljubljanskega gradu od 6. aprila do 6. junija 2010. Kasneje smo jo preselili v kletne prostore gradu Bogenšperk – domačega gradu Janeza Vajkarda Valvasorja, našega velikega speleologa. Tam je bila na ogled od 9. julija do konca oktobra 2010.

Avtorji razstave: Branka Hlad, Franci Gabrovšek, Joerg Prestor, Dušan Tominc, Marko Vogrič, Tomaž Miklavčič, Aleksandra Privšek.

Ideje in gradivo so prispevali številni člani Društva za raziskovanje jam Ljubljana.

Avtorji fotografij: Tomaž Planina, Marko Simić, Jurij Andjelić, Primož Rupnik, Bogumil Brinšek, Franci Bar, Primož Krivic, Arne Hodalič, Pavel Kunaver, Josip Kunaver, Rafko Urankar, Anton Brancelj, Rado Smerdu, Davo Preisinger, Matjaž Pogačnik, Franci Gabrovšek, Ivo Sedmak, Franc Marušič, Metod Di Batista, Dušan Tominc, Peter Skoberne, Janez Vengar, Stane Peterlin, Roman Kenk, Anton Praprotnik, Marjan Richter, Slavko Polak.

Lektoriranje: Tanja Tomšič.

Grafično oblikovanje: Ivana Kadivec in Jaka Modic.

Postavitev razstave: Andraž Tarman in Janko Rožič.

Organizacija: Marko Vogrič.

Digitalna obdelava fotografij: Marko Simić.

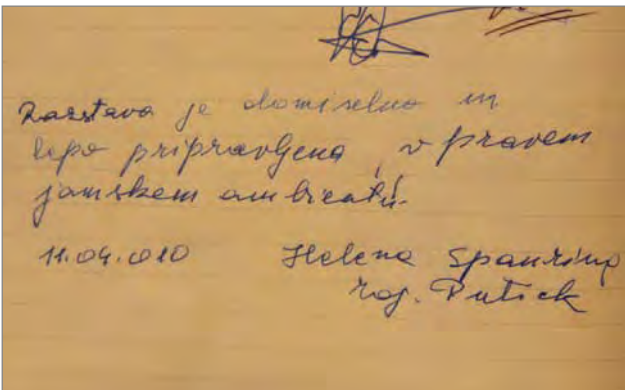
Tehnična izvedba: RPS, d.o.o.

Otvoritev razstave. – Foto: Marko Vogrič

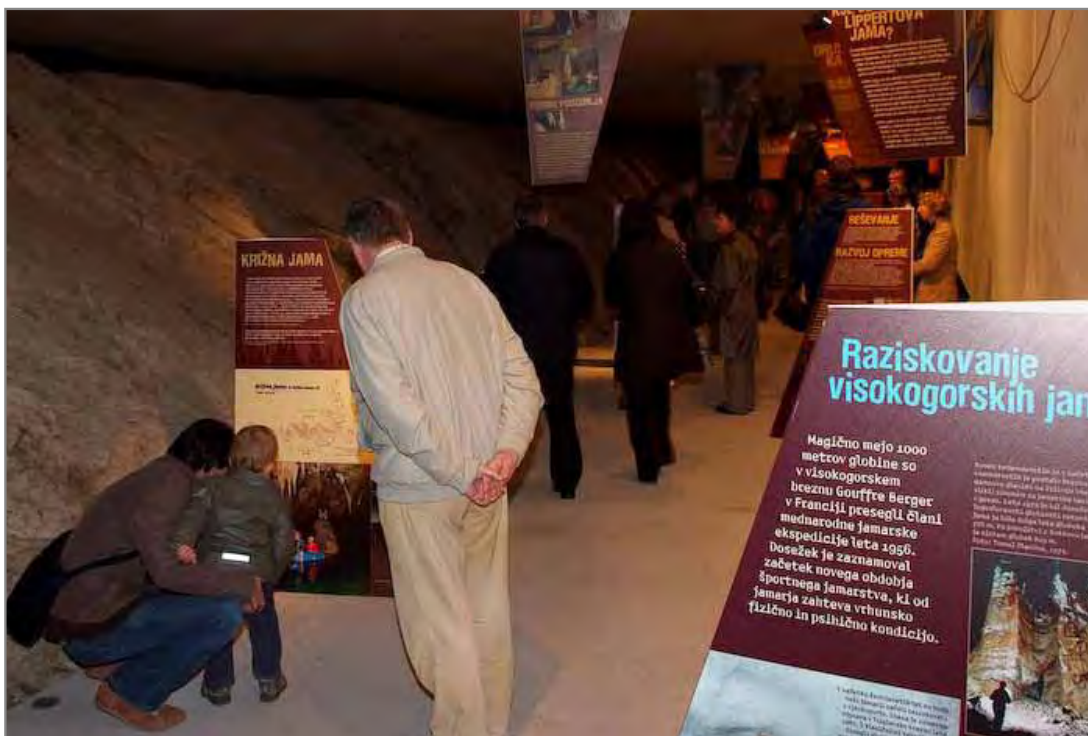
Stalaktiti in stalagmiti v podzemlju Ljubljanskega gradu.
– Foto: Primož Presetnik

Nekaterih priimkov se vedno razveselimo. – Foto: Marko Vogrič

Jubilejne steklenice. – Foto: Primož Rupnik

Takoj po otvoritvi razstave. – Foto: Primož Rupnik

**100
let**

**Društva za
raziskovanje
jam Ljubljana**

100th

**Anniversary of
The Society for
Cave Exploration**

**DRUŠTVO ZA
RAZISKOVANJE
JAM LJUBLJANA
100 let**

**Jame
so
zame**

Caves – Another World

Ljubljana na 5.000 letovih od 100. letnice Prve svetovne vojne

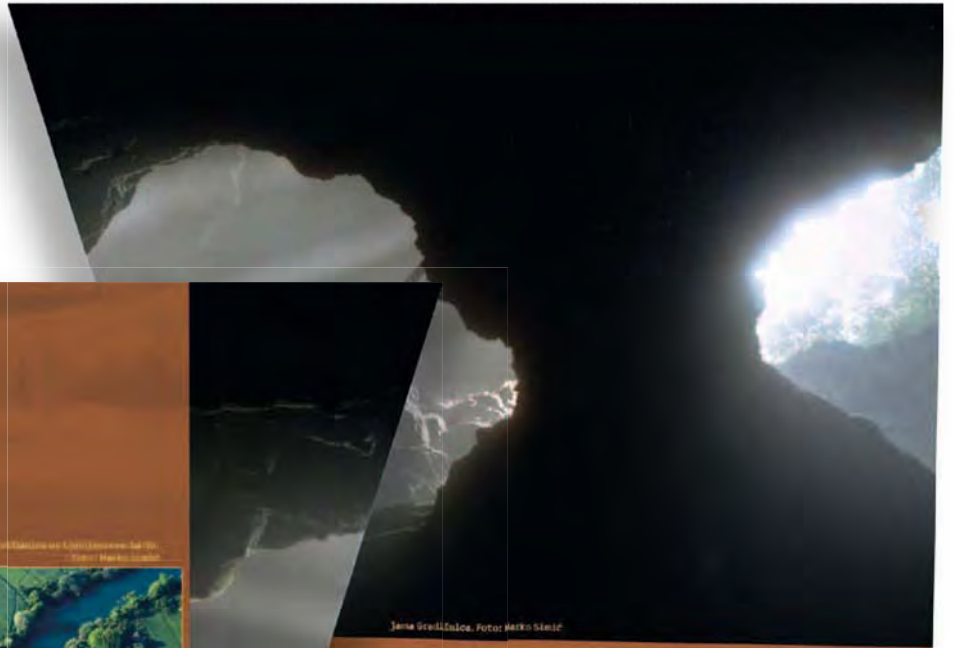
LJUBLJANICA

Reka sedmerih imen

Zakaj reka sedmerih imen?

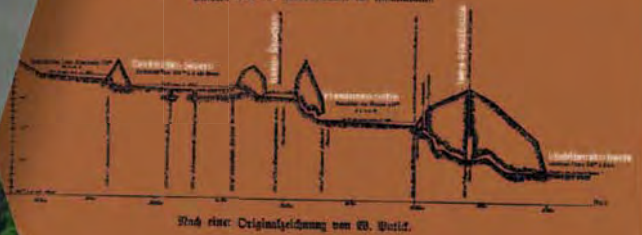
Cerkniški krak kraške Ljubljaniče izvira kot Trbuhovica, obrti na Loškem polju, stržen na Cerknjskem polju in Rak v Rakovem škocjani. Pivški krak z teko Pivko pa ponikne v Postojnski jami. Sotočje Raka in Pivke je v Planinski jami, iz katere priteče na površje kot Unica in teče po Planinskem polju, kjer ponikne in pri Vehniki izvira kot Ljubljaniča ter se po Barju in skozi Ljubljano vlje do sotočja s Savo.

Jama Gradina, Foto: Marko Simič

VZDOLŽNI PREREZ LJUBLJANICE

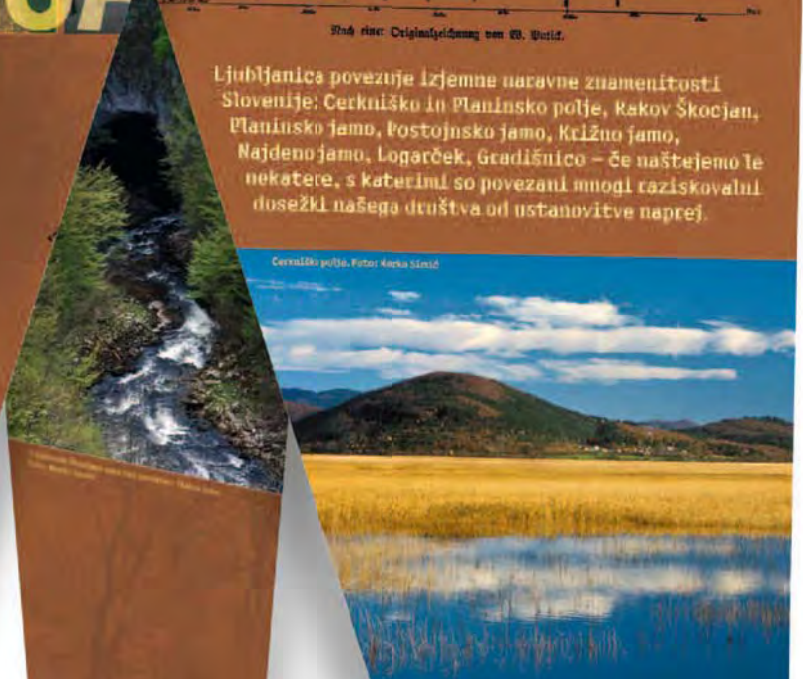
LJUBLJANICA OD KRAŠKIH VARNOSTI

Stih ris: Originalizirana od B. Ušid.

Ljubljaniča povezuje izjemne naravne znamenitosti Slovenije: Cerknjsko in Planinsko polje, Rakov škocjan, Planinsko jamo, Postojnsko jamo, Križno jamo, Najdeno jamo, Logarček, Gradina – če naštejemo le nekatere, s katerimi so povezani mnogi raziskovalni dosežki našega društva od ustanovitve naprej.

Cerknjsko polje, Foto: Marko Simič

»Kraju so vplive poplave na jolitho na pomoč, a ta je
voda pitala in po gradnjo naša odkrivanja in raziskanih
votnih tokov, ki pa bili je prav tisti čas tak pred prvo
svetovno vojno s malo tucilo o kraški podtalni vodi
zanikavi dr. Alfred Grün. Torej raziskavoje!«

»Znameniti in: Viljem Puticka se je bil za utruiti in
manjalo na je pomočnik, klic na pomoči je segel do
svojih jama vedanjega mesta na Kranjskem, do samoga
deželnega predsednika Filipoda barona Schönerera. Pri tem
nisi seveda pomotoma o novem društvu, ki se je pod zilo
razpisal, ampak ustanoviti pri nas, potam do 40-letnega društva
je obetala desetletja v vrsti in drugod – v klasični deželni
krogi, kjer je klic na svetlo slova Postojnska jama in je
postalo Puticka spravi in tolko razpisnega pismanskega dela
pod zemljo, pa ga se ni bilo.«

»Društvo so se ustali, posodje, ki v glavnem dalo imeli pravno
prava o takem raziskovalnem delu pod zemljo, zato se takoj
pomočilo, ki bi se temeljelo na posebnosti.«

Prejeto iz: ...

»... izbrani
podzemni,
na se je jasno
kazalo, da je
v glijah in
podzemni vodi
v postojnski jami.«

Pavel Kunaver je bil
pri nas med prvimi
horci za varstvo
naravne dediščine,
zlasti za varstvo
Škocjanske jame pred
onesnaženjem Reke,
za varstvo Postojnske
jame in za ohranitev
Planinskega in
Cerkniškega polja v svoji
naravni obliki.

ALI NAJ VODA ODTEČE ALI OSTANE?

Podzemna reka v Postojnski jami, ki teče pod zemljo in se izliva v Reko Sotlo. Fotografija iz leta 1910.

Podzemna reka v Postojnski jami, ki teče pod zemljo in se izliva v Reko Sotlo. Fotografija iz leta 1910.

Viljem Puticka se je bil za utruiti in manjalo na je pomočnik, klic na pomoči je segel do svojih jama vedanjega mesta na Kranjskem, do samoga deželnega predsednika Filipoda barona Schönerera. Pri tem nisi seveda pomotoma o novem društvu, ki se je pod zilo razpisal, ampak ustanoviti pri nas, potam do 40-letnega društva je obetala desetletja v vrsti in drugod – v klasični deželni krogi, kjer je klic na svetlo slova Postojnska jama in je postalo Puticka spravi in tolko razpisnega pismanskega dela pod zemljo, pa ga se ni bilo.

Prejeto iz: ...

Poplave

Kraška polja v zaledju Ljubljanice in Krke so rodovitne oaze v sicer skopi pokrajini. Žal so redne poplave na teh poljih pridelok velikokrat uničile. Takratna deželna vlada je v boj proti poplavam poslala češkega inženirja Viljema Puticka, ki je ključ do rešitve problema videl tudi v iskanju in raziskovanju kraških jam. Predvsem v ta namen, so na pobudo deželnega glavarja leta 1910 ustanovili DRUŠTVO ZA RAZISKAVANJE JAM LJUBLJANA.

USTANO- VITEV DRUŠTVA LETA 1910

Prejeto iz: ...

»Z raziskovalni inženjerski družini iz leta 1876-1879 izpade, da se je oblikovala skupina, da se to del napeljati vodovod iz to jama... V tem času je bil zasnovan celoten vodovod in delovni načrti, da so izvedli vodo na svetlo. Na tej podlagi je bilo treba za raziskovanje in zasnovati vodovodne prostore. Raziskateli raziskovalni inženjerski so tako močnejši napeljave vodovoda, je:

1) Vodna močnila v obsevnem delu tega so bila smrečje na 0,7-1,00 l/s... po težavnih okoliščinah domaćino vodna kupa v danu so bile dotok stonaj poplavljeni. Tako je v vodni močnila vodni, ki se moralo politi v vseh upravljanju.

2) Z izvedenimi in raziskovanjem na dani skrajni točki v spoznanju kar 277-300, se je dogajalo, da tudi vodni... za 27-28 m nižje kot je oblikoval inženjerski.

3)... Da bi se doseglo izboljšanje, se bi morali raziskovalci na 27-300 m...

Prva raziskovalna skupina, ki je raziskovala vodovod na Krasu, leta 1876-1879. Foto: Arhiv Inštituta za zgodovino inšženjerskega dela, Ljubljana, 1976.

ISKANJE VODNIH VIROV NA KRASU

»Ključno raziskovalno delo je potekalo tudi v letih, ko so se vodni inženjerski raziskovalci inženjerski pri raziskovanju vodovoda, ki se je izkazoval za ključni vodovod ob raziskovanju vodovoda. Raziskovalci so v raziskovanju raziskovali vodovodne prostore, ki so bili vidni v delu inženjerski vodovod. Le raziskovalci so se raziskovali vodovoda, kar se je izkazalo za ključno delo.

Prva raziskovalna skupina, ki je raziskovala vodovod na Krasu, leta 1876-1879. Foto: Arhiv Inštituta za zgodovino inšženjerskega dela, Ljubljana, 1976.

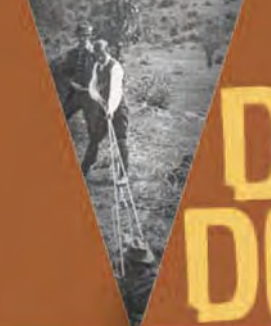

Prva raziskovalna skupina, ki je raziskovala vodovod na Krasu, leta 1876-1879. Foto: Arhiv Inštituta za zgodovino inšženjerskega dela, Ljubljana, 1976.

»... prvi vodni inženjerski družini iz leta 1876-1879 izpade, da se je oblikovala skupina, da se to del napeljati vodovod iz to jama... V tem času je bil zasnovan celoten vodovod in delovni načrti, da so izvedli vodo na svetlo. Na tej podlagi je bilo treba za raziskovanje in zasnovati vodovodne prostore. Raziskateli raziskovalni inženjerski so tako močnejši napeljave vodovoda, je:

Dr. Josip Čerk (1868-1922), prvi vodni inženjerski družini iz leta 1876-1879 izpade, da se je oblikovala skupina, da se to del napeljati vodovod iz to jama... V tem času je bil zasnovan celoten vodovod in delovni načrti, da so izvedli vodo na svetlo. Na tej podlagi je bilo treba za raziskovanje in zasnovati vodovodne prostore. Raziskateli raziskovalni inženjerski so tako močnejši napeljave vodovoda, je:

ISKANJE PODZEMNIH REK

»... prvi vodni inženjerski družini iz leta 1876-1879 izpade, da se je oblikovala skupina, da se to del napeljati vodovod iz to jama... V tem času je bil zasnovan celoten vodovod in delovni načrti, da so izvedli vodo na svetlo. Na tej podlagi je bilo treba za raziskovanje in zasnovati vodovodne prostore. Raziskateli raziskovalni inženjerski so tako močnejši napeljave vodovoda, je:

Dr. Josip Čerk (1868-1922), prvi vodni inženjerski družini iz leta 1876-1879 izpade, da se je oblikovala skupina, da se to del napeljati vodovod iz to jama... V tem času je bil zasnovan celoten vodovod in delovni načrti, da so izvedli vodo na svetlo. Na tej podlagi je bilo treba za raziskovanje in zasnovati vodovodne prostore. Raziskateli raziskovalni inženjerski so tako močnejši napeljave vodovoda, je:

Dr. Josip Čerk (1868-1922), prvi vodni inženjerski družini iz leta 1876-1879 izpade, da se je oblikovala skupina, da se to del napeljati vodovod iz to jama... V tem času je bil zasnovan celoten vodovod in delovni načrti, da so izvedli vodo na svetlo. Na tej podlagi je bilo treba za raziskovanje in zasnovati vodovodne prostore. Raziskateli raziskovalni inženjerski so tako močnejši napeljave vodovoda, je:

Dr. Josip Čerk (1868-1922), prvi vodni inženjerski družini iz leta 1876-1879 izpade, da se je oblikovala skupina, da se to del napeljati vodovod iz to jama... V tem času je bil zasnovan celoten vodovod in delovni načrti, da so izvedli vodo na svetlo. Na tej podlagi je bilo treba za raziskovanje in zasnovati vodovodne prostore. Raziskateli raziskovalni inženjerski so tako močnejši napeljave vodovoda, je:

Dr. Josip Čerk (1868-1922), prvi vodni inženjerski družini iz leta 1876-1879 izpade, da se je oblikovala skupina, da se to del napeljati vodovod iz to jama... V tem času je bil zasnovan celoten vodovod in delovni načrti, da so izvedli vodo na svetlo. Na tej podlagi je bilo treba za raziskovanje in zasnovati vodovodne prostore. Raziskateli raziskovalni inženjerski so tako močnejši napeljave vodovoda, je:

»... prvi vodni inženjerski družini iz leta 1876-1879 izpade, da se je oblikovala skupina, da se to del napeljati vodovod iz to jama... V tem času je bil zasnovan celoten vodovod in delovni načrti, da so izvedli vodo na svetlo. Na tej podlagi je bilo treba za raziskovanje in zasnovati vodovodne prostore. Raziskateli raziskovalni inženjerski so tako močnejši napeljave vodovoda, je:

»... prvi vodni inženjerski družini iz leta 1876-1879 izpade, da se je oblikovala skupina, da se to del napeljati vodovod iz to jama... V tem času je bil zasnovan celoten vodovod in delovni načrti, da so izvedli vodo na svetlo. Na tej podlagi je bilo treba za raziskovanje in zasnovati vodovodne prostore. Raziskateli raziskovalni inženjerski so tako močnejši napeljave vodovoda, je:

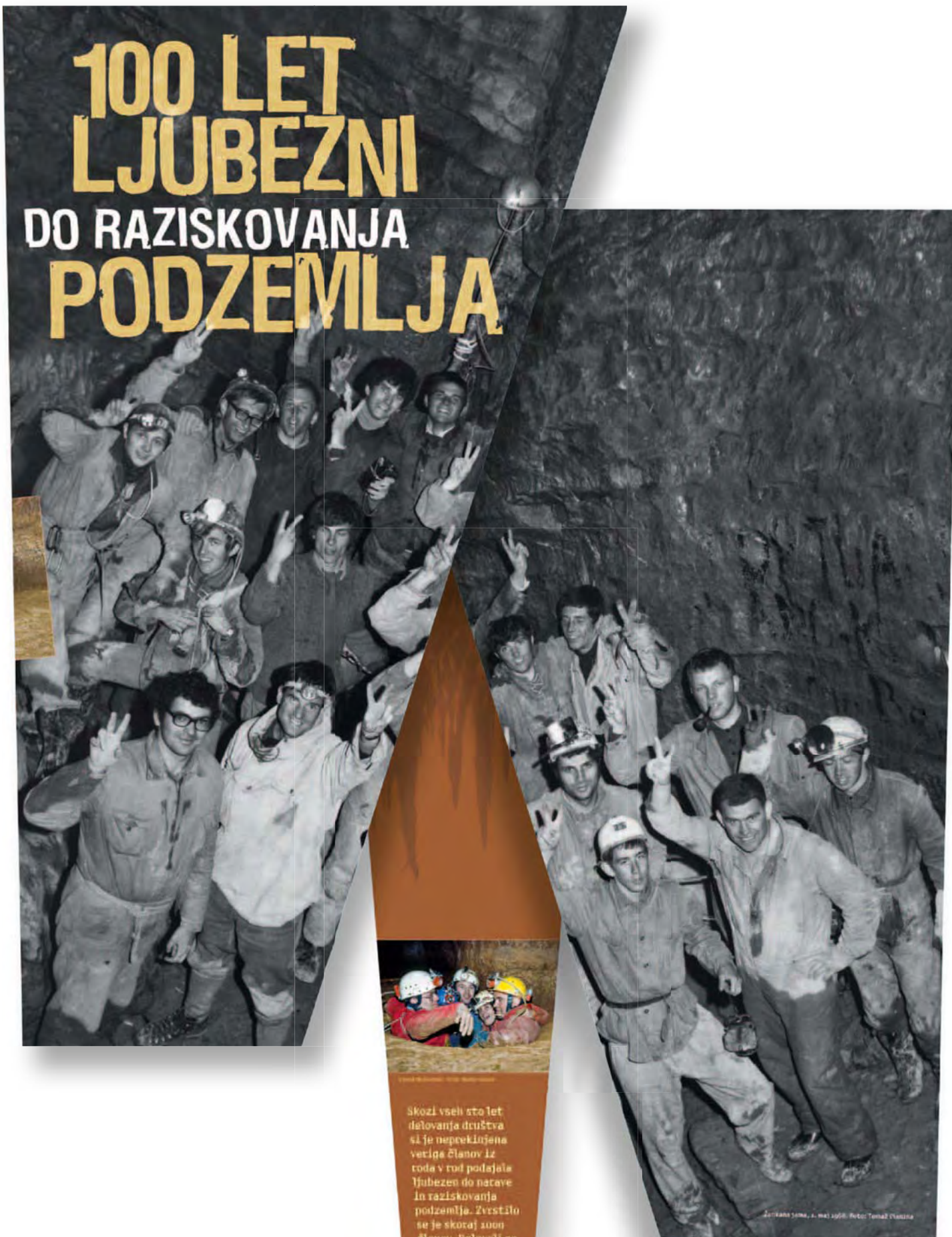
»V društvu so se sestali gospodje, ki v glavnem niso imeli pravega pojma o težkem raziskovalnem delu pod zemljo, zato so iskali pomočnike, ki bi se temu delu res posvečali.« Tako so duša raziskovalni društva postali Drenovci, člani planinske skupine, ki si je naredila ime DREN.

DRENOVCI-DUŠA DRUŠTVENIH RAZISKOVANJ

Prva raziskovalna skupina, ki je raziskovala vodovod na Krasu, leta 1876-1879. Foto: Arhiv Inštituta za zgodovino inšženjerskega dela, Ljubljana, 1976.

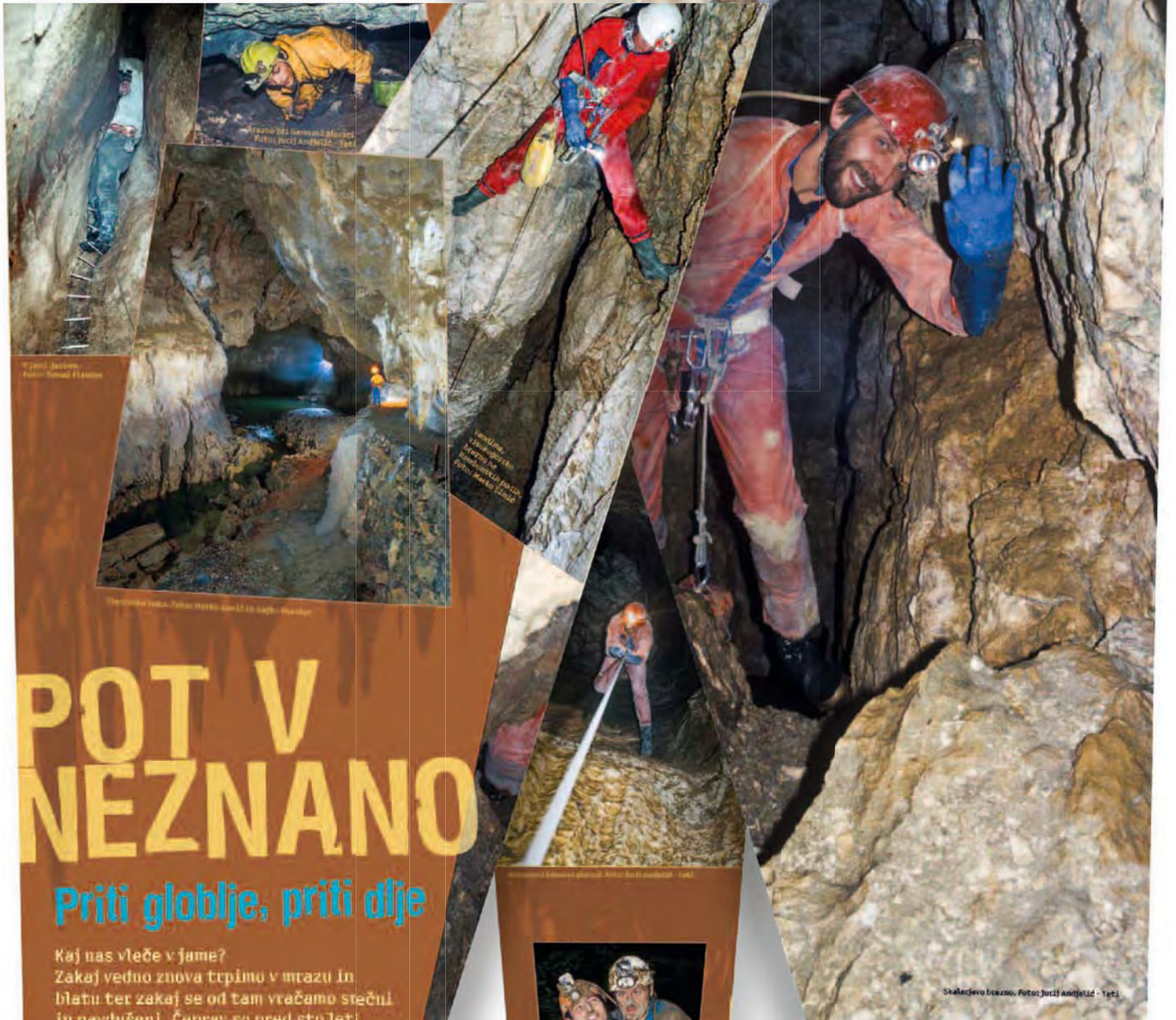
100 LET LJUBEZNI DO RAZISKOVANJA PODZEMLJA

Skozi vseli sto let delovanja društva si je neprekinjena veriga članov iz roda v rod podajala ljubezen do narave in raziskovanja podzemlja. Zvrstilo se je skoraj 2000 članov. Delovali so znotraj različnih držav od Avstro-ogrske monarhije do današnje Republike Slovenije.

Zbirana jama, 1. maj 1956. Foto: Tomaž Čvalina

KAMOR ŠE
NI STOPILA
ČLOVEŠKA
NOGA

POT V NEZNANO

Priti globlje, priti dlje

Kaj nas vleče v jame?
Zakaj vedno znova trpimo v mrazu in
blatu ter zakaj se od tam vračamo stečini
in navtišeni. Čeprav so pred sto leti
jame raziskovali predvsem zaradi
poplav na kraških poljih, danes vemo,
da jih je že takrat v podzemlje gnala
radovednost. Tako je še danes. Za
pravega jamarja je najpomembnejše
odkrivanje neznanega in ne
tekmovanje. Jamarstvo je tudi
športni izziv, saj je raziskovanje
jam lahko fizično izjemno
naporno.

Priljubljeni izletniški jamarski izlet v
Jamahorah. Foto: Matej Linač

V samo hodimo tudi zaradi
sličnosti, ki so vam v roki. V
jamaših se namreč ne moremo
nazirati v površje. Tudi če
sličnosti, ki so namreč
in zanimivo v obliki
in obliki. Tudi če
jamarstvo priložnost
na se veliko časa.

Skalcijevo izkazno. Foto: Jurij Anđelčič - Yeti

V jamah je dovolj zraka, če le nismo pod vodo. A podzemlje vedno najde dovolj ovir za malega človeka. Brezna navzdol in navzgor, voda, blato, mraz in ožine že od nekdaj kalijo jamarje. Težave so danes enake kot pred sto leti, le totevamo se jih nekoliko drugače.

PREMA- GOVANJE

OVIR

Brezna pri jami »Plavici« na Veliki kranjski kranj. Foto: Jurij Aljfeld - Veti

Lopaska jama, vzhodna brezna. Foto: Tomaz Dhanin, 2004.

Brezna so jamarjem od nekdaj predstavljala najbolj skrivnosten del podzemlja in največji izziv. Lahko so globoka več sto metrov. Nekaj najglobljih brez na svetu je prav v Sloveniji. Za spust vanje smo do nedavna uporabljali gibke lestvice iz vrvi ali jeklenice, z lesenimi, jeklenimi ali aluminijastimi prečkami. Razvoj vrvene tehnike je prinesel pravo revolucijo pri premagovanju navpičnih brez in tako z lahkoto raziskujemo tudi najgloblje jame na svetu, ki jih sestavljajo cel nizi brez.

V SVETU VRTOGLAVIH VERTIKAL

Brezna v jami »Kranjska jama«, 1. svetovna vojna. Foto: Tomaz Dhanin, 2004.

Brezna v jami »Kranjska jama«, 1. svetovna vojna. Foto: Tomaz Dhanin, 2004.

Brezna v jami »Kranjska jama«, 1. svetovna vojna. Foto: Tomaz Dhanin, 2004.

Priljubljeni karbidni svetilnik v jamah. Na sliki je karbidni svetilnik iz leta 1914. Za svetlobno svetlobo je uporabljal karbid. Foto: P. P. P. P. P.

Glavni svetilnik v jamah. Foto: P. P. P. P. P.

V OBJEMU BLATA, VLAGE IN MRAZA

V jamah smo mokri in blatni. Temperature v visokogorskih jamah so le malo nad lediščem, v nižinah pa kakih deset stopinj več. Plazenje skozi ožine in plezanje zahtevata enodelno obleko iz močne, nepremočljive tkanine. Jamarja boste spoznali tudi po gumijastih škornjih in močnih gumijastih rokavicah,

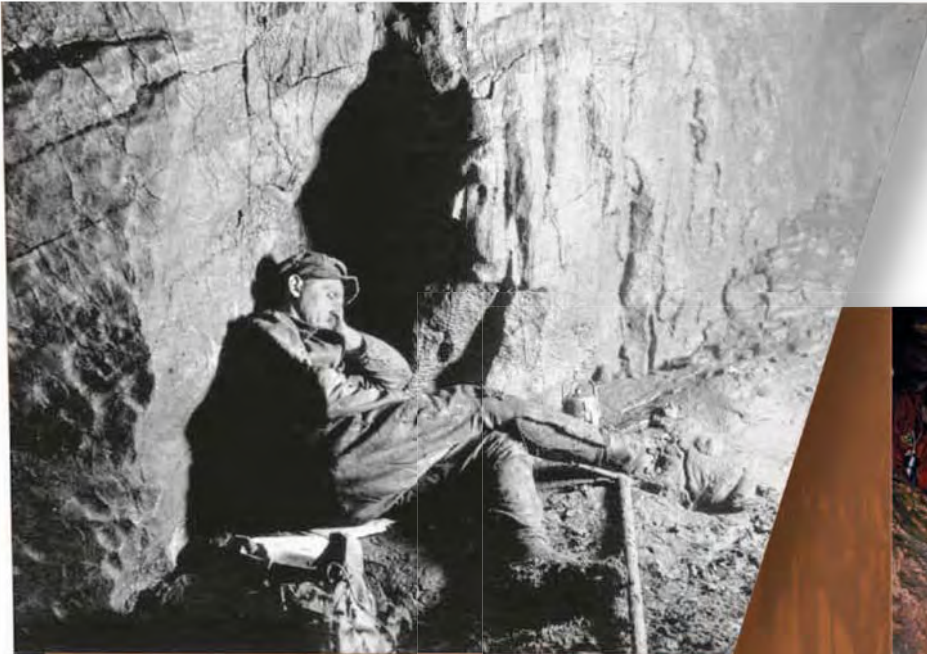

V SVETU TEME

V jamah potrebujemo luč. Veliko jamarjev še danes uporablja karbidovko z odprtim plamenom, ki daje toplo in razpršeno svetlobo. Z enim polnjnjem svetli približno 8 ur.

UTESNJNI V SVETU OŽIN

Ožine so del jamarskega vsakdana. Pogosto se zgodi, da za majhno neprehodno luknjo slutimo večje rove. Ožine so za bolj suhe lažje prehodne, za močnejše težje. Če res ne gre drugače, jih tudi razširimo.

Fotografirani redarstvenski lovci, 1940-ih abadži. Fotografirani so v jami v bližini mesta Črna na Koroškem. Foto: Arhivski fotograf.

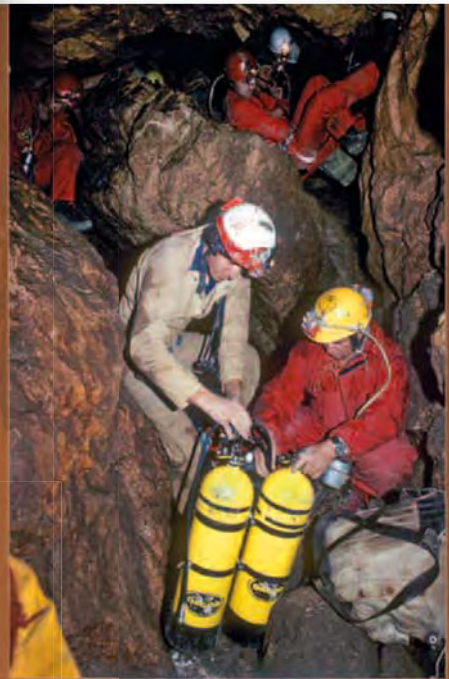
LAČNI IN UTRUJENI

Prehrana v jami. V jami se uporabljajo različne vrste hrane, ki so primerno pripravljene za dolga potovanja. V jami se uporabljajo različne vrste hrane, ki so primerno pripravljene za dolga potovanja. V jami se uporabljajo različne vrste hrane, ki so primerno pripravljene za dolga potovanja.

Zahtevnih jam ne moremo raziskati v enem dnevu, zato v njih tudi bivakiramo. Če so tla ravna, si posteljemo na tleh, sicer med stene razpremo mreže. Če je v jami mraz, potrebujemo dovolj tople spalne vreče. Seveda si bivak ali daljšo akcijo težko predstavljamo brez hrane.

Dva člana v jami. V jami se uporabljajo različne vrste hrane, ki so primerno pripravljene za dolga potovanja. V jami se uporabljajo različne vrste hrane, ki so primerno pripravljene za dolga potovanja.

V jami. Foto: Arhivski fotograf.

V jami. Foto: Arhivski fotograf.

MOKRI

Brez vode ni jam. Voda v jamah pa je lahko tudi ovira. V nekaterih jamah le kaplja, skozi nekatere tečejo podzemne reke, veliko rogov je povsem zalitih. Pogosto so dovolj le škornji, včasih plavamo ali plujemo, ponekod ob vodi napnemo vrvo žičnico. V zalite rove pa se podajajo samo usposobljeni potapljači. Potapljanje v jamah je tehnično izjemno zahtevno in objektivno nevarno. Naši člani so bili med pionirji jamskega potapljanja. Močna potapljaška sekcija je delovala vse do srede osemdesetih let prejšnjega stoletja.

Naši člani so orali ledino na področju jamskega potapljanja. Leta 1955 so ustanovili društveno sekcijo za raziskovanje podvodnih jam. V osemdesetih letih je ta dejavnost v društvu postopoma zamela.

«Zanimivo je, da se je zgodil prvi potapljanje jamarjev v leto 1955. Tudi je prof. Albin Svetlikar, avgusta 1955, izvedel prvi jamski potop v slovenski. Na robu Ižarskega polja, v Ižarskih Bohorščicah je prišel do globine 2,5 m.»

«Mata našo sta brata Križar (Oskar in Ivan) s priatelji doslej prvo uspešno potapljanje na Ižarski kupačnici. V majnem ozračju se je potapljalec potopil skozi grom sifona 6 m globoko, v velikem toku pa se izprijel s m globoko in se m dolga sifona kar prišel v majno kancico z zrakom. Izprijelista sta druga konstruirano pumpe (Mašičko) na zrak, na katero je bila pritrjena gumijasta cev, in koncepte ni prišel na pumpe, drugi pa je tudi potapljalec v ustih. Običajna sta bila v doma narejeno jabolko iz kotiranja, za sifon pa sta uporabila kar platneno vrečo, v kateri je bil težki jabol. To je bil za tista časa velik občutek v svetovnem merilu.»

«Naš jamski sifon je bil DIVJE JEZERO... Začeli smo leta 1950, tu smo se izpopolnjevali s jamski tehniki, posnili s podvodna Ižarska in leta 1951 dosega naša odprava globinski rekoči. Prinos križar in A. Praprotnik sta se potopila s m globoko in se m od choda naše jame 17. 25. Do te globine smo se spustili le enkrat, kajti tla je tudi skrajna točka, ki nam so je omogočala obstojela tehnika in naše sposobnosti.»

«V začetku je imel vsak potapljalec en dihala ventil, v rok je držal težko kovinsko baterijo z eno samo lampico in pri raziskovanju je za sifon sifon vstal plazilni cev, ki so jo odvijali in pri vredenosti navijali jamari na tregu jezera.»

«Velik sifon, kot je Divje jezero, je tudi odločilno in uspešno raziskovanje, ker ti je le tako moč zapomniti značilne točke sifona, kar omogoča boljše orientacije in s tem večjavnost... V letih 1950 in 1952 smo opravili v Divjem jeziru 22 potopov.»

«V letih 1950 in 1952 smo opravili v Divjem jeziru 22 potopov.»

«Tudi pa je bila voda v Divjem jezecu vedno bolj motna, verjetno zaradi obsevanja s črnotvke in žilniska (plavica) jacevca. Taka je bila možna potapljanje v zimskih mesecih, ko je bila tropika v jezera zaradi mraza zmrznjena.»

POTAP- LJANJE V JAMAH

MERITVE JAM

Indumentarizacija jame na Škarni Planini.
Foto: Marko Štalič

Merilska ekipa pri načrtovanju tiskane.
Foto: Marko Štalič

Načrtovanje potovanja in izračunavanje dolžin.
Foto: Marko Štalič

Upravljanje in vzdrževanje opreme.
Foto: Marko Štalič

Ka samostojno v kaveri tiskane
svojemu postavitju razdalje.
Foto: Marko Štalič

POČITEK, ČIŠČENJE OPREME

V jami, kjer so štela. V jami merimo.
Foto: Čladih Lovrenc

Ko pridemo iz jame, se ekurzija še ne konča! Vedno najdemo prostor in čas, da se okrepčamo in strnemo vtise z akcije. Čaka nas čiščenje opreme. Te ni malo, največkrat pa je povsem blatna. Doma pa sledi še izdelava načrta in zapisnika.

Primeri iz jame.
Foto: Čladih Lovrenc

Smetana jamarskih raziskav so načrti jam. Zato jame merimo. Od točke do točke, skozi celo jamo, merimo in zapisujemo razdalje in odklone od severa oziroma vodoravnice ter rišemo skice jamskih prostotov. Merne trakove izpodrivajo laserski daljinomeri, manjši in natančnejši so tudi kompas in naklonomeri. V samem bistvu pa meritve danes izgledajo podobno kot pred sto leti. Še vedno je to naporno in zemudno opravilo.

Merilska ekipa pri načrtovanju tiskane.
Foto: Marko Štalič

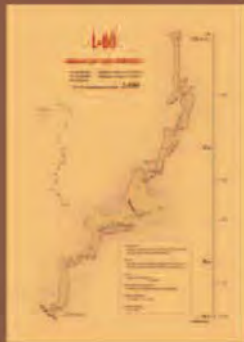

Čladih Lovrenc.
Foto: Čladih Lovrenc

PODZEMLJE-MERCI

Merilska ekipa pri načrtovanju tiskane.
Foto: Marko Štalič

Videti jama Krasava pri
Sveti Barbarki iz leta
1844. Vrednik: J. J. J. J.
Arhiv: M. J. J. J.

I/S

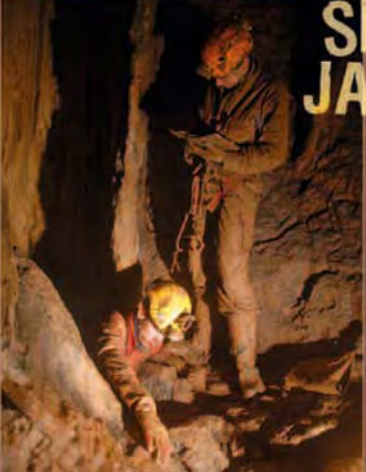
Številka
črtnjen
90m

Videti jama
Krasava pri Sveti
Barbarki iz leta 1844.
Arhiv: M. J. J. J.

Iz blatnega zvezka z
zapisi meritev in skicami
narediti končen izdelek –
načrt, je seveda svojevrsten
podvig. Načrte jam so včasih
risali z merilom in kotomeri,
danes del opravila naredi
računalnik. A vsakič, ko se
ozremo na umetelne izdelke
naših predhodnikov, nam je kar
žal po časih, ko so bile ročne
spretnosti še visoko cenjene.

NAČRTI

SMETANA JAMARSKIH RAZISKAV

Foto: Petarčič, Ingolca

MERIL KOTLVSĚK
RIS. *M. J. J. J.*

Udkritje jame
pripisemo tistemu,
ki je prvi dokumentiral
jamo ali njen del.

ZAPISNIK OSEBNA IZKAZNICA JAME

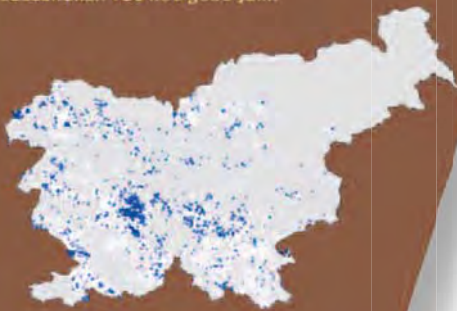

Vrednotenje katastra: Andrej Borko Šušter

KATASTER JAM

KJER IZVEMO VSE O VSEH

Lega, opis in načrt jame in njene okolice skupaj z ostalimi podatki in opažanji sestavljajo jamski zapisnik. Tega jamarji oddajo v kataster jam. To je urejena zbirka dokumentov o raziskanih in registriranih kraških jamah. V Sloveniji je raziskanih več kot 6000 jam.

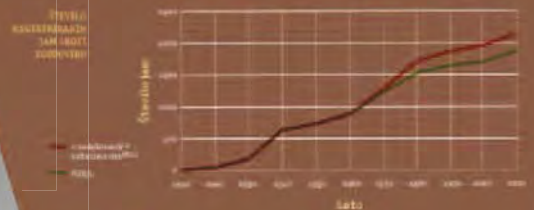
Geografska karta Slovenije
Zbirka lokacij in opisov jamskih zapisnikov

DRUŠTVENI KATASTER

OD UREJENE ZBIRKE DO ELEKTRONSKE BAZE

Temelj prvega pravega jamskega katastra na Slovenskem je Društvo za raziskovanje jam Ljubljana postavilo že ob svoji ustanovitvi. Je nepogrešljiva zbirka podatkov o že raziskanih in registriranih jamah. Odteje je bistveno prispevalo k razvoju sodobnega katastra jam in ga v zadnjih letih nadgradilo s prvim elektronskim katastrom pri IAS.

Prva stvar je v zbirko (starejšim obdobjem registriranih okrog 2000 jam, zadnjih let pa jih je več kot 1000)

1980 - 1988

Ustanovitev Društva postavilo temelj za kataster jam. Sistematičen pristop k odkrivanju in opisanju jam. Raziskani 2000 jam.

1988 - 1998

Kataster je širil na vsej Sloveniji in vključil vse raziskane jame. Jama Zlatica dobi katastrsko številko L.

1998 - 2008

Natipisan seznam za digitalno posredniški opazovanju v jamah. Leta 2000 raziskanih in po katastru urejenih.

1980 - 1988

Empirični koncept zbiranja podatkov. Dolgoletni predsednik Društva, Franc Golob, postane prvi formalni vodja katastra.

1988 - 1998

Kataster se preseli iz lokala na trg na Filozofsko fakulteto. Društvo vodi seznam katastra za vse jamske klube.

1998 - 2008

Sistemizacija in navedbovskih katastrskih številok, po logan jam (Gama-Kropotovih krasovskih jamah). Vrednotenje: konec 20. let je urejena katastrska baza na vsaki lokaciji Društva. Leta 2000 dokončno zbirka.

Jame so okolje, kjer se jamarji soočajo z nevarnostmi: padci, podhladitev, padajoče kamenje, nenadno zalitje rovov z vodo ob deževju, fizična izčrpanost. Naša prva in glavna skrb so in bodo ustrezno usposobljeni člani. Vsak jamar mora obvladati osnovne jamarske veščine, kot je uporaba vrhne tehnike za spust in dvig po breznih, in spoštovati pravila jamam prijaznega raziskovanja.

Poročilo o jamarski šoli leta 1933 (arhiv DZRJL) priča o prvem jamskem tečaju, ki se ga je udeležilo 251 slušateljev in je trajal 10 dni. Dandanes organiziramo jamarsko šolo vsako leto, udeležijo pa se je okoli 15 bodočih jamarjev.

Jamarska šola leta 1933. Foto: Marko Štanič

Imobilna vija za dvig priči v jamah – varnostna priključnica z vrvi. Foto: Marko Štanič

Rekreativni pohodniki na reko v jamah. Foto: Marko Štanič

JAMARSKA SOLA

REŠEVANJE

»Ustanovljena je bila reševalna skupina 1929 na Društvu za raziskovanje jam Slovenije, ki ima namen, da vzame mlade jamarje tehnično in strokovno v glabinski alpinistiki, da preprečuje nesreče v jamah in v danih primerih rešuje ponesrečene jamarje. Izvedeni je bil tečaj prve pomoči, delo skupine pa je bilo usmerjeno predvsem na reševalne vaje v jamah.«

Dr. Viktor Miklavc, 1933. Raziskovalski društvo in reševalna skupina Slovenije 1929. Arhiv DZRJL. Arhiv jamarji.

RAZVOJ OPREME

»De vrvici za vrhno tehniko smo zelo težko pršli, to je samo iz tujine. Zato smo morali na vrvi zelo paziti. Zaradi tega je bilo važno, da smo jih pravilno vzdrževali in čim manj obrabljali.«

Tehnična komisija je preizkušala najbolj varno vrhno tehniko in se podlaga analize nesreč in laboratorijskih meritvah oblikovala varnostne norme ... Na podlagi študija obrabe vrvi smo razvili varnostno vrhno zavoro tipa M10 (T. Planina, Z. Kovečan in M. Preitinger 1977-1983 po zamisli B. Sutkovila (1974)). Ključna sprememba je uporaba po vsem svetu. Slovenske izkušnje so se širile tudi v tujino. Tako sta T. Planina in Z. Kovečan sodelovali s F. Petzlom in v. Marbachom razvijala tovarniško pomoč ter načrtovanje in priložno opremo, ki jo jamar običajno nosi v jama.

Dr. Bernd Petzler, Group MBOC, Jurij Žilinski, Zvezna komisija, 1977-1983. Slovenija, jamarske komisije 1929-1930. Raziskovalski društvo, 1933. Raziskovalski društvo in reševalna skupina Slovenije.

V letih 1962-2002 je T. Planina objavil vrsto tehničnih člankov: oslabitev vrvi v pritrdišču, trdnost vzlov, preskušanje vrvi, impregnacija in staranje, preskušanje naprav za vrhno tehniko, nov vrhni dež, varnost pri vrhni tehniki, trdnostna vrhna zavora, vpliv na vrvi na njeno trdnost, oprema pred korozijo ...

Vija tehnična komisija Tomaž Planina preskušajoče vrvi na "Priglasnik" v južni. Foto: Marko Štanič

»Konec in vaje reševalcev pri štiki jami, 1933. Levo: oprema raziskovalcev na samici na reševalne priključnice, leti 1933.«

»Mestna štaličevica pri zeleni jami, leti 1933. Foto: Tomaž Planina«

POVOJNI ZAGON

Člani društva in gostitelji na otvoritvi jame leta 1960. Foto: Franci Ber.

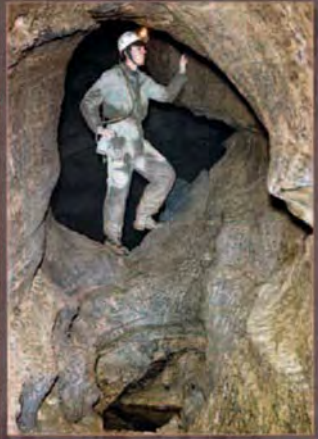

Rajdena jama, preverilo jemanje v Divjem tovu, 1960. Foto: Tomaž Oblak.

Porogratje zgradil levali s kladivi mladih članov se je leta 1961 potih v splošno in redno uporabo, nastala je siskogorska krava. Leta 1962, koda 1963 in 1964 so raziskovali še Malih postelj past skota. Se kila v izvenem tme kralj potih pot skota, 1961. Foto: Tomaž Oblak.

Režena jama je marca leta 1961 odkril Afon Šček, ki na potnikih jama. Foto: Peter Pevanič.

Podzemna skica Lippertove jame.

Generacija jamarjev izpred druge svetovne vojne je bila kljub starosti še vedno zelo aktivna, mladi jamarji pa so se le stežka uveljavljali. Mladi so se usmerili na dotlej nedostopen del slovenskega krasa. Med največjimi uspehi so bile raziskave Najdene jame in visokogorskih jam.

Jamarski krožki in delo z mladimi

V letih 1949/50 se je, največ po zaslugi prof. Pavla Kumavca, začelo z jamarstvom baviti mnogo dijakov, ki so se včlanili v društvo, da je naraslo članstvo za 200 odstotkov. Mladinsko sekcijo je vodil Janez Kuščer. Na rednih 14-dnevnih sestankih in še številnejših ekskurzijah so se pod vodstvom Janeza Kuščerja, dr. Alhina Soliškarja in prof. Pavla Kumavca usposabljali za jamarje. Prav ti mladi jamarji so postopoma prešli v peve raziskovalne vrste.

Jamarske podružnice

Zlasti v petdesetih letih preteklega stoletja so se ustanovljale podružnice društva. Podružnice so se počasi osamosvajale in postale samostojne društva. To je pomenilo tudi slovo Društva od funkcije, ki jo je imelo kot matično društvo.

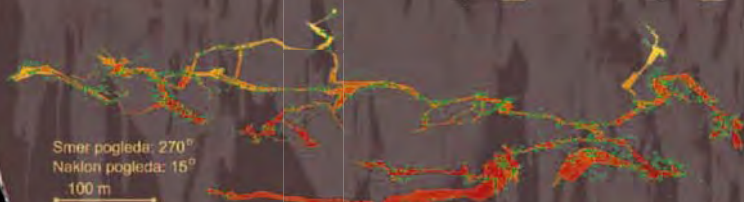
KJE JE LIPPERTOVA JAMA?

Z raziskovalcem Viljemom Putickom je povezana tudi skrivnostna Lippertova jama, ki je prerasla v pravo legendo. Vhod vanjo je odkopal Putick leta 1880 in se prebil do podzemnega dela Ljubljaniče. Skrivnost te jame je šla z njim v grob kmalu po prvi svetovni vojni.

Leta 1935 so se začeli ljubljanski jamarji zanimati za pozabljeno Lippertovo jama in leta 1937 naleteli na jamski vhod, ki naj bi vodil v iskano jama po Putickovi skici. Toda jama ni ustrezala obstoječim podatkom in novo jama so poimenovali Najdena jama. Raziskovanje v jami je prekinila druga svetovna vojna, potem pa se jama dolgo ni nihče lotil.

Leta 1962 so jo jamarji zopet začeli iskati, dobesedno rili so po gozdu, toda vse zaman: Lippertove jame ni in ni bilo. Samo na ožjem območju Lanskega vrha so ob iskanju te jame našli in raziskali go jam in brezen!

NAJDNA JAMA

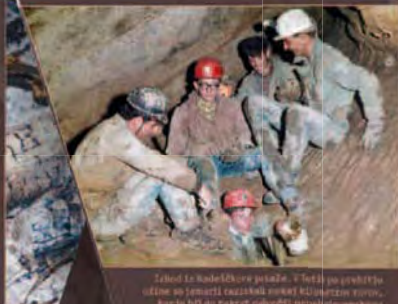

Smer pogleda: 270°
Naklon pogleda: 15°
100 m

Matej Dulac je v zadnjem desetletju razvil Speleobliže, modern program z grafičnim vmesnikom, ki je med jamarji izjemno priljubljen. Zgoraj: prostorski predstavitel Najdene jame narejena s programom Speleobliže.

Mitrovič s veteransko akcijo. Foto: Mamo Simčič

Zibolc iz Radeščkove pesaje. V tisti po prebitju odine so jamarji raziskali zanke ključevca rova, kar je bilo do takrat največji nedokončana jamarstva po drugi svetovni vojni. Še danes ni jasno, ali se v tem delu jamarstva izjemno izpopolnijo. Radeščka jama je bila v celoti izkopana leta 1963. Foto: Tomaž Vlačina.

Kajlena jama. Foto: Mamo Simčič

KJER SE JE KALILO DRUŠTVENO TRDNO JEDRO

Ob intenzivnih raziskavah Najdene jame se je v šestdesetih letih ustvarilo trdno jedro mladih in ambicioznih članov Društva. O izjemnem zanosu in prijateljstvu – čemur danes pravimo članski duh – poleg načrtov in opisov jam govorijo tudi risbe in pesmi z jamarsko tematiko. Slednjih se je nabralo za celo pesmarico in jih pojemo še danes.

Veteranska akcija

Sedemdesetletnica društva je v jamo pritegnila nekaj veteranov. Oddlej se zadnje soboto v maju vsako leto brez prekinitve vračamo vanjo. Akcija je postala del Društvene tradicije. V jamo se poda 50 in več članov, shoda pred jamo pa se je udeležilo tudi že okrog 100 ljudi. Zadnja sobota v maju je tako že 40 let dan, ko se pred Najdeno jamo zbere staro in mlado. Na največji Društveni akciji se zberejo jamarji vseh generacij, mnogi s seboj pripeljejo tudi svoje družinske člane.

Mladi člani Društva so se v začetku šestdesetih let dvajsetega stoletja lotili odkopavanja rovov, ki je zapirala nadaljevanje rova v Najdeni jami. Marca 1963 je skupina pod vodstvom Rada Radeščka prekopala Radeščkovo pasažo in se prebila do notranjih delov jame, kjer se pojavlja podzemna Ljubljana.

V Najdeno jamo so se ekscurzije vrstile vsak vikend, včasih sredi tedna, včasih tudi ponoči. Raziskovali so vodoravne rove, sistematično plezali v kamine, v sedemdesetih letih so se v jami začeli v sodelovanju s tujimi potapljači tudi potapljati. Zadnja velika odkritja v Najdeni jami sežejo le nekaj let nazaj, ko se je za preplezanim kaminom odprlo več sto metrov novih rovo. Jama danes meri preko 5 km.

Konec osemdesetih so se člani DZRJL lotili obetavnih Rombonskih podov. V jami A6 ali Vandimi so leta 1993 prekoračili magično mejo 1000 m in leta 1994 prodrli 1182 m globoko.

«Vandima je še vedno tretja najgloblja jama v Sloveniji, prva tisočmetrca, ki smo jo raziskali Slovenci in prva ferejnov tisočmetrca. Če še nekaj, naj zveni kakor hoče, ni mi žal, da sem v njej tu več kot go akcijah pustil del svoje mladosti.»

18. avg. (Slovenski glas podzemlja, 2002)

Med 1991 in 2000 so člani Društva odkrili in raziskali dve jami, globoki čez 1000 m. Na svetu je znanih le 89 jam globljih od 1000 metrov in le malo je društev, ki imajo v "malhi" dve tisočmetrci.

Leta 1994 so dosegli dno vhodne vertikale v Breznu pod Velbom, ki se začne s 501 m globokim breznom in konča 850 m globoko. Tri leta je bilo vhodno brezno najgloblje svetovno enotno brezno.

«Avgustovski tabori pod Rombonom in kasneje na Kaninskih podih, so ena redkih zvezd stalnic na nebu DZRJL. Leta 1998 nam jo je zagodel Velb, kjer se je zgodba končala 850 m pod vhodom. Vrvi so še vedno notri. V jami noče nihče več. Enercijsko, ki nam je ostala, smo trošili za iskanje novih jam po podih in si odledali zanimivo področje okoli Visoke glave. Brezno pri breznju, človek ne ve, kam bi se spustil ... Joži pokaže na enega od vhodov. Bolj iz spoštovanja do starejših, kot kaj drugega, grem vanj. Kakih sedem metrov globoka stopnja, polica, še dve nekajmetrski stopnji in zasuta pasaža. Visem kopač, preprih pa le natekuje svoje. Malo sem pokopal. Za nekaj premetanimi kamni se je skrivala manjša kamrica, za njo kakih 80 m globoko brezno. Seveda nam je zmanjkalo vrvi ...»

Delo in ustrezni odložitvi in izvedbi raziskovalni 1280 m globoko Rombonski podi pri Velbom v Obzovnem 2002

Kačič
Rombonski
podji

Avtor načrta
Brezno pod
Velbom: Franci
Vabovšek

V brezno pod Velbom.
Foto: Ralf Stankar - GLE

Načrt jame Vandima na Rombonskih podih, v kateri so tudi člani prve preseglobojne zveze m. Arktura nočtra: Gregor Pinter in Franci Vabovšek.

Explored & Surveyed by
DZRJL Lujana 1990-1994

Foto: Tomaž Planina

Foto: Marko Simčič

ZNOVA
POD
1000 M

GLOBLJE
1000 M

1934

*Legendarni, izjemno zahteven posnetek jamarjev
na Kalvariji, enem najlepših delov Križne jame.*

- Foto: Franci Bar

Fotografska razstava »Prvih 100 let Društva za raziskovanje jam Ljubljana«

Razstava je izbor fotografij, v obsegu od prvih fotografij društvenih ekskurzij iz davnega leta 1911, posnetih na steklene fotografske plošče, preko črno belih fotografij, posnetih v zahtevnih jamskih pogojih, pa vse do sodobnih digitalnih fotografij. Polovica od 120 panojev je zavzemala zgodovinski pregled delovanja društva s kolaži fotografij in s teksti, druga polovica pa je prikazovala lepoto Krasa, kras, jame in ostale kraške zanimivosti.

Otvoritvena slovesnost, ki jo je povezoval Marko Škrlj (član Logaškega okteta), je bila 20. aprila 2010 na Jakopičevem sprehajališču. Imela je naslednjo vsebino:

1. Pesem Napitnica – Logaški oktet.
2. Slavnostni govor predsednika društva, Primoža Presetnika.
3. Nagovor podžupana mesta Ljubljane, Janija Möderndorferja.
4. Uradna otvoritev z odgrnitvijo zavese s prve fotografije.
5. Pesem Iskalci – Logaški oktet.
6. Predstavitev razstave – Marko Simić.
7. Kratek ogled razstave.
8. Pesem: Jamarska himna – Logaški oktet (na koncu Jakopičevega sprehajališča).
9. Le-tam je bila tudi pogostitev.

Posebno vino »Putick je že vedel« sta darovala Riko in Rok Grecs, za slaščice je ponovno poskrbel društveni »aktiv žena«. Druženje po otvoritvi je trajalo še v pozne nočne ure.

Razstava je bila na Jakopičevem sprehajališču na ogled do 20. junija 2010. Tri tedne kasneje, 12. julija, smo jo preselili v Lapidarij Pokrajinskega muzeja v Celju, kjer sta jo organizirala in postavila Jure Krajšek in Rafko Urankar.

Avtor razstave: Marko Simić

Avtorji fotografij: Tomaž Planina, Marko Simić, Jurij Andjelić, Arne Hodalič, Bogumil Brinšek, Primož Krivic, Pavel Kunaver, Josip Kunaver, Franci Bar, Rafko Urankar, Anton Brancelj, Rado Smerdu, Davo Preisinger, Matjaž Pogačnik, Franci Gabrovšek, Primož Rupnik, Ivo Sedmak, Franc Marušič, Metod Di Batista, Dušan Tominc, Aleksandra Privšek, Peter Skoberne, Janez Vengar, Boris Sket, Stane Peterlin, Roman Kenk, Anton Praprotnik; **Lektoriranje:** Joža Lakovič, Tanja Tomšič; **Prevod:** Marjeta Smrdel, Jenny Špilar (AU), Grega Juvan; **Grafično oblikovanje:** Ivana Kadivec, Jaka Modic; **Organizacija:** Dorotea Verša, Metod Di Batista, **Tisk:** Atelje B&M; **Razstavni prostor zagotovil:** Zavod za turizem Ljubljana.

Občinstvo. – Foto: Mitja Prelovšek

Tik pred začetkom. – Foto: Marjan Juvan

Pesem Iskalci - Logaški okteti. – Foto: Marjan Juvan

Čestitke podžupana Ljubljane Janija Möderndorferja.
– Foto: Marjan Juvan

Spremnne besede avtorja razstave Marka Simiča.
– Foto: Marjan Juvan

Po otvoritvi razstave. – Foto: Marjan Juvan

Razstava prenesena v lapidarij Pokrajinskega muzeja v Celju. – Foto: Rafko Urankar – Cile

Slika pove vse. – Foto: Marko Vogrič

Detajl iz celjske postavitve. – Foto: Rafko Urankar – Cile

1928 **Republika Poljska jama pri Mestu.** Vzhajajoča reka Metcher v dolini pri Mestu. — Foto: Roman Kost

1928 **Two Metcher and Metcher Metcher in a boat on the Metcher** exploring Metcher cave near Metcher. — Photo: Roman Kost

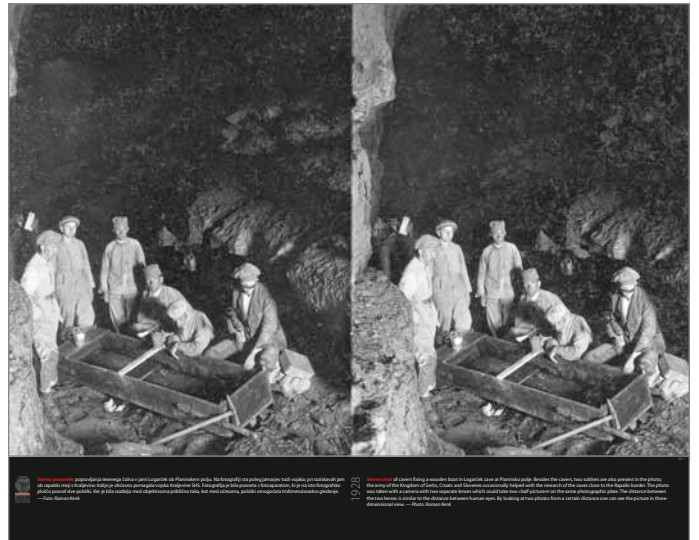
1928 **Two Metcher in Metcher Cave** on a narrow, shallow Metcher Metcher in Ljubljana, a Metcher in the Metcher Metcher Metcher, July 1928. — Photo: Roman Kost

1928 **Two Metcher in Metcher Cave** on a narrow, shallow Metcher Metcher in Ljubljana, a Metcher in the Metcher Metcher Metcher, July 1928. — Photo: Roman Kost

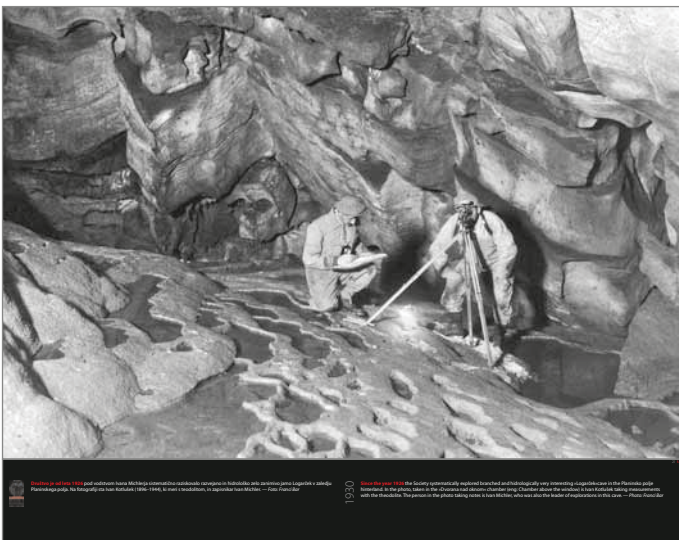
1929 **Republika Poljska jama pri Mestu.** Vzhajajoča reka Metcher v dolini pri Mestu. — Foto: Roman Kost

1929 **The Metcher of the cave with a Metcher** into the Metcher Metcher Metcher in the Metcher Metcher Metcher. — Photo: Roman Kost

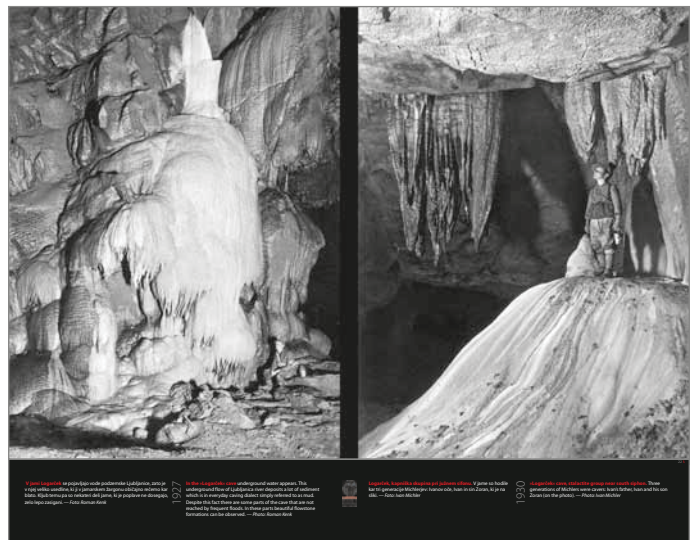
1929 **Republika Poljska jama pri Mestu.** Vzhajajoča reka Metcher v dolini pri Mestu. — Foto: Roman Kost

1929 **Republika Poljska jama pri Mestu.** Vzhajajoča reka Metcher v dolini pri Mestu. — Foto: Roman Kost

1930 **Republika Poljska jama pri Mestu.** Vzhajajoča reka Metcher v dolini pri Mestu. — Foto: Roman Kost

1930 **Republika Poljska jama pri Mestu.** Vzhajajoča reka Metcher v dolini pri Mestu. — Foto: Roman Kost

1930 **Republika Poljska jama pri Mestu.** Vzhajajoča reka Metcher v dolini pri Mestu. — Foto: Roman Kost

1930 **Republika Poljska jama pri Mestu.** Vzhajajoča reka Metcher v dolini pri Mestu. — Foto: Roman Kost

2009-2010 Revenov brezen »Revenov abyss«

2009 - The abyss was discovered during the search for the Revenov abyss. The discovery was made by the Slovenian speleological society. The abyss is a deep, narrow, and dark cave system. It is one of the most challenging caves in the world. The discovery was made in the year 2009. The abyss is a deep, narrow, and dark cave system. It is one of the most challenging caves in the world. The discovery was made in the year 2009.

2010 - The abyss was explored and the first descent was made. The descent was made by the Slovenian speleological society. The descent was made in the year 2010. The abyss is a deep, narrow, and dark cave system. It is one of the most challenging caves in the world. The discovery was made in the year 2009.

2011 - The abyss was explored and the first descent was made. The descent was made by the Slovenian speleological society. The descent was made in the year 2011. The abyss is a deep, narrow, and dark cave system. It is one of the most challenging caves in the world. The discovery was made in the year 2009.

1919-2010 Kataster jam Cave Cadastre

1919 - The first cave cadastre was established in the Kingdom of Yugoslavia. The cadastre was established by the Slovenian speleological society. The cadastre was established in the year 1919. The cadastre is a register of caves and cave systems. It is one of the most important documents in the field of speleology. The cadastre was established in the year 1919.

1920 - The first cave cadastre was established in the Kingdom of Yugoslavia. The cadastre was established by the Slovenian speleological society. The cadastre was established in the year 1920. The cadastre is a register of caves and cave systems. It is one of the most important documents in the field of speleology. The cadastre was established in the year 1919.

1930 - The first cave cadastre was established in the Kingdom of Yugoslavia. The cadastre was established by the Slovenian speleological society. The cadastre was established in the year 1930. The cadastre is a register of caves and cave systems. It is one of the most important documents in the field of speleology. The cadastre was established in the year 1919.

1940 - The first cave cadastre was established in the Kingdom of Yugoslavia. The cadastre was established by the Slovenian speleological society. The cadastre was established in the year 1940. The cadastre is a register of caves and cave systems. It is one of the most important documents in the field of speleology. The cadastre was established in the year 1919.

Ljubljana is the capital and largest city of Slovenia. It is located in the central part of the country. The city is known for its red-tiled roofs and the Ljubljanica River. The city is one of the most beautiful cities in the world. The city is located in the central part of the country.

Ljubljana is the capital and largest city of Slovenia. It is located in the central part of the country. The city is known for its red-tiled roofs and the Ljubljanica River. The city is one of the most beautiful cities in the world. The city is located in the central part of the country.

Trški potok is a cave system in the Trški potok region. The cave system is known for its large stalactites and cave streams. The cave system is one of the most beautiful cave systems in the world. The cave system is located in the Trški potok region.

Trški potok is a cave system in the Trški potok region. The cave system is known for its large stalactites and cave streams. The cave system is one of the most beautiful cave systems in the world. The cave system is located in the Trški potok region.

Trški potok is a cave system in the Trški potok region. The cave system is known for its large stalactites and cave streams. The cave system is one of the most beautiful cave systems in the world. The cave system is located in the Trški potok region.

Trški potok is a cave system in the Trški potok region. The cave system is known for its large stalactites and cave streams. The cave system is one of the most beautiful cave systems in the world. The cave system is located in the Trški potok region.

Trški potok is a cave system in the Trški potok region. The cave system is known for its large stalactites and cave streams. The cave system is one of the most beautiful cave systems in the world. The cave system is located in the Trški potok region.

Trški potok is a cave system in the Trški potok region. The cave system is known for its large stalactites and cave streams. The cave system is one of the most beautiful cave systems in the world. The cave system is located in the Trški potok region.

Prva vodna elektrarna v Sloveniji je bila zgrajena leta 1902 v bližini mesta Domžale. Na reki Krki so zgradili vodno elektrarno, ki je bila prva vodna elektrarna v Sloveniji. Voda teče skozi vodno elektrarno in se nato sprosti v reko. Voda teče skozi vodno elektrarno in se nato sprosti v reko. Voda teče skozi vodno elektrarno in se nato sprosti v reko.

Vodna elektrarna v bližini Domžal je bila zgrajena leta 1902 v bližini mesta Domžale. Na reki Krki so zgradili vodno elektrarno, ki je bila prva vodna elektrarna v Sloveniji. Voda teče skozi vodno elektrarno in se nato sprosti v reko. Voda teče skozi vodno elektrarno in se nato sprosti v reko.

Triljski vodni park je eden izmed največjih vodnih parkov v Sloveniji. Voda teče skozi vodni park in se nato sprosti v reko. Voda teče skozi vodni park in se nato sprosti v reko.

Triljski vodni park je eden izmed največjih vodnih parkov v Sloveniji. Voda teče skozi vodni park in se nato sprosti v reko. Voda teče skozi vodni park in se nato sprosti v reko.

Triljski vodni park je eden izmed največjih vodnih parkov v Sloveniji. Voda teče skozi vodni park in se nato sprosti v reko. Voda teče skozi vodni park in se nato sprosti v reko.

Triljski vodni park je eden izmed največjih vodnih parkov v Sloveniji. Voda teče skozi vodni park in se nato sprosti v reko. Voda teče skozi vodni park in se nato sprosti v reko.

Naša, vendarle prebrskana, črna in črna, brezbarvna voda v Dolenji Dravi. Praviški, kar nekaj nad izvori v vodnih jarnih, v katerih se lahko do vrha izloči in odnese v podzemlje, to je praviški jarni, to je praviški jarni. — Foto: Andrej Šušter

Naša, vendarle prebrskana, črna in črna, brezbarvna voda v Dolenji Dravi. Praviški, kar nekaj nad izvori v vodnih jarnih, v katerih se lahko do vrha izloči in odnese v podzemlje, to je praviški jarni, to je praviški jarni. — Foto: Andrej Šušter

Praviški jarni, v katerih se lahko do vrha izloči in odnese v podzemlje, to je praviški jarni, to je praviški jarni. — Foto: Andrej Šušter

Praviški jarni, v katerih se lahko do vrha izloči in odnese v podzemlje, to je praviški jarni, to je praviški jarni. — Foto: Andrej Šušter

Praviški jarni, v katerih se lahko do vrha izloči in odnese v podzemlje, to je praviški jarni, to je praviški jarni. — Foto: Andrej Šušter

Praviški jarni, v katerih se lahko do vrha izloči in odnese v podzemlje, to je praviški jarni, to je praviški jarni. — Foto: Andrej Šušter

Dobruška (Dobruška) - *Desmognathus amabilis* - ena od vrst, ki so se razvile v jami. Imajo svetlo, skoraj brezbarvno kožo, ki je brez pigmenta. Njihova glavna značilnost je svetlo rdeča, skoraj brezbarvna koža, ki je brez pigmenta. Njihova glavna značilnost je svetlo rdeča, skoraj brezbarvna koža, ki je brez pigmenta. Njihova glavna značilnost je svetlo rdeča, skoraj brezbarvna koža, ki je brez pigmenta.

Belokopnica - *Desmognathus amabilis* - ena od vrst, ki so se razvile v jami. Imajo temno, skoraj brezbarvno kožo, ki je brez pigmenta. Njihova glavna značilnost je svetlo rdeča, skoraj brezbarvna koža, ki je brez pigmenta. Njihova glavna značilnost je svetlo rdeča, skoraj brezbarvna koža, ki je brez pigmenta.

Mineralne oblike - *Desmognathus amabilis* - ena od vrst, ki so se razvile v jami. Imajo svetlo, skoraj brezbarvno kožo, ki je brez pigmenta. Njihova glavna značilnost je svetlo rdeča, skoraj brezbarvna koža, ki je brez pigmenta. Njihova glavna značilnost je svetlo rdeča, skoraj brezbarvna koža, ki je brez pigmenta.

Mineralne oblike - *Desmognathus amabilis* - ena od vrst, ki so se razvile v jami. Imajo temno, skoraj brezbarvno kožo, ki je brez pigmenta. Njihova glavna značilnost je svetlo rdeča, skoraj brezbarvna koža, ki je brez pigmenta. Njihova glavna značilnost je svetlo rdeča, skoraj brezbarvna koža, ki je brez pigmenta.

Letalniki - *Desmognathus amabilis* - ena od vrst, ki so se razvile v jami. Imajo svetlo, skoraj brezbarvno kožo, ki je brez pigmenta. Njihova glavna značilnost je svetlo rdeča, skoraj brezbarvna koža, ki je brez pigmenta. Njihova glavna značilnost je svetlo rdeča, skoraj brezbarvna koža, ki je brez pigmenta.

Letalniki - *Desmognathus amabilis* - ena od vrst, ki so se razvile v jami. Imajo temno, skoraj brezbarvno kožo, ki je brez pigmenta. Njihova glavna značilnost je svetlo rdeča, skoraj brezbarvna koža, ki je brez pigmenta. Njihova glavna značilnost je svetlo rdeča, skoraj brezbarvna koža, ki je brez pigmenta.

Prva jama — Foto: Arne Hubelj / Arhiv Goslin
Prva jama — Foto: Arne Hubelj / Arhiv Goslin
Prva jama — Foto: Arne Hubelj / Arhiv Goslin
Prva jama — Foto: Arne Hubelj / Arhiv Goslin

Prva jama — Foto: Arne Hubelj / Arhiv Goslin
Prva jama — Foto: Arne Hubelj / Arhiv Goslin

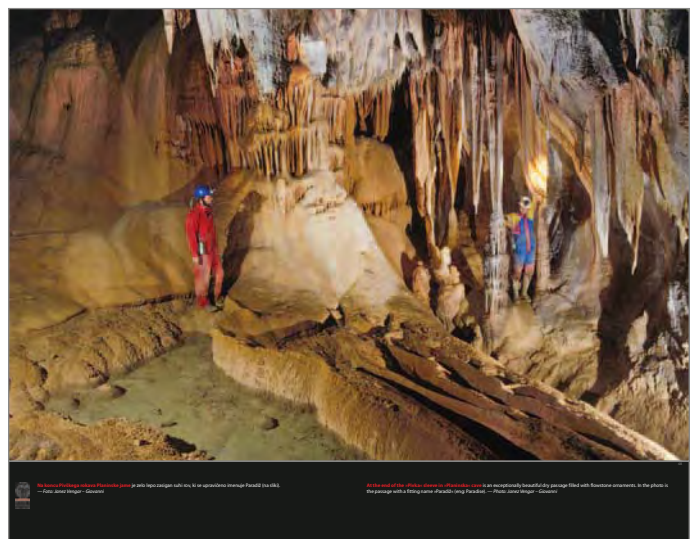
Prva jama — Foto: Arne Hubelj / Arhiv Goslin
Prva jama — Foto: Arne Hubelj / Arhiv Goslin

Prva jama — Foto: Arne Hubelj / Arhiv Goslin
Prva jama — Foto: Arne Hubelj / Arhiv Goslin

Prva jama — Foto: Arne Hubelj / Arhiv Goslin
Prva jama — Foto: Arne Hubelj / Arhiv Goslin

Prva jama — Foto: Arne Hubelj / Arhiv Goslin
Prva jama — Foto: Arne Hubelj / Arhiv Goslin

1984

*Miha Praprotnik - Miško pleza v breznu Klavirji,
240 m pod vhomom. - Foto: Jurij Andjelić - Yeti*

Praznovanje rojstnega dne

spisal: Tomislav Lajovic - Tomac
(*avtentičen zapis – op. lekt.*)

Praznovanje stoletnice društva je bilo že v razmahu, ko se je pojavila ideja o praznovanju rojstnega dne. Prav na datum; kajti ve se, da je bilo društvo ustanovljeno 12. maja 1910 ob petih popoldne ... Gostilna Pod Lipo na vrtu, kjer so se pred leti pogosto dobivali naši člani, je bila hitro dogovorjena lokacija. Trenutno ne preveč obljudena in prežeta z “zgodovinskim” spominom je bila idealna. Metod je rezerviral, vendar je bilo tiste dni precej deževno in smo se morali kljub drugačni želji dogovoriti za možnost praznovanja notri, pod streho ...

Prav tistega dne, 12. maja popoldan, se je po nekaj mokrih dneh zjasnilo. Posijalo je sonce in omogočilo enkratne pogoje za dober vrtni žur.

Dan pred praznovanjem sem pri Žmaucu slučajno srečal jamarskega kamerada Korla. Beseda je dala besedo. Korl ima tiskarno ... tam se tiskajo tudi majice ... ”Korl, kaj, če bi enkrat?” ... pa pravi Korl: ”Kaj, če bi midva kar jutri ...” ... in “... Ja, seveda!”

Motiv “skrokane sove” sem imel že dalj časa pripravljen in majčke sem že dalj časa obljubljal. Najbolj vztrajno sta me spodbujala Garmin in Diba, in ker obljuba dela dolg, se je v trenutku pokazala izjemna prilika narediti majčke in jih na praznovanju razdeliti. Naslednje jutro sem Korlu po mejlu poslal “skrokano sovo”, ob treh popoldan pa sva se dobila v Trnovem, kamor mi je že prinesel natisnjene majice ... Super! Bilo jih je dvajset in izpadle so fenomenalno ... in še dogovor med nama: majice niso na prodaj, donirava jih midva, podeljene pa bodo za ferajnov stoti rojstni dan dvajsetim v preteklosti najbolj “skrokanim članom” ...

Ob petih popoldne smo se na vrtu začeli nabirati člani. Prišel sem kar točno in zagledal “svetopisemski” prizor: na svežem, podeževnem, z majskim soncem oblitim rajskem vrtu sedi pod stoletno lipo nekaj starih članov. Na relativno velikem gostinskem vrtu ni bilo nikogar, razen naših. Ile, Tačka, Tomaž, Manč, Metod ... dobrodušni in pripravljeni na žur. Stisnem roko Metodu, s katerim sva v zadnjih mesecih veliko in dobro sodelovala in nasmeš se nama razleze od ušesa do ušesa. Danes smo tu zato, da se poveselimo ... ”Vse najboljše za stoti rojstni dan Vam želim” sem voščil ... in praznovanje se je začelo.

Člani so se hitro natekali. Dodajale so se mize, enkrat z ene, enkrat z druge strani. Nastajalo je dolgo, dolgo omizje. Prihajajoči člani so se pozdravljali, rokovali, objemali, trepljali ... Prileteli so že prvi šopki “velikih točenih”, prve gajbe “flaširanih” ... Družba je hitro naraščala in postajala vse pestrejša. Bilo nas je prek štirideset ...

Sledila je nepričakovana podelitev majic (priznanj) “skrokane sove”, ki je sicer neformalnemu praznovanju dodala nekaj “glamurozne vsebine”. Dobitniki so bili navdušeni, ostali

so se zabavali, nekateri celo malo zavidali. "Skrokana sova" je priznanje, ki ga za razliko od jamarsko raziskovalnih odlik, dobijo člani, ki so se izkazali na družabno-žurersko-pivskem področju in pri tem končali z rdečimi očmi. Podelitev je bila enkratna in neponovljiva. Priznam: kot donatorja sva imela s Korlom nekoliko subjektiven pogled pri izboru dobitnikov, vendar mislim, da sva izbrala modro. Dobitniki "skrokane sove" so: Ile, Vojc, Marjan Zavec, Yeti, Mič, Pac, Sabla, Tomac, Pestotnik, Korl, Rambo, Ikarus, Franček, Jernej, Primož, Riko, Rok, Garmin, Jerca in Diba.

Potem pa pice in pivo v potokih ... veseljačilo se je, pilo in pelo ... in tudi plesalo po mizah ... ne vem, kdaj se je stemnilo in približno se mi zdi, da so zapirali okoli polnoči ... mislim, da nas je nekaj hrabrih šlo še naprej ...

Čez nekaj dni me kliče Peki, znanec s TV-ja. "Ja, bo šlo več ... tisto." ... "Kaj?" sem vprašal ... "... Tisto, kar sva se zmenila oni večer ... saj veš, ko ste praznovali Pod Lipo" ... "A ja? A srečala sva se? In kaj sva se zmenila!?" ... "Ja, saj veš, da objavim vaše praznovanje 100-letnice na TV ... objava bo v Tranzistorju – oddaji za študentsko kulturo!" "A ja? A to sva se zmenila?" sem bil presenečen "Ja to je pa super ... nič se dosti ne spomnim, Peki, ampak zihri je cool ..."

Tako je bilo tistega majskega večera na praznovanju ferajnovnega rojstnega dne ... Mislim, da smo vsi dobitniki potrdili prejeto priznanje "skrokane sove" ... tudi ostali so se kar dobro odrezali ...

Stiski rok. – Foto: Marjan Juvan

Pozdravi. – Foto: Marjan Juvan

Pitje. – Foto: Marjan Juvan

Petje. – Foto: Tomislav Lajovic - Tomac

Članstvo. – Foto: Tomislav Lajovic - Tomac

Skrokanci. – Foto: Marjan Juvan

1963

Pod vodstvom Rada Radeščka (na sliki) se je skupina mladih članov 10. marca 1963 prekopala v nadaljevanje rova v Najdeni jami. - Foto: Tomaž Planina

Veteranska ekskurzija v Najdeno jamo 29. maj 2010

Vsakoletna srečanja pri Najdeni jami, ki so jo člani Društva našli ob iskanju Lippertove jame, pomenijo tradicijo, ki traja že več kot 30 let. Na teh srečanjih se vsako leto ob koncu maja srečajo vse jamarske generacije, vključno z nekaterimi družinskimi člani.

29. maja 2010 je bila spet tradicionalna veteranska ekskurzija v Najdeno jamo. Po povratku na površje se je večina udeležencev in zunanji obiskovalci svečano zbrala ob šampanjcu na prostoru za piknik pri Najdeni jami.

Srečanje se je nadaljevalo pri lovski koči na Prangerju in je trajalo pozno v noč.

Janez Kanoni – Žan je za vse pripravil čudovit golaž. Poskrbljeno je bilo tudi za pijačo.

Nekateri so tam tudi prenočili in zjutraj skupaj zajtrkovali. Srečanje se je zaključilo v nedeljo, 30. maja v opoldanskih urah. Udeležilo se ga je 60 članov in ostalih.

Na zdravje. – Foto: Marjan Juvan

Pred vhodom v Najdeno jamo. – Foto: Marjan Juvan

Vedno elegantni. – Foto: Primož Presetnik

Vedno, khm, pustimo stat. – Foto: Marjan Juvan

Vedno nasmejani. – Foto: Primož Presetnik

Vedno mladi. – Foto: Marjan Juvan

Vedno skupaj. – Foto: Marjan Juvan

Vedno ekološki. – Foto: Marjan Juvan

Vedno, khm, o tem kdaj drugič. – Foto: Marjan Juvan

Vedno okusni. – Foto: Marjan Juvan

Vedno prešerni. – Foto: Marjan Juvan

Vedno uglaseni. – Foto: Marjan Juvan

2009

*Mlada generacija je odkrila skoraj kilometer
novih rogov v Revenovem breznu. – Foto: Primož Rupnik*

CGP – celostna grafična podoba

V Ljubljani, oktobra 2010

spisal: Tomislav Lajovic – Tomac

(avtentičen zapis – op. lekt.)

Kadar kaj praznujemo, je v navadi, da se ljudje uredimo in lepo oblečemo. Če kdo praznuje pomembno okroglo obletnico ali visok jubilej, se ob takšni priložnosti še posebej ozaljša. Kupi si novo obleko, čevlje ... celo povabljenici na dogodek si hitijo kupovat nova oblačila ... ženske skočijo še do frizerja, moški si pristrižejo brke ... skratka, vsi urejamo svojo "celostno podobo" praznjemu dogodku v čast. S tem pokažemo svoj spoštljiv odnos do slavljence, do vseh povabljenih in nenazadnje tudi do sebe (hkrati pa imamo novo obleko, ki jo bomo odslej uporabljali) ...

Letos smo na ferajnu praznovali 100-letnico društva. Počastili smo jo z mnogimi dogodki. S svečano proslavo pa s to in ono razstavo ... vendar se je vse skupaj začelo že veliko prej.

Ko smo pred dvema letoma začeli s pripravami na stoletnico, je padla ideja, da vsled dogodka prenovimo ferajnov stari znak (*slika 1*) in celostno grafično podobo. S tem pokažemo ljudem, s katerimi sodelujemo in poslušamo, in vsem, ki nas spremljajo na spletnih straneh, da smo sodobno društvo, ki gre v korak s časom in ki da nekaj nase. Jamarsko društvo ni samo raziskovanje jam, ampak smo tudi člani, prostor, v katerem se družimo, kataster ... pa tudi naše izkaznice, dopisi, kuverte, plakati, štampljke, ki s svežim in sodobnim oblikovanjem dajejo naši skupnosti ugled resnega in samozavestnega društva. Ker se tega, kot poznavalec, še kako dobro zavedam, sem v ta korak spodbujal in bil navdušen, ko sem uvidel, da na ferajnu, kljub pomislekom nekaterih, vseeno obstaja volja za prenovo celostne grafične podobe (cgp).

Slika 1

Prvi mejl, ki sem ga v tej zvezi dobil, mi je poslal Pigi, dne 28. 09. 2008, in se je glasil takole:

“Živjo,

v okviru priprav na 100 letnico DZRJL smo se odločili posodobiti CGP. Od IO in skupine 100 sem dobil "pooblastila", da skličem komisijo, ki bo šofirala proces določitve potreb in izbire najprimernejše CGP za naše društvo. V debati s širšim članstvom sem prišel do vaših imen - ste najbolj kompetentni za to nalogo. Zato vas vabim na sestanek, na katerem vam želim predstaviti dosedanje aktivnosti, aktualne ponudbe (sestal sem se s 5 ponudniki), nakar bi skupaj določili naslednje korake. Predlagam, da se dobimo v torek, 7. 10. 2008 ob 17.30 na ferajnu.” ...

Tega dne je bila ustanovljena komisija za prenovu cgp, ki smo jo sestavljali Branka Hlad – Brana, Nataša Kavčič, Marjan Juvan – Manč, Miran Erič – Pac, Matjaž Pogačnik – Pigi, Primož Presetnik, David Senica, Gregor Cilenšek – Cile, jr. in Tomislav Lajovic – Tomac. Že na prvem sestanku smo se dogovorili, kaj potrebujemo, ter določili kriterije za ocenjevanje prispelih ponudb.

Potrebujemo:

- Posodobitev obstoječega znaka ... želeli pa bi, da se ohrani sova ter sledljivost in razpoznavnost starega znaka. (Sovo je v 70-ih letih narisal Franco Juri (*slika 2*), takratni študijski kolega na šega Danijela Rojška. Logotip sove, ki se od takrat ni spreminjal, je bil res že potreben osvežitve. (op.p.)
- Poslovne tiskovine: kuverto, dopis, člansko izkaznico.
- Druge listine: diplome, priznanja.
- Publikacije: zgibanka, plakati (jamarska šola, vabilo na dogodek, razstavnih plakat), vabilo.
- Oblikovanje spletnih strani: domačo stran in e-kataster.

Kriteriji za ocenjevanje ponudb: 75% cena, 25% oblika (všečnost, relevantnost).

Slika 2

Malo pred Božičem 2008 sem se slučajno dobil na kavi s prijateljem – oblikovalcem, prof. Eduardom Čehovinom, in beseda je dala besedo ...“Malo cgp za tvoje društvo naredim zastoj ... pa ja ... kaj pa!?” je rekel in me osupnil s ponudbo (mala cgp je: znak, dopis, kuverta, vizitka – v našem primeru še članska izkaznica). “Drugo po obstoječih cenikih“, je dodal ... Naenkrat je bil najugodnejši ponudnik ... ja, zaradi cene seveda ... in še reference: že itak je svetovna marka, zraven pa še profesor za grafično oblikovanje na ljubljanski akademiji ... ja saj boljše ne more biti ...

Komisija je prof. Čehovina prepoznala kot najboljšega ponudnika in bil je izbran. Za oblikovanje spletnih strani in e-katastra je bil izbran najboljši ponudnik na tem področju: Domen Fras, arhitekt in oblikovalec. Za spletno področje je odgovornost prevzel David Senica, za cgp in komunikacijo s prof. Čehovinom pa jaz.

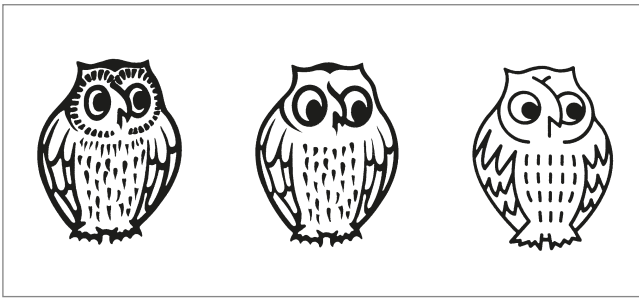
Čehovin je ponudil prve rešitve na sestanku 13. februarja 2009, pri Metodu na DDC (*sliki 3, 4*). Očistil in osvežil je logotip – sovo, nam predstavil njen razvoj (*slika 5*) ter pripravil tri osnutke novega znaka. (*slike 6-8*) Malo smo zajemali sapo in bili precej nemirni, kaj je skuhal oblikovalec ... Vendar nam je vsem vidno odleglo – bilo je všečno, vendar so se mnenja v detajlih malo razhajala. Odločitve tega večera ni bilo pričakovati ... nejeverna komisija je od profesorja celo zahtevala nekatere drobne popravke češ: “Sovine okrogle oči so čudne, morda bi bile ovalne ...“ in „Da gleda vstran, je malo čudno, kaj če bi gledala naravnost?“ Čehovin je vse to poslušal, vzela na znanje in pripravil popravke (*slike 9-12*). Dve verziji sem na podlagi njegovih predlog pripravil tudi sam (*sliki 13, 14*).

Slika 3. Komisija.

Slika 4. Eduard Čehovin.

Slika 5

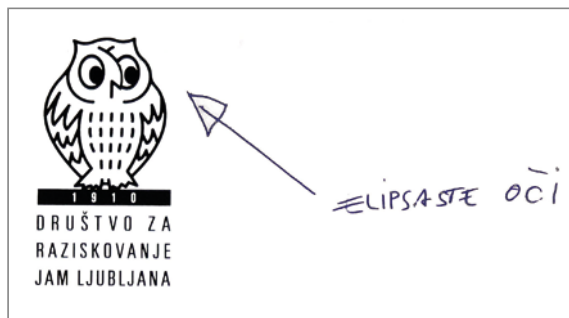
Slika 6

Slika 7

Slika 8

Slika 9

Slika 10

Slika 11

Slika 12

Slika 13

Slika 14

Slika 15. Odločanje komisije.

Slika 16

26. februarja 2009 je bil na sestanku komisije (slika 15) izbran novi društveni znak DZRJL ... in to tisti brez popravkov – z okroglimi očmi, gledajoč vstran, in tedaj še v črno-beli verziji (slika 16). Ugotovili smo, da je ta najboljši in da moramo odslej bolj zaupati oblikovalcu, ki očitno ve, kaj dela. Novi znak je pokončen in trodelen, kot kak klasični steber: baza, jedro in kapitelj. V bazi je ime našega društva, v jedru letnica ustanovitve, ki predstavlja zgodovino in tradicijo, kapitelj pa je posodobljena sova, ki je naš logo že dolga leta.

Naslednji sestanek s prof. Čehovinom sem imel 7. marca, ko mi je v kavarno Hotela Slon prinesel izgotovljeno malo cgp. Rekel je: "Veš kaj ... imam majhno presenečenje zate ... znaku sem dodal malo živahnosti, malo barve, malo več življenja..." in medtem odvijal A3 format papirja. Zagledal sem velik, lep znak, z živo rdečo cezuro, na kateri je bila letnica, rdeč poudarek mu je resnično vdahnil življenje, bil je enostavno prekrasen (slika 17). Zraven so bili na treh polah natisnjeni še: nova kuverta, prazen in izpolnjen dopisni papir, nova članska izkaznica in vizitka (sliki 18-19). Enkratno lepo in do tu brezplačno. "Eduardo, ti si car," sem morda rekel, ali pa sem si samo mislil – vsekakor sem bil navdušen. Nisem pa bil čisto prepričan, če bo na klubu rdeča naletela na plodna tla, češ: "Kaj pa imamo mi z rdečo!?" Zato sem po posvetu z oblikovalcem, ki je to stoično prenašal, pripravil še zeleno verzijo, ki naj bi bila konceptualno bolj podprta, saj smo že po bistvu bolj naravoslovci, ves čas delujemo v naravi in smo do neke mere tudi naravovarstveniki – torej zeleni (slika 20). Pa je bila na srečo vsem bolj vseč rdeča verzija in ni bilo nikakršnih ideoloških pomislekov. Hura! Za nami je bila prva zmaga, ustoličen je bil novi znak (slika 21) in nova grafična podoba.

Slika 17

Zloženska

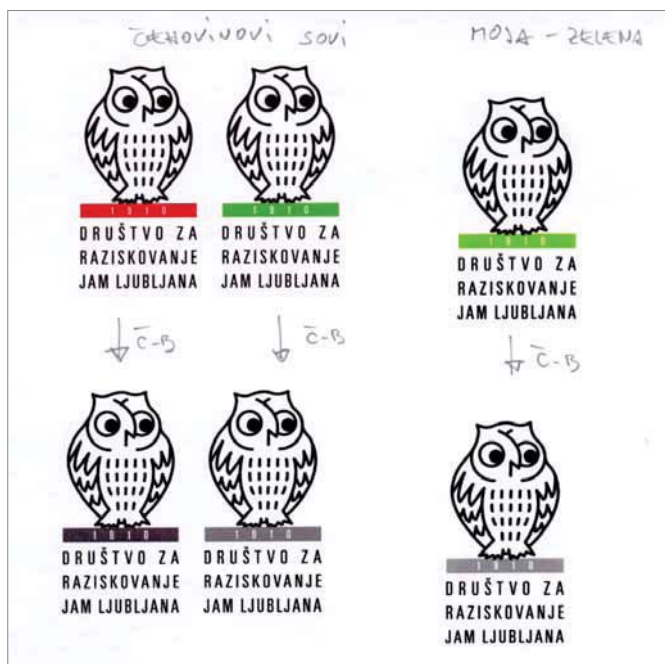
Po uspehu s cgp me je Primož povabil v skupino, ki je bila zadolžena za promocijsko zloženko. Na sestanku, ki je bil pri Dorotei doma, smo se dobili Brana, Dorotea, Metod, Primož in jaz. Skupina je delovala že pred mano, vendar sem bil povabljen, ker sem imel v zvezi z zlo-

Slika 18

Slika 19

Slika 20

Slika 21

ženko nekaj idej. Nekateri koncepti so bili že narejeni in nekateri teksti že napisani, vendar se stvari niso prav dobro vrtele. V skupini očitno niso poenotili in izčistili koncepta. To sem uvidel že na prvem srečanju. Neobremenjen in z distanco sem bil očitno pravi, da poenotim stališča in potegnem voz iz jarka.

Moj odgovor na mejl, ki sem ga dobil 17. aprila 2009 od Brane, v katerem je bilo za več strani analiz in konceptov o zloženki, je bil namenjen vsem članom skupine:

Uh, uh, uh! Kje naj pravzaprav začnem?! Tole je cela filozofija in za en doktorat materiala ... mi pa bi radi samo eno zloženko o društvu ... Po mojem zloženka ne sme zasuvat s tisočimi podatki z argumentacijo, da je to za društvo velik finančni zalogaj in da je zdaj treba noter spraviti »vse živo« ... to je približno kot tiste restavracije, kjer plačaš pavšal in lahko poješ kolikor hočeš ... in potem se ljudje prekomerno bašejo ...

Zloženka mora biti »fleš«, ki te ze hip udari v glavo ... nekaj si videl, pa ne veš točno kaj ... nekaj ti je bilo všeč, pa bi o tem rad zvedel še kaj ... vendar je fleš že minil ... zanimanje pa je vsajeno ... ostal si nepotešen in podatke boš moral iskati drugod ... ne več v zloženki; zloženka je »fleš« in ne nudi dokončnih odgovorov ... Skratka: Vidim, da je zloženka v fazi, kjer jo bo treba vsebinsko očistiti in oklestiti, da postane elegantno sprejemljiva, ne pa preobremenjena z milijon podatki in slikami, ki »bašejo« človeka ... Pripravimo raje »slow food« z izbranimi inokusnimi mini (!) porcijami, kot pa »kmečko pojedino« z nasitno mastno hrano in potem že tako presitemu gostu porivamo še sedmi krožnik krepke domače »masnoče« in pri tem neobjektivno uživamo kazati gostu, kaj vse znamo skuhati ... bruuh!

... ne hitimo »na vrat na nos« v stilu: zgibanka mora biti do torka ... ker, če želite moje mnenje, se da iz zapisnika spodaj, ki mi ga je poslala Brana, razbrati, da stvar vsebinsko še ni presejana in očiščena in da je prav za to fazo čiščenja, prav zdaj napočil trenutek ...

EKV bi zapeli tisto znano: ... treba, da se čisti ... treba, da se čisti ...

V zloženki mora biti, po mojem mnenju, samo EKSTRAKT, pripravljen v skladu z znano modernistično maksimo: MANJ JE VEČ ...

Lp Tomac

S tem zapisom sem se "de facto" vključil v skupino za zloženko. Predstavil sem svoj koncept in skico vsebinske strukture teksta (slika 22). Novi koncept je bil hibrid. Vanj sem vključil dele prejšnjih osnutkov, ki so se mi zdeli zdravi, na podlagi strukturne skice pa sem se zavezal napisati nov enovit tekst, ki je tudi črpal iz že zasnovanih, pa preveč razdrobljenih tekstov ... Volk sit in koza cela!

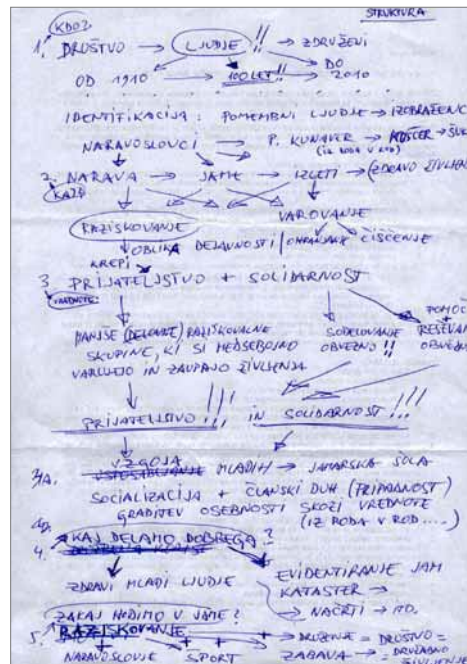
Koncept:

Tridelna zgibanka (dva zgiba).

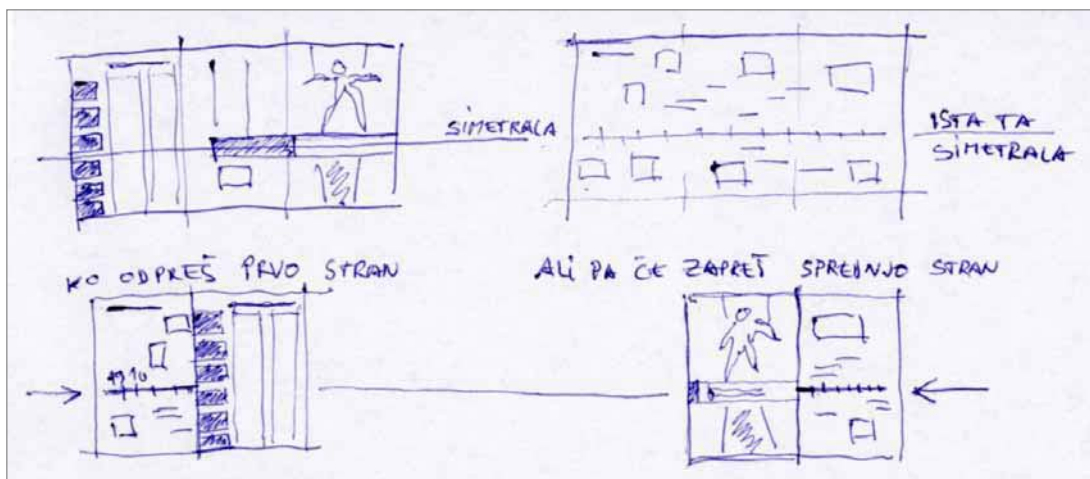
- **naslovnica:** naslov in celostranska fotka; ko se odpre (v levo), zagledamo,
- **tekst:** predstavitev vseh stotih let DZRJL po strukturi: KDO SMO? – KAJ DELAMO? – KAJ NAS DRUŽI? – ZAKAJ TO DELAMO? – KAJ DELAMO ZA SKUPNO DOBRO?; v tekstu naj se označi deset ključnih besed oz. pojmov (v drugi barvi, da izstopijo), ki predstavlja jo esenco našega delovanja; ko se tekst odpre (v desno), je zloženka razprta in čez celo notranjost zagledamo:
- **časovnico:** premico z označenimi letnicami od 1910 do danes. Ob njej so s kratkimi sporočili objavljeni mejniki in dosežki društva; na spodnji strani časovnice dosežki v jamah (pod zemljo), zgoraj uspehi v društvu (nad zemljo) ter po vsej širini odprte zloženke še
- **fotografije**, ki so ilustracije vseh označenih esencialnih pojmov iz teksta na prejšnji strani (društvo, raziskovanje, prijateljstvo, narava...ipd.); ko vse zapremo in obrnemo zagledamo
- **zadnjo stran**, na kateri naj bi bil kolaž več kot stotih portretov jamarjev – od ustanovitve do današnjih dni, ki smo in predstavljamo društvo.

Zloženko naj bi vodila premisa: čim več slik, čim manj teksta. Takšne edicije se danes bolj gledajo kot berejo, torej naj bo pregledna in slikovita.

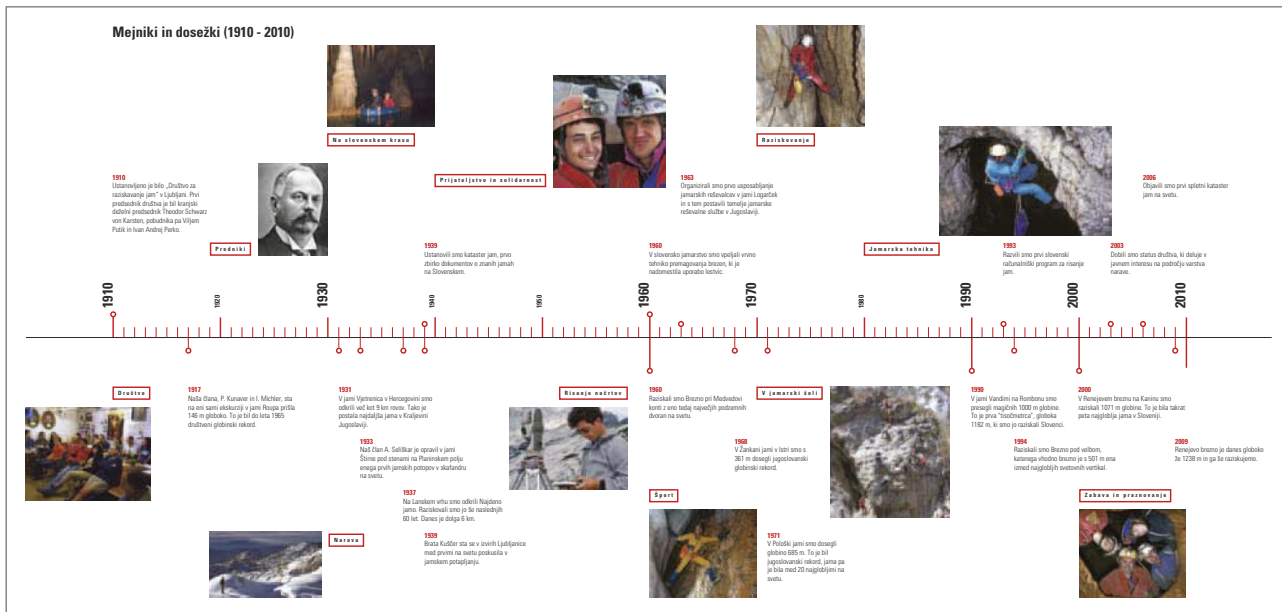
V času oblikovanja, ki ga je seveda prevzel prof. Čehovin, je prišlo do manjših sprememb. To je običajno. Na zadnji strani zloženke ni kolaža portretov, ki se je oblikovalcu zdel likovno pretežak in se tako ni vklapljal v njegovo vizijo. Želel je namreč lahkotno, čisto, zračno in pregledno zloženko, kar mu je v popolnosti tudi uspelo. Za zadnjo stran je predlagal

Slika 22

Slika 23

Slika 24

povzetek teksta v angleškem jeziku, (kar je smiselno - zdaj edicijo lahko podarimo tudi tujcem), sliko jamarskega praznovanja ter osnovne društvene podatke. Na strani teksta pa je zapeljal ob robu "filmski trak" preteklosti, šest starih fotk iz začetnih časov našega društva (slika 23).

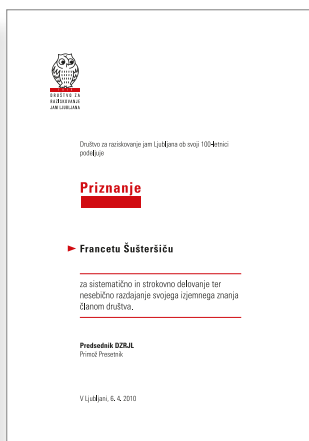
Koncept je bil kljub spremembam v glavnini realiziran. Format zloženke je A4, papir visoko kakovosten 300 gramski, mat ter dodatna plastifikacija. Produkcija je bila vrhunska, prav tako izdelek (slika 24). Naklada 700 izvodov je prišla iz tiskarne v septembru 2009.

Priznanja

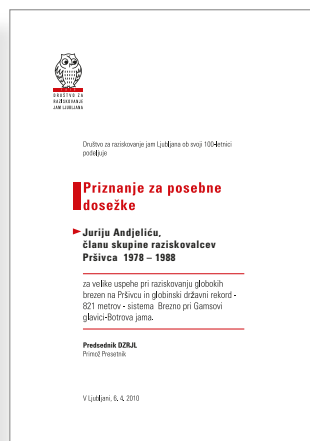
Ob 100-letnici društva smo izdelali in tudi podelili priznanja, ki jih je prav tako oblikoval prof. Čehovin. Priznanja so del širše grafične podobe in so oblikovno usklajena z že prej predstavljenimi papirji in dokumenti. Svetla, zračna, lahkotna, elegantna in z živo rdečimi poudarki, so prepoznaven del celostne grafične podobe. Vsebinsko se delijo v tri kategorije: Veliko priznanje za življenjsko delo (slika 25), Priznanje (slika 26) ter Priznanje za posebne dosežke (slika 27). Zraven je še mapa, v katero se plaketa vloži (slika 28).

Slika 25

Slika 26

Slika 27

Slika 28

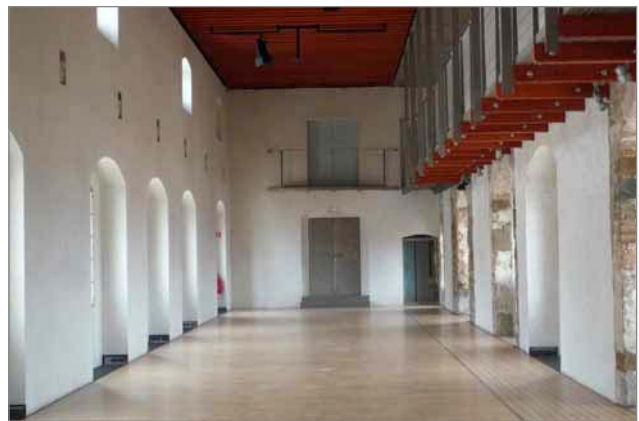
Scenografija proslave

Svečana proslava 100-letnice na Gradu je potrebovala poleg programa in dramaturgije, tudi scenografijo. Tomaž Miklavčič – Boni, ki je bil zadolžen za izpeljavo prireditve, me je povabil, če bi lahko sodeloval. Prosil me je, naj prevzamem ureditev grajske dvorane ter jo, s čim manj stroški, pripravim za svečano akademijo ter prisotnost približno dvesto ljudi. O ogledu, pripravi, snovanju, sestankih (*slika 29*) in izvedbi se tokrat ne bom podrobno razpisal ... V ilustracijo vam ponujam nekaj fotografij povsem prazne in kasneje na dogodek pripravljene dvorane (*slike 30-37*); v kakšne detajle pa gre organizacija take prireditve, naj vam namignem s tem, da sem poleg logotipa proslave (*slika 38*), kolažev skupin nagrajenec, oblikoval tudi podobo slavnostne torte (*slika 39*) ...

Po prireditvi smo prejeli veliko pohvalnih odzivov tako na dogodek, kot tudi na celotno podobo svečanosti. Sodelujoči smo bili ponosni in zadovoljni.

Slika 29. Sestanek.

Slika 30. Dvorana Palatio.

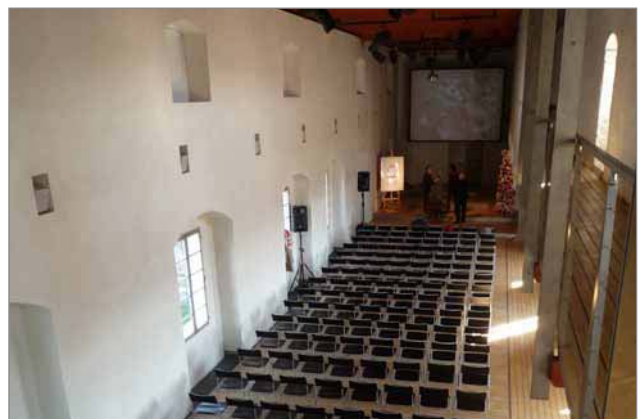
Slika 31. Priprave.

Slika 32. Vaja.

Slika 33. Dvorana od zgoraj.

Slika 34. Dvorana od zadaj.

Slika 35. Prazna dvorana.

Slika 37. Tonska vaja.

Slika 36. Med proslavo.

Slika 38

Slika 39

Slika 40

Majice

V jubilejnem letu smo se ponovno odločili natisniti društvene majice, ki jih člani vedno tako radi nosimo. Tokrat z novim znakom in priložnostnim sloganom “JAME SO ZAME” (slika 40).

Ker so se dekleta “bunila”, da sovinih izbuljenih oči ne bi rada nosila ravno na prsih, ker da to ne bi zgedalo, sem se odločil zasnovati majice tako, da imajo fantje znak s sovo na prsih in slogan na hrbtu, dekleta pa obratno: slogan na prsih in sovo zadaj (sliki 41, 42). Ideja je simpatična zato, ker, ko hodita dekle in fant z majicama skupaj drug ob drugem, imata za mimoidoče različni majici, pa vendar vidi vsak, ki ju gleda spredaj ali zadaj popolno informacijo: znak društva in slogan drug ob drugem ... Rezultat odličen (slika 43) – majice razprodane.

Slika 41. Modela spredaj.

Slika 42. Modela zadaj.

Slika 43. Maneken Tomac.

Neizvedene razglednice in nalepke

V tem prazničnem času, ko je prof. Čehovin uradno oblikoval našo grafično podobo, sem tudi sam za svoje veselje oblikoval nekatere grafične detajle, ki v jubilejnem letu niso zagledali luči sveta, nabirajo pa se v mojem računalniku. Zato naj vam kot zanimivost pokažem samo dvoje: ferajnovne neizvedene razglednice (*slike 44-46*) in nalepke (*slike 47-50*).

Zahvala

Ob koncu naj se zahvalim vsem članom in članicam, s katerimi sem v pripravah na praznovanje 100-letnice društva sodeloval; od začetka pred dvema letoma, pa do izvedbe zadnjega prazničnega dogodka. Posebej se zahvaljujem za odlično, obilno ter razumevajoče sodelovanje Metodu Di Batisti in Primožu Presetniku. Še posebej pa se ob tej priliki zahvaljujem prof. Eduardu Čehovinu za njegovo izjemno dobrodušnost in potrpežljivost ob nastajanju nove društvene grafične podobe in zloženke ter za velikodušno donacijo novega znaka in male celostne grafične podobe našemu društvu.

Slika 44

Slika 45

Slika 46

Slika 47

Slika 48

Slika 49

Slika 50

2009

Revenovo brezno. - Foto: Primož Rupnik

100 letnica in vseмогоčni mediji

Alenka Terlep in Matjaž Pogačnik

Marsikaj se zgodi v 100 letih, zato se stoletnico vsekakor spodobi primerno proslaviti! Nenazadnje se je na tem prostoru zamenjalo kar nekaj držav!

Posebej so pomembne objave v sredstvih javnega obveščanja, ker delo jamarjev tako spoznava tudi širša javnost. Potrebno se je predstaviti in govoriti o nas, jamarjih, o našem prispevku k razvoju jamarstva in varstva jam, ter dvigati zavest o jamah, o njihovi občutljivosti in pomembnosti. Še najtežji je izbor relevantnih dosežkov. S tako dobrimi članicami in člani se v 100 letih nabere ogromno odličnih rezultatov, rekordov in zmag. Dovolite, da se pohvalimo!

Aktivnosti je vodila in usklajevala Alenka Terlep - Lenča.

Prva najava dogodkov je bila že oktobra 2009 z organizacijo obiska Najdene jame za novinarja RTV Slovenija ter novinarja Dela in Večera. Prispevek je bil objavljen v ekskluzivnem terminu prvega TV Dnevnika in je bil nato na televiziji še večkrat predvajan.

Tišino, ki je sledila, sta marca 2010 prekinila dva radijska prispevka, aprila pa so izbruhnile informacije v vseh medijih: na televiziji, radiju, svetovnem spletu, v časopisih. Velik del prispevkov se je nanašal na častitljivi jubilej in z njim povezane dogodke na Ljubljanskem gradu in v Jakopičevem sprehajališču.

Izredno medijsko pokrita je bila akcija »Očistimo Slovenijo v enem dnevu«, pri čemer smo se s slikami in s svojim imenom pojavili na večini spletnih strani ter "zasedli kar tretjino časa" osrednjega TV dnevnika. Člani Društva smo imeli v tem obdobju občutek, da nas je povsod polno, kar so potrjevale tudi čestitke širšega kroga znancev.

Dogajanje se je meseca maja umirilo, vendarle ne ustavilo: z informacijami znancev in neznancev o razstavi v Jakopičevem sprehajališču je za širjenje informacij nekomercialna mreža od-ust-do-ust delovala odlično.

Dosegli smo objave s primernimi informacijami v vseh najpomembnejših medijih, na prvih straneh in v ključnih terminih. Večjo pokritost oziroma gledanost in poslušanost bi verjetno lahko dosegli le še z javnim škandalom, v katerega bi morale biti vključenih nekaj državnih politikov in vsaj ena domača žival. Vsekakor to ni bil naš namen, zato lahko zaključimo, da smo, kar se pojavljanja v medijih in javnosti tiče, lahko izredno zadovoljni.

Utrinki:

»Jamarstvo ni individualni šport. V naših časih je bilo to še toliko bolj pomembno! Ko smo šli v neko globoko brezno – recimo na začetku, je šlo v brezno 10-15 ljudi, na dno pa sta prišla samo dva ...«

– Metod Di Batista, 7. 5. 2010, TV Slovenija.

»Glavni motiv jamarstva je želja po raziskovanju tistih zadnjih kotičkov našega planeta, kamor še ni stopila človeška noga. Medtem ko gre pri alpinizmu za preizkušanje samega sebe, je pri jamarstvu glavno gibalno raziskovanje in odkrivanje podzemnega sveta.«

– Marko Vogrič, Finance, 6. 4. 2010.

»Saj gre. Je težko, a pojdimo vseeno naprej,« smo si govorili.«

– Lanko Marušič o raziskovanju Vandime, Družina, 23. 5. 2010.

»Kaj je največji uspeh društva? To, da se je nevladna organizacija preko različnih generacij obdržala sto let! In to, da smo v tem času raziskali ter dokumentirali več kot dva tisoč jam ter s tem pripomogli k prepoznavnosti naše naravne dediščine.«

– Primož Presetnik in Marko Vogrič, Finance, 6. 4. 2010.

»Nam je zanimivo ugotoviti: kam jama gre, koliko je dolga, kakšna je njena oblika, so dvorane, ali so tudi brezna, podzemne reke – pa kako lepa je. To je tisto, kar nas motivira pri raziskovanju.«

– Dorotea Verša, 7. 5. 2010, TV Slovenija.

»Kakšni ljudje smo jamarji? Verjetno malo posebni, ampak na splošno se obravnavamo kot zelo normalni.«

– Primož Presetnik, 15. 4. 2010, Siol.net.

»Jamsko potapljanje je ta trenutek nesporno najbolj nevaren šport na svetu. Če jamarstvo ni nevarno, jamsko potapljanje zagotovo je! Raziskovanje jam včasih poteka tako, da se prepleza sifon.«

– Gregor Pintar, 7. 5. 2010, TV Slovenija.

»Mislim, da so za vsakega jamarja ožine strah in trepet. Tam te dejansko stisne. Včasih tudi nimaš dovolj možnosti, da bi se potegnil z roko, odrinil z nogo ... Ni druge variante – treba je oceniti pravo perspektivo, si reči: »Kakor je šlo noter, bo šlo tudi ven!« – in se je umiriti.«

– Mitja Prelovšek, 7. 5. 2010, TV Slovenija.

»Prijateljstvo med jamarji je medgeneracijsko. Tradicija se prenaša iz generacije v generacijo. Tipičen primer je eden od fenomenov v naši družbi: pred Najdeno jamo se dobimo vsako zadnjo soboto v maju, in to traja že več kot 30 let. Ni bilo leta, da se ne bi zbrali tam.«

– Metod Di Batista, 7. 5. 2010, TV Slovenija.

Objave:

- 28. 3. 2010, Radio Slovenija, Val 202: Nedeljski gost Primož Presetnik,
- 31. 3. 2010, Radio Aktual: Intervju z Metodom Di Batista,
- 6. 4. 2010, STA (Slovenska tiskovna agencija): objava dogodka,
- 6. 4. 2010, Radio Slovenija, prvi program Radia: pred otvoritvijo razstave in pred proslavo na gradu,
- 6. 4. 2010, Radio Slovenija, Oddaja Dogodki in odmevi,
- 6. 4. 2010, TV Slovenija, Oddaja Odmevi: kratko poročilo o dogodkih na gradu,
- 6. 4. 2010, Finance: Ljubljanski jamarji praznujejo stoletnico,
- 6. 4. 2010, Dnevnik: 100 let Društva za raziskovanje jam Ljubljana,
- 6. 4. 2010, Primorski dnevnik: Društvo za raziskovanje jam Ljubljana praznuje stoletnico obstoja,
- 6. 4. 2010, Siol.net: Društvo za raziskovanje jam Ljubljana praznuje stoletnico obstoja,
- 7. 4. 2010, RAI: Intervju ob razstavi v Galeriji S na Ljubljanskem gradu (na vprašanja je odgovarjala Branka Hlad),
- 15. 4. 2010, Siol.net: Križna jama: V vodni postelji jamskega medveda,
- 16. 4. 2010, Siol.net oziroma Planet: posnetki in nekaj več o DZRJL in 100 letnici,
- 16. 4. 2010 Radio Slovenija, prvi program, Studio ob 17-ih: Očistimo Slovenijo (kot gost sodeluje tudi Mitja Prelovšek),
- 16. 4. 2010 Radio Slovenija, Val 202 - Petkova izvidnica: Križna jama (sodeluje Primož Jakopin),
- 17. 4. 2010, Siol.net oziroma Planet, Vsaj 250.000 prostovoljcev očistilo vsaj 60.000 kubičnih metrov odpadkov (foto in video) – veliko posnetkov z Akcije DZRJL,
- 20. 4. 2010, TV Dnevnik: Reportaža iz jame in predstavitev razstave v Jakopičevem drevoredu,
- 21. 4. 2010, Dnevnik: »Jamarstvo nekoč in danes na ogled v Tivoliju«,
- 22. 4. 2010, Žurnal – Fotovest: »Fotografska razstava DZRJL«,
- 24. 4. 2010, Jana – objava o stoletnici Društva,
- 1. 5. 2010, National Geographic: »Prvih sto let Društva za raziskovanje jam Ljubljana«, avtorica Dorotea Verša,
- 7. 5. 2010, TV Slovenija: Polnočni klub z voditeljico Jasno Krljič Vreg in gosti: Dorotea Verša, Metod Di Batista – Todl, Gregor Pintar – Stari in Mitja Prelovšek – Čot,
- 10. 5. 2010 TV Slovenija – Oddaja Na lepše: Križna jama,
- 19. 5. 2010, Delo – Razgibajmo se: »Na ogled Vranje in Skednene jame« – najava ekskurzije,
- 20. 5. 2010, Val 202: objava pohoda na Planinsko polje,
- 21. 5. 2010, Dnevnik (št. 115): »Podzemnih izzivov ne bo nikoli zmanjkalo«, intervju s Primožem Presetnikom,
- 23. 5. 2010, Družina – Razvedrilo (št. 21): »Je težko, a pojdimo vseeno naprej«, intervju s Francem Marušičem – Lankom,
- Junij 2010, revija Jamar (št. 3/1): Prvih 100 let društva za raziskovanje jam Ljubljana (avtorja Metod Di Batista in Primož Presetnik).

1995

*Mogočne sigaste zavese v jami São Vicente I
v Braziliji. Foto: Marko Simić z Branko Hlad*

Podelitev Zlatega reda za zasluge

Prirodoslovno društvo Slovenije je v pozno-poletnem času na Urad predsednika republike naslovilo pobudo za podelitev priznanja Društvu za raziskovanje jam Ljubljana. Meseci so tekli, sem in tja se je slišalo, da urad preverja nekatere stvari iz pobude in sredi decembra smo dobili klic, da nam bo predsednik republike podelil najvišje odlikovanje, kar jih lahko dobi organizacija v Sloveniji.

Sprejem ob podelitvi je bil predvidoma 22. decembra 2010, kar je še posebej radostilo vse bivše vojake JNA v našem društvu ... *»mi smo more krvi prolili ...«*

Na ta dan se je delegacija našega društva, večina odeta v slavnostne obleke, mimo častne straže prebila v predsedniško palačo. Tam so nas uslužbenke iz protokola naučile, kam in kdaj sestiti, kdaj in koliko govoriti. Ob tem smo boksarskega šampiona Dejana Zavca, ki je bil tudi med prejemki odličij, seznanili, da tudi v našem društvu obstaja »zavec«, za kaj več pa ni bilo časa.

Prihod predsednika dr. Danila Türka. Himna. Govor predsednika. Podelitev odličja gospodu Zavcu.

Prebrana obrazložitev za podelitev priznanja našemu Društvu. Sprejem medalje in plakete Zlatega reda za zasluge.

30 sekund fotografiranja. Podelitev drugih odličij. Zahvalni govori nagrajencev.

... Zelo sem vesel, da vas lahko nagovorim prav v prostorih, kjer je bilo ustanovljeno Društvo za raziskovanje jam Ljubljana. V imenu vseh naših članov ter ostalih jamark in jamarjev, ki so raziskovali z nami, se Vam za podeljeno odlikovanje zahvaljujem ...

Skupno fotografiranje vseh nagrajencev. Fanfare. Stiskanje rok poznanih in nepoznanih odličnikov ter športnih politikov. Pogostitev. Skupna slika delegacije našega Društva tudi z županom Ljubljane. Skupna slika s predsednikom republike. Odhod v Lipo. Iskanje medalje ...

Mediji, z izjemo Slovenske tiskovne agencije in Televizije Slovenija, so podelitev visokega odličja našemu Društvu spregledali in so poročali samo o drugih nagrajencih. – Očitno jamarji nismo zanje dovolj športniki, ampak ... *»I oni na iztoku, i onu na zapadu, neznaju u čemu je stvar ...«*

Zahvala predsednika DZRJL predsedniku RS. – Foto: Metod di Batista

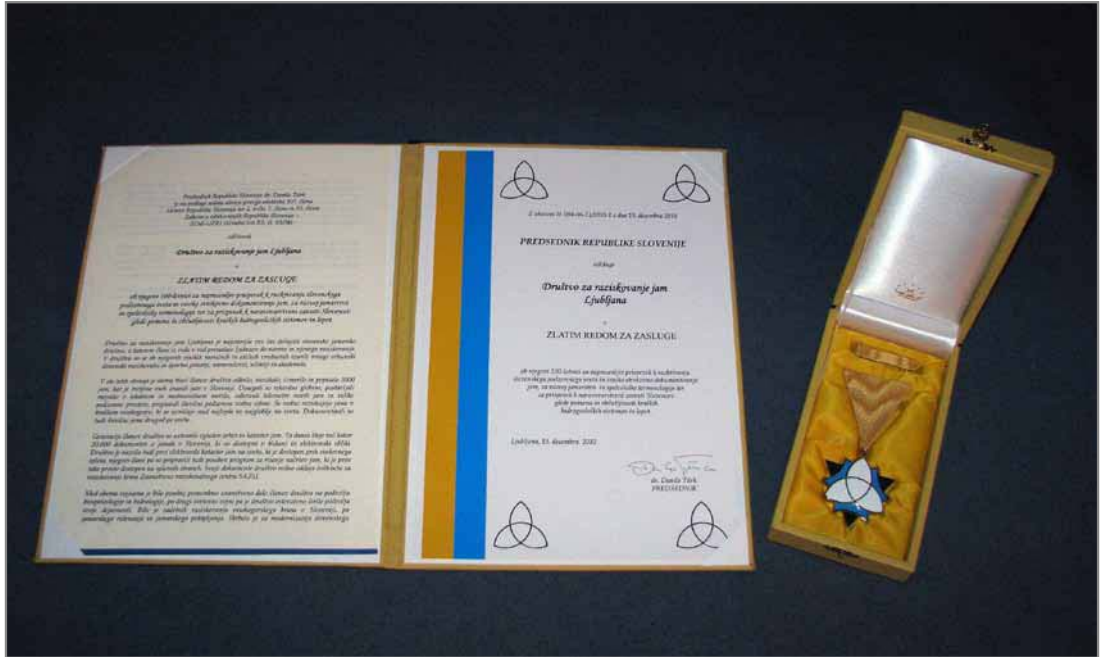
Nagrajenci: predsednik DZRJL, Dejan Zavec, Silvo Karo in Franc Knez. – Foto: Metod di Batista

Tomac je našel zaščito. – Foto: Metod di Batista

Prijatelji iz Prirodoslovnega društva, delegacija DZRJL in na fotografiranje vedno pripravljen ljubljanski župan gospod Zoran Jankovič. – Foto: N. N.

Predsednik Republike Slovenije dr. Danilo Türk
je na podlagi sedme alineje prvega odstavka 107. člena
Ustave Republike Slovenije ter 2. točke 7. člena in 10. člena
Zakona o odlikovanjih Republike Slovenije –
ZOdl-UPB1 (Uradni list RS, št. 69/04)

odlikoval

Društvo za raziskovanje jam Ljubljana

z

ZLATIM REDOM ZA ZASLUGE

*ob njegovi 100-letnici za neprecenljiv prispevek k razkrivanju slovenskega
podzemnega sveta in visoko strokovno dokumentiranje jam, za razvoj jamarstva
in speleološke terminologije ter za prispevek k naravovarstveni zavesti Slovencev
glede pomena in občutljivosti kraških hidrogeoloških sistemov in lepote.*

Društvo za raziskovanje jam Ljubljana je najstarejše ves čas delujoče slovensko jamarsko društvo, v katerem člani iz roda v rod prenašajo ljubezen do narave in njenega raziskovanja. V društvu so se ob njegovih visokih moralnih in etičnih vrednotah izurili mnogi vrhunski slovenski raziskovalci in športni jamarji, naravoslovci, učitelji in akademiki.

V sto letih obstoja je skoraj tisoč članov društva odkrilo, raziskalo, izmerilo in popisalo 3000 jam, kar je tretjina vseh znanih jam v Sloveniji. Dosegali so rekordne globine, postavljali mejnike v lokalnem in mednarodnem merilu, odkrivali kilometre novih jam in velike podzemne prostore, preplavali številne podzemne vodne sifone. Še vedno raziskujejo jame v kraškem visokogorju, ki se uvrščajo med najlepše in najgloblje na svetu. Dokumentirali so tudi številne jame drugod po svetu.

Generacije članov društva so ustvarile zgleden arhiv in kataster jam. Ta danes šteje več kakor 20.000 dokumentov o jamah v Sloveniji, ki so dostopni v tiskani in elektronski obliki. Društvo je razvilo tudi prvi elektronski kataster jam na svetu, ki je dostopen prek svetovnega spleta, njegovi člani pa so pripravili tudi poseben program za risanje načrtov jam, ki je prav tako prosto dostopen na spletnih straneh. Svoje dokumente društvo redno oddaja Inštitutu za raziskovanje krasa Znanstveno raziskovalnega centra SAZU.

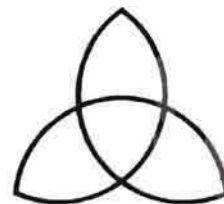
Med obema vojnama je bilo posebej pomembno znanstveno delo članov društva na področju biospeleologije in hidrologije, po drugi svetovni vojni pa je društvo intenzivno širilo področja svoje dejavnosti. Bilo je začetnik raziskovanja visokogorskega krasa v Sloveniji, pa jamarskega reševanja in jamarskega potapljanja. Skrbelo je za modernizacijo slovenskega

jamarskega katastra in za vsesplošni razvoj jamarske raziskovalne tehnike, uvajalo je računalniške metode in orodja za risanje jamarskih načrtov in vzpostavljalo speleološko terminologijo. Bilo je izdajatelj prvih jamarskih priročnikov in prvih številnih revij *Naše jame*. Bilo je tudi pobudnik za poletno mednarodno krasoslovno šolo in pomemben glasnik slovesa o slovenskem krasu in jamah pri sosednjih narodih. V društvu so delovali tudi najboljši slovenski jamarski fotografi. Čeprav je izstopilo iz Jamarske zveze Slovenije, morebitne delitve društvo aktivno presega s podeljevanjem Putickove nagrade za vsakoletni najboljši jamarski dosežek na Slovenskem.

Društvo organizira tudi jamarsko šolo, kjer mlade in nove člane izobražujejo o jamarski tehniki, tehnologiji raziskovanja jam, merjenju jam, risanju načrtov raziskanih globin, opisovanju odkritij in evidentiranju podatkov v društveni kataster jam. Hkrati člane seznanjajo z vrednotami društva, med katerimi so predvsem spoštovanje in ohranjanje narave, prijateljstvo in medgeneracijska solidarnost.

Leta 2004 je ministrstvo za okolje, prostor in energijo društvu podelilo status društva, ki deluje v javnem interesu na področju ohranjanja narave.

V Ljubljani, 22. decembra 2010

Z ukazom št. 094-06-23/2010-1 z dne 13. decembra 2010

PRESEDNIK REPUBLIKE SLOVENIJE

odlikuje

***Društvo za raziskovanje jam
Ljubljana***

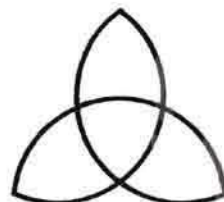
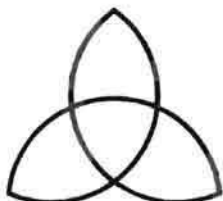
z

ZLATIM REDOM ZA ZASLUGE

*ob njegovi 100-letnici za neprecenljiv prispevek k razkrivanju
slovenskega podzemnega sveta in visoko strokovno dokumentiranje
jam, za razvoj jamarstva in speleološke terminologije ter
za prispevek k naravovarstveni zavesti Slovencev
glede pomena in občutljivosti kraških
hidrogeoloških sistemov in lepot.*

Ljubljana, 13. decembra 2010

**dr. Danilo Türk
PRESEDNIK**

Članstvo prvih 100 let

Primož Presetnik in Bojana Fajdiga

Uspeshi društva so rezultat aktivnega delovnega sodelovanja vseh članic in članov, zato si prav vsak zasluži priznanje!

V letih pred okroglo obletnico smo pospešeno nadgrajevali elektronski seznam članov, ki smo ga podedovali od predhodnikov in je vseboval 250 vpisov. Trenutno v delovnem seznamu članov med leti 1910 in 2010 vodimo 953 članov.

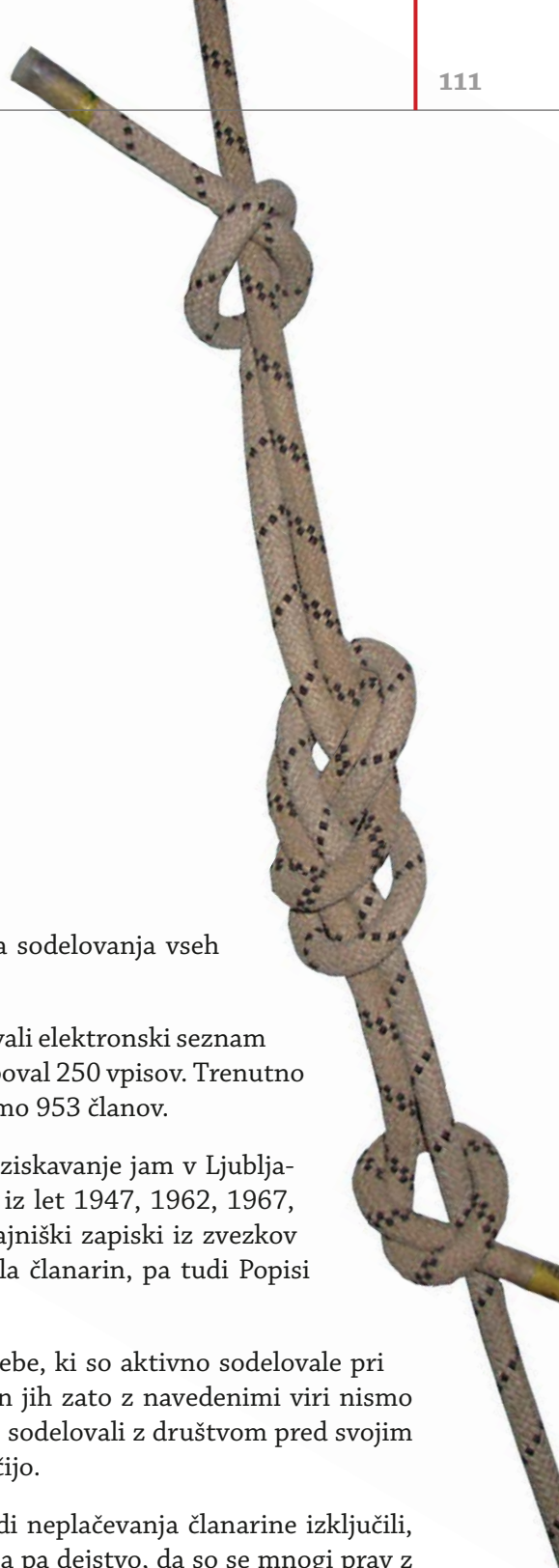
Pri izdelavi smo uporabili Spisek članov Društva za raziskavanje jam v Ljubljani med leti 1910-1931 in 1931-1943, Sezame članov iz let 1947, 1962, 1967, 1970-1973 in 1990. Nenadomestljivi so bili tudi blagajniški zapiski iz zvezkov 1910-1933 in 1934-1960 ter kasnejše zabeležke plačila članarin, pa tudi Popisi udeležencev jamarskih šol.

Žal so nekateri zapisi o članih nepopolni. Nekateri osebe, ki so aktivno sodelovale pri raziskavah jam, celo niso bile »uradni člani« društva in jih zato z navedenimi viri nismo mogli identificirati. Prav tako so nekateri člani aktivno sodelovali z društvom pred svojim formalnim vstopom, vendar birokratski viri o tem molčijo.

V teh letih so nekateri člani izstopili, druge smo zaradi neplačevanja članarine izključili, nekateri so prestopili v druga jamarska društva – ostaja pa dejstvo, da so se mnogi prav z našim društvom prvič srečali z jamarstvom oziroma ga bolje spoznavali. Na to smo lahko vsi ponosni!

Pred vami je prva verzija Popisa vseh članov DZRJL med leti 1910 – 2010. Ker je deloma nepopolna, se v naprej opravičujemo za napake in hvaležno sprejemamo popravke oziroma vsa dopolnila.

Spisek urejen po abecednem redu priimkov, za katerimi je navedena letnica pristopa.

Osnutek spiska članov DZRJL med leti 1910 – 2010

Otto freiherr von Abfalterm, 1912	Fran Bidovec, 1935	Štefan Cimerman, 1966
Metod Abrahamsberg, 1972	Josep Bischof, 1911	Rudolf Cipot, 1972
Silva Abrahamsberg, 1972	Drago Bitenc, 1926	Fanny Copeland, 1925
Igor Ajdič, 1969	Polona Bitenc, 1976	Tomaž Cunder, 1978
Alič, 1958	Vida Bitenc, 1976	Igor Cvetko, 1968
Mojca Ambrož, 1990	Felix Bizjak, 1915	Rudolf Czelechowski, 1913
Jurij Andjelič, 1967	Zdravko Bizjan, 1979	Magda Čarman, 1986
Jani Andrée, 1966	Janez Blatnik, 1967	Marjeta Čeh, 1979
Boštjan Anko, 1956	Stanislav Blažič, 1972	Andrej Čerček, 1960
Marjan Ankovec, ?	Boleslav Bloudek, 2010	Peter Černe, 1965
Tatjana Aram, 1974	Živko Bobič, 1967	Stanko Červek, 1962?
Adrian Arh, 1987	Rado Bobnar, 1979	Nejc Česen, 2001
Maja Arh, 1987	Valter Bohinec, 1924	Tomaž Česnik, 2001
Anja Arnšek, 1997	Bojan Bojnec, 1999	Ivan Čuk, 1934
Marko Arsovič, 1995	Jože Bole, 1956	Drago Čukič, 1965
Andrej Auguštin, 1951	Franc Boltežar, 1936	Nevenka Darovec, 1975
Andrej Avčin, 1964	Johan Böltz, 1910	Janez Debevc, 1925
Franc Avčin, 1960	Ivan Bonač, 1926	Mitja Demšar, 1938
Franjo Avčin, 1930	Vida Borštnik, 2010	Ciril Dequal, ?
Mojca Ažman, 1995	Anton Brancelj, 1975	Barbara Dereani, 2005
Franc Babnik, 1949	Valentina Brečko, 1986	Marko Derganc, 1964
Polona Babnik, 1949	Lojze Brenčič, 1928	Matjaž Deržaj, 1954
Martina Bačič, 1992	Andrej Brezigar, 1965	Milica Detoni, 1950
Hilda Badjura, 1932	Rok Brnot, 1989	Janez Deu, 1951
Milan Badjura, c. 1940	Demetrij Brodar, 1952	Dušan Devetak, 1974
Rudolf Badjura, 1926	Mitja Brodar, 1952	Brane Devodel, 1979
Baltazar Baebler, 1932	Srečko Brodar, 1924	Matic Di Batista, 2008
Bajc, 1958	Štefka Brodar, 1992	Metod Di Batista, 1962
Franci ml. Bar, 1924	Urban Brulc, 2004	Anica Di Batista, 1969
Poldi Bar, 1964	Jana Bučar, 1989	Janez Dirjec, 1968
Andrej Baraga, 1956	Josip Bučar, 1910	Fr. Dobian(?), 1924
Marjan Barbič, 1974	Jelka Bučar, 1975	Ivan Dobovšek, 1950
Marjan Baričič, 1995	Niko Bučar, 1975	Janko Dobravec, 1927
Mitija Bartenjev, 1951	Tomaž Budkovič, 1969	Matilda Dobravec, 1933
Drago Bartol, 1951	Janko Bufan, 1936	Andrej Dobrovoljc, 1961
Franjo Baš, 1925	Anton Bukovec, 1924	Ivan Dolar, 1932
Špela Bavec, 2007	Marjan Bukovec, 1928	Božidar Dolenc, 1975
Anica Bedič, 1973	Rajko Bukovec, 1951	Maja Dolenc, 1980
Jože Bedič, 1973	Vida Bukovec, 1951	Andrej Dolinar, 1960
Albin Belar, 1910	Boris Bulog, 1973	Neva Dolinšek, 1977
Ivo Benkovič, 1927	Anton Bulovec, 1924	Fran Dolšak, 1927
Srečko Berce, ?	Cveto Bušljeta, 1965	Franek Dolšek, 1969
Rado Bergant, 1958	Lorena Butinar, 1999	Blaž Dovžan, 1991
Martina Bergant Marušič, 1999	Karl Capuder, 1910	Pjensi(?), 1926
Marko Berlič, 1964	Bojana Carli Arsovič, 1995	Kazimir Drašlar, 1956
Janez Bernard, 1980	Ana Celestina, 1997	Andrej Drevenšek, 2003
Mitja Bernard, 1976	Janez Cerar, 1961	Jože Drganc, 1979
Ines Bernjak, 1980	Samo Cerc, 1987	Božo Drovenik, 1970
Franc Bernot, 1955	Josip Cerk, 1910	Matija Drovenik, 1949
Stane Bervar, 1926	Franc Cesar, 1998	Jože Duhovnik, 1949
Zoran Bešlin, 1980	Rudolf graf Chorinsky, 1910	Matej Dular, 1998
Teodor (Božidar) Betriani, 1930	Alenka Ciglar, 1976	Peter Dular, 1975
Stanislav Beuk, 1910	Karel Ciglar, ?	Josip Dular, 1975
Blaž Bezek, 2003	Gregor Cilenšek, 2005	Nataša Đurić, 2008
Blaž Bidovec, 2007	Ines Cilenšek, 2005	Bogdan Erbežnik, 1950

- Miran Erič, 1989
Aleš Erjavec, 1969
Danica Erjavec, 1973
Lambert Erlich, 1927
Andrej Erznožnik, 1990
Viktor Fabian, 1927
Frenk Facija, ?
Bojana Fajdiga, 2003
Jakob Fajdiga, 1910
Vlado Fajgel, 1955
Ludvik Fedran, 1927
Dragan Feher, 1983
Oton Fettich, 1927
Ivo Florjančič, 1978
Jože Florjančič, 1950
Martina Frelih, 1998
Francis Friedrich, ?
D. V. Frost, 1928
Edvard Fugina, 1935
Borut Furlan, 1972
Matjaž Furlan, 1979
Franci Gabrovšek, 1987
Žan Gabrovšek, 2002
Boštjan Gačnik, 2003
Andrej Gala, 1964
Luka Gale, 2008
Franz Galle, 1913
Rajko Galun, 1975
Ivan Gams, 1951
Staša Gams, 2002
Vera Gams, 1957
Ciril Gantar, 1951
Ivan Gantar, 1950
Janez Gantar, 1950
Artur Gavazzi, 1925
Gavrilovič, 1959
Tibor Gedei, 1981
Matej Gerbič, 2003
Žarko Germek, 1975
Primož Gnezda, 2005
Fran Gnjezda, 1927
Mojca Godek, 1973
Marjan Gojkovič, 1972
Mirko Golob, 1968
Rok Golob, 1961
Janez Gorenc, 1964
Leopold Gorjanc, 1927
Evgenija Gorskij, 1927
Vsevolod Gorskij, 1927
Andrej Gosar, 1979
Mateja Gosar, 1986
Bojan Gospodarič, 1995
Rado Gospodarič, 1959
Dušan Gostinčar, 1954
Petra Gostinčar, 2005
Miklavž Grabner, 1956
Rajko Gradnik, 1926
- Peter Grašek, 1949
B. Grašič, ?
Franc Grašič, 1935
Henrik Greccs, 2007
Rok Greccs, 2007
Vid Gregorač, 1962
Janez Gregori, 1962
Tone Grimsčar, 1951
Grin, 1957
Cveto Grmovšek, 1949
Srečko Grom, 1964
Darja Gros, 1997
Tine Grošelj, 1981
Grottenkommission (Grotten-
verwaltung) v Postojni, 1911
Jožica Grum, 1976
Uljana Gruntar, 1965
Alfonz Vit. Gspan, 1924
N. ritter von Gutmansthal, 1912
Ivan Guzelj, 1979
Stojan, Ing Guzelj, 1937
France Habe, 1952
Peter Habič, 1948
Jovan Hadži, 1924
Janez Haffner, 1938
Beno Hafner, 1935
Mate Hafner, 1924
Milan Hafner, 1925
Blaž Hajdinjak, 2002
Martina Hajdinjak Skrzypiec, 1997
Milan Hamrla, 1949
Alb. J. Haucke, 1910
Vladimir Herle, 1910
Urban Herzog, 1987
Jure Hictaler, 2009
Simon Hima, ?
Marta Hlad, 2002
Branka Hlad, 1985
Alojzij Hočevar, 1926
Andreja Hočevar, 1981
Anica Hočevar, 1973
Janko Hočevar, 1935
Jernej Hočevar, 1975
Matej Hočevar, 2005
Tomaž Hočevar, 1982
Zvone Hočevar, 1936
Arne Hodalič, 1995
Marjana Hönigsfeld, 1975
Milan Hornak, 2005
Franc Hribar, 1952
Ivan Hribar, 1971
Matej Hribar, 1987
Alojzij Hrovat, 1955
Marko Hrovat, 2009
Albin Hrovatin, 1912
Jurij Hrovatin, 1972
Maks Hrovatin, 1929
- Albin Humar, 1957
Marko Humer, 1963
Vito Hussu, 1983
Hydrographische Landesanstalt
Ljubljana, 1913
Janez Ileršič, 1964
Franc Intihar, 1932
Jure Jakofčič, 1970
Barbara Jakopič, 1988
Primož Jakopin, 1966
Slava Jakopin, 1969
Darko Jakovac, ?
Petra Jamšek, 2008
Vanja Janežič, 1979
Tanja Jankovič, 2005
Janko Janša, 1985
Srečko Jauk, 1972
Otto Jauker, 1913
Jure Javoršek, 1983
Katerina Jazbec, 2004
Goran Jeglič, 1971
Irena Jeglič, 1964
Marko Jekler, 1970
Jože Jelenc, 1950
Maja Jelenčič, 2005
Danilo Jelinčič, 1976
Gabrijel Jelovšek, 1911
Josip Jelovšek, 1926
Franc Jenko, 1957
Marijana Jenko, 1930
Marjan Jenko, 1981
Robert Jensterle, 1989
Franc Jerala, 1925
Branka Jeras, 1972
Aleš Jereb, 1963
Janko Jerin, 1965
Klemen Jerina, 1991
Franc Jerko, 1934
Andrej Jerle, 1965
Gregor Jeromen, 1997
Matjaž Jeršič, 1957
Saško Jesse, 1953
Mirjam Jezeršek, 1991
Janko Jovan, 1925
Jure Jugovic, 2007
Rudolf Junowicz, 1910
Marko Jurečič, 1972
Jože Jurečič, 1970
Franc Jurjevčič, 1951
Bogdan Jurkošek, 1969
Grega Juvan, 2005
Marjan Juvan, 1964
Vojko Juvančič, 1969
David Kačič, 1967
Edvard Kafol, 1958
Juvemij (Juvencij?) Kalan, 1951
Janez Kandare, 1982

Sonja Kandare, 1955
 Črtomir Kanoni, 1967
 Janez Kanoni, 1966
 Vladimir Kapus, 1925
 Franc Kastelic, 1932
 Marijan Kastelic, 1960
 Rozika Kastelic, 1932
 Nataša Kavčič, 1995
 Stane Kavšček, 1975
 Miran Kavšek, 1964
 Miran Kenk, 1928
 Roman Kenk, 1924
 Andrej Kermavnar, 1978
 Dušan Kermavnar, 1961
 Franc Kermavnar, 1972
 Kerševan, 1958
 Boštjan Kiauta, 1960
 Tamara Klar, 2008
 Primož Klemen, 1975
 Janez Klemenčič, 1955
 Polona Kljun, 1999
 Nives Klopčar, ?
 Tea Knapič, 2009
 Tomaž Koblar, ?
 Tone Koblar, 1988
 Boštjan Kocjančič, 1998
 Marij Kodre, 1964
 Vladimir Kodrič, 1927
 Tomaž Kolar, 1975
 Zvone Kolenc, 1971
 Robert Kollmann, 1929
 Teodor Kolšek, 1964
 Mateja Konc, 2010
 Ženja Konjajeva, 1964
 Vilibald Konte, 1929
 Kopač, 1958
 Jasna Kopitar, 1976
 Tomaž Koprivnjak, 1995
 Lidija Korat, 2007
 Alenka Kordiš, 1975
 Janko Koren, 1956
 Vlasta Koren, 1979
 Lovro Korenc, 2004
 Zvone Korenčan, 1964
 Luc Koritzky, 1960
 Josip Korošec, 1952
 Fran Kos, 1924
 Jože Kos, 1930
 Darko Kos, 1972
 Klemen Koselj, 2001
 Viktor Koselj, 1959
 Fedor Košir, 1926
 Igor Maksim Košir, 1964
 Jure Košutnik, 2005
 Tihomir Kotnik, 1967
 Bogdan Kovač, 1969
 Franc Kovač, 1983

Igor Kovač, 1977
 Silva Kovačec, 1975
 Silvo Kovačec, 1975
 Brane Kovačič, 1962
 Jože Kovačič, 1972
 Sonja Kovačič, 1971
 Janko Kovše, 1964
 Aleksandra Koželnik, 1966
 Hojka Kraigher, 1978
 Jure Krajšek, 1999
 Boža Krakar, 1974
 Marko Kralj, 1990
 Milan Kralj, 1992
 Peter Kralj, 1973
 Rok Kralj, 1987
 Anton/Tone Kranjc, 1961
 Maja Kranjc, ?
 Polde Kranjc, 1972
 Tomaž Kranjc, 2008
 Ferdo Kraševac, 1979
 Anton Krašovec, 1927
 Marko Krašovec, 1972
 Majda Kratn(E/A)R, 1949
 Josef Kratohvil, 1925
 Božo Krevelj, 1967
 Mare Krevs, 1980
 Valentin Krisper, 1910
 Jože Krišper, 1930
 Karel Krivanec, 1913
 Primož Krivic, 1964
 Tine Krivic, 1964
 Anton Križaj, 1932
 Miomir Križaj, 1960
 Igor Krmpotič, 1973
 M. Krnec (Kirn?), 1939
 Rudolf Kropivnik, 1924
 Barbara Kruhar, ?
 Krista Krulc, 1959
 Mirta Krulc, 1959
 Maja Kržišnik, 2007
 Ksenemann(?), 1937
 Vikica Kuk, 2004
 Borut Kulovec, 1974
 Darko Kulovec, 1974
 Jakob Kulovec, 1974
 Mirjam Kulovec, 1974
 Janez Kunaver, 1976
 Jurij Kunaver, 1949
 Karl Kunaver, 1926
 Matjaž Kunaver, 1976
 Pavel Kunaver, 1910
 Tomaž Kunaver, 1980
 Uroš Kunaver, 1980
 Alenka Kunaver, 1976
 Maja Kunaver, 1971
 Marjan Kunc, 1936
 Karl graf Künipl, 1910

Tomaž Kunst, 1965
 Blaž Kurent, 2007
 Miha Kurnik, 1964
 A. Kuščer, ?
 Dušan Kuščer, 1937
 Ljudevit Kuščer, 1937
 Martina Kuščer, 1971
 Matko Kuščer, 1960
 Samo Kuščer, 1971
 Janez (Ivan) Kuščer, 1949
 Primož Kuzman, 1991
 Stane Kvaternik, 1968
 Tomislav Lajovic, 1978
 Igor Lampret, 1960
 Wilhelm Ritter von Laschan, 1910
 Ferdinand Lavrinc, 1965
 Ludvik baron Lazarini, 1932
 France Leben, 1955
 Drago Lebez, c. 1940
 Bogomir Legiša, 1962(?)
 Milan Lenarčič, 1929
 Damjan Lenče, 1979
 Josip Lesar, 1910
 Martin Lesar, 1995
 Miha Lesar, 1959
 Helena Lesar, 1995
 Zoran Lesjak, ?
 Boštjan Leskovšek, 1987
 Jani Leskovšek, 1975
 Matija Lešnjak, 2001
 Friderik Levicki, 1956
 Leon Lewicki, 1930
 Jure Likar, 1999
 Jernej Lindič, 1964
 Boris Lipovec, 1990
 Vladimir Logar, 1950
 Logar, 1958
 Gabrijel Longyka, 1930
 Ivan Lovrenčič, 1925
 Z. Lovše, ?
 Alenka Lozej, 2009
 Barbara Ložar, 2008
 Josip Luckmann, 1929
 Kamilo Lukanovič, 1962
 Dragica Lunder, 1974
 Drago Lunka, 1987
 Dušan Lušichi (Lušinsky), 1949
 Ivan Macher, 1911
 Stanko Maček, 1935
 Vanek Mahorčič, 1974
 Vojko Mahorčič, 1974
 Boris Majdič, 1965
 Franc Malečkar, 1978
 Aleš Malneršič, 2002
 Blaž Malneršič, 2002
 Matej Malneršič, 2003
 Mirko Malneršič, 1978

- Lev (Leopold) Mandelj, 1932
 Josip Mantuani, 1910
 Albin Marinko, 1974
 Uroš Marjetič, 1995
 Anže Markelj, 2007
 Oto (Otmar) Marn, 1961
 Boris Marolt, 1989
 Jure Marolt, 1997
 Andrej Martinčič, 1954
 Rajko Martinčič, 1983
 Breda Marussig, 1959
 Miran Marussig, 1948
 Franc Marušič, 1991
 Dušan Maruzzi, 2002
 Maks Mastnak, 1935
 Marko Matičič, 1972
 Janez Matjašič, 1965
 Janez Matos, 2005
 Mateja Mavec, 2009
 Janez Mayer, 1951
 Jožko Mayr, 1926
 Viktor Meden, 1927
 Danica Medved, 1976
 Kristjan Melinc, 1995
 Franc Mermolja, 1951
 Samo Mesec, 1991
 Mestna občina Idrija, 1911
 Štefan Michieli, 1964
 Ivan Michler, 1911
 Zoran Michler, 1950
 Matjaž Mikelen, 1975
 Iztok Miklavčič, 2007
 Neva Miklavčič, 1964
 Tomaž Miklavčič, 2001
 Andrej Miklavec, 1972
 Milena Miklavec, 1972
 Mitja Mikuš, 2005
 Vasja Mikuž, 1968
 Miha Mišič, 1969
 Dušan Mišmaš, 1964
 Franc Mlakar, 1959
 Tone Mlakar, 1986
 Primož Mlekuš, 1985?
 Marko Modic, 1978
 Janez Modrijan, 1964
 Matic Mohorič, 1987
 Klemen Mojšker, 1997
 Borut Mozetič, 1989
 Marko Možina-Kušar, 1960
 Tončka Mrak, 1956
 Aleš Mrzel, 1962
 Vladimir Murko, 1957
 Melita Murko-Jezovšek, 1957
 Danilo Musar, 1982
 Jože Mušič, 1955
 Črtomir Nagode, 1928
 Milan Nanut, 1979
 Mihael Nevjerov, 1935
 Andrej Nikolič, 1974
 Bogdan Nikolič, 1974
 Dragan Novak, 1983
 Dušan Novak, 1950
 Gregor Novak, 1926
 Janez Novak, 1992
 Janez Novak, 1964
 Tone Novak, 1962
 Nada Novak, 1951
 Pavel Novikov, 1925
 Bogdan Oblak, 1976
 J. C. Oblak, 1925
 Jaroš Obu, 2010
 Tadej Ocvirk, 1960
 France Ogrin, 1956
 Dušan Omahen, 1938
 Luka Omladič, 1990
 Andrej Orehek, 1928
 Fr. Orožen, 1910
 Milan Orožen Adamič, 1962
 John Osborne, ?
 Franc Osole, 1948
 Lovro Osolnik, 1965
 Jožef Osredkar, 1989
 Lojze Ostanek, 1936
 Staško Otorepec, 1972
 Milan Pajk, 1912
 Danilo Patarčič, 1987
 Irena Paternu, 1978 oz. 1982
 Marko Paternu, 1978
 A. Paulin, 1911
 Ciril Paulin, 1927
 Rado Pavliha, 1971
 Fran Pavlin, 1912
 Miran Pavlin, ?
 Janez Pavlovčič, 1964
 Pavlovec, 1959
 Jernej Pavšič, 1968
 Ciril Pečar, 1960
 Janez Pečar, 1960
 Kristofer Pečar, 1975
 Dušan Pečavar, 1979
 Hubert Pehani, 1927
 Nina Perhaj, 2005
 Anton Perko, 1928??
 Andrej Perko, 1911
 Andrej Permoser, 1964
 Matija Perne, 1995
 Stanislava Perne, 1995
 Andrej Pernek, 1967
 Persi, 1957
 Dean Pestator, 1985
 Tomaž Petek, 1982
 Simona Peterca, 2005
 Anton Peterlin, 1911
 Petkovec, ?
 Tine Petkovšek, 1983
 Vid Petkovšek, 1959
 Zdravko Petkovšek, 1962
 Alenka Petrinjak, 2007
 Peter Petrlin, 1964
 Tomaž Petrnal, 2004
 Franc Petrovčič, 1978
 Jernej Petrovčič, 2002
 Leo Pettau, 1964
 Rado Pettau, 1965
 Marko Pezdirc, 2005
 Leon Pibrovec, 1926
 Karel Pick, 1911
 Lidija Pikl, 1957
 Anton Pilshofer, 1910
 Gregor Pintar, 1978
 Petra Pintar, 1980
 Tatjana Pintar, 1979
 Marina Pintar, 1978
 Mihael Pintar, 1988
 Simon Pirc, 1954
 Vlado Pirc, 1972
 Božo Pirc, 1967
 Jože Pirnat, 1963
 Marija Pirnat, 1964
 Stane Pirnat, 1959
 Rudi Pizzulin, 1954
 Polona Planina, 1978
 Tomaž Planina, 1948
 Matija Plausteiner, 1964
 Josip Plemelj, 1930
 Tatjana Pliberšek, 1994
 Štefan Plut, ?
 Monika Podgorelec, 2007
 Vili Podgoršek, 1978
 Ljubomir Podpac, 1963
 Marijan Pogačnik, 1951
 Matjaž Pogačnik, 1992
 Tjaša Pogačnik, 1994
 Urša Pogačnik, 2002
 Marija Poglajen, 1975
 Andrej Pokorn, 1981
 Gabrijel Polajnar, 1986
 Slavko Polak, 1992
 D. Poletti-Kopešič, ?
 Leopold Poljanec, 1910
 Janko Ponebšek, 1910
 Alenka Popovič, 1998
 Boštjan Potisk, 2004
 Franc Potočnik, 1982
 Janez Potokar, 1939
 Vanč Potrč, 1960
 Jože Požnel, 1972
 Anton Praprotnik, 1962
 Bojan Praprotnik, 1964
 Miha Praprotnik, 1981
 Nada Praprotnik, 1971

- Jože Prašnikar, 1962
 Robert Praxmarer, 1913
 Benjamin Preisig, 2005
 Davo Preisinger, 1964
 Mitja Prelovšek, 2002
 Primož Presetnik, 2001
 Joerg Prestor, 1978
 Nataša Prestor, 1980
 Egon Pretner, 1934
 Gregor Prevec, 1991
 Milenko Prevec, 1991
 Peter Prevec, 1995
 Nina Prevec Urankar, 1991
 Simona Prevorčnik, 2007
 Ivan Prezelj, 1951
 Aleksandra Privšek, 2004
 Metka Prus, 1990
 Andrej Puc, 1959
 Matjaž Puc, 1959
 Janez Pucihar, 2003
 Julij Pugelj, ?
 Stane Pupis, 1972
 Primož Pust, 1994
 Viljem Putick, 1911
 Rado Radešček, 1964
 Ivan Rakovec, 1927
 Rajko Rakovec, 1949
 Vida Rakovec, 1949
 Andrej Ramor, 1959
 Rudolf F. Ramor, 1925
 Jasna Ramor, 1965
 Lucija Ramšak, 2002
 Alfonz Ravnikar, 1929
 Dušan Ravnikar, 1964
 Matjaž Ravnikar, 1964
 Nikolaj Rebec, 1926
 Rado Rebec, 1959
 Ida Rebula, 1964
 Rudolf Reichel, 1927
 Bogomil Remec, 1910
 Tomo Remih, 1981
 Marjan Richter, 1949
 Marta Richter, 1957
 Metka Richter, 1959
 Elo Rijavec, 1959
 Stanko Rijavec, 1949
 Viktor Franc Robič, 1977
 Alojz Rogelj, 1972
 Marjan Rogelj, 1976
 Andrej Rojec, 1927
 Daniel Rojšek, 1971
 Franc Rován, 1956
 Janez Rozman, 1956
 Jasna Rozman, 1989
 Lovro Rozman, 2009
 Marijan Rozman, 1964
 Darinka Rožman, 1985
- Vesna Rudolf, 1963
 Primož Rupnik, 2009
 Angelika Rus, 1976
 Jože Rus, 1971?
 Jože Rus, 1925
 Janez Sabolek, 1975
 Miroslava Samotorčan, 1971
 Mojca Samotorčan, 1971
 Jaka Savinšek, ?
 Roman Savnik, 1951
 Ivan Sbrizaj, 1910
 Goran Schmidt, 1995
 Anton Ritter von Schoepl, 1913
 Heinrich E. von Schollmayer -
 Lichtenberg, 1910
 Ernst baron Schönberger, 1912
 Hermann prinz von Schönburg -
 Waldenburg, 1910
 Teodor Schwarz, 1910
 Ivo Sedmak, 2001
 Albin Seliškar, 1925
 Andrej Seliškar, ?
 Stanko Seliškar, 1925
 Martina Seljak, ?
 David Senica, 1995
 Borut Sicherl, 1987
 Marko Simič, 1978
 Igor Simonič, 1957
 Tone Simonič, 1978
 Anton Simšič, 1972
 Ignac Sivec, 1969
 Tone Skalja, 1962
 Igor Skandali, 1960
 Boris Sket, 1950
 Lučka Sket, 1964
 Peter Skitek, 1962
 Peter Skoberne, 1980
 Janez Skok, 1978
 Bine Skrt, ?
 Franc Slapšak, 1930
 Marko Slatnar, 1964
 Slovensko lovsko društvo
 v Ljubljani, 1925
 Rado Smerdu, 1969
 Borut Smodiš, 1976
 Marjeta Smrdel Juvan, 2002
 Franci Snoj, 1964
 Jožko Sofler, 1951
 Aleš Sojar, 1972
 Katja Somrak, 2008
 Branko Stanovnik, 1958
 Rok Stanovnik, 1986
 Josip Staudacher, 1925
 Uroš Stepišnik, 2001
 Eugen Stern, 1913
 Kajetan Stranetzky, 1911
 Jože Stražišar, 1979
- Breda Strniša, 1957
 Karol Sturm, 1936
 Tone Suwa, 1962
 Janez Svete, 1964
 Bojan Svetec, 2004
 Heinrich E. von Svoboda, 1913
 Šalamun, 1938
 Bojan Šarac, 2007
 Mitja Šega, 2001
 Albina Šegatin Velkavrh, 1957
 Lučka Šekoranja, 1981
 Marjetka Šemrl, 2005
 Alfred Šerko, 1927
 Mojca Šimnic Šolinc, 1991
 Anton Šivic, 1924
 Sabina Šivic, 1998
 Ivan Škedelj, 1974
 Damijan Škrk, 1995
 Nada Škulj, 1975
 Ciril Šlebinger, 1926
 Boštjan Šmuc, 1986
 Hinko Šolinc, 1991
 Andrej Šorgo, 1975
 Igor Špacapan, 1971
 Mojmir Štangelj, 1971
 Martin Štefančič, 1958
 Pavle Štefančič, 1953
 Jože Štirn, 1948
 Jernej Štravs, 1965
 Mirko Štravs, 1932
 Valika Štravs, 1932
 Štravs, 1932
 Albin Štrikberger, 1958
 Anton Štruce, ?
 Aleksander Štrukelj, 1987
 Mitja Štrukelj, 1965
 Simona Štrukelj, 1990
 Jasna Štrus, 1982
 Filip Štucin, 1983
 Primož Štupica, 1995
 Janez Šubelj, 1950
 Šuklje, 1953
 Fran Pl. Šuklje, 1910
 Ina Šuklje, 1979
 Roman Šušmelj, 1972
 Marko Šuštar, 1983
 Tomaž Šuštar, 1985
 Marjan Šušteršič, ?
 Polona Šušteršič, 1990
 France Šušteršič, 1963
 Marička Šušteršič, 1964
 Matjaž Šušteršič, 2005
 Kazimir Tarman, 1959
 Miha Tarman, 1984
 Ivan Tavčar, 1925
 Janko Tavčar, 1957
 Živa Tavčar, 1997

- Franc Tegl, 1928
Alenka Terlep, 1975
Gojmir Terpin, 1962
Martin Toman, 1973
Boštjan Tomažič, 1998
Dušan Tominc, 2001
Fran Tomišek, 1910
Marjan Tomšič, 1960
Tanja Tomšič, 2009
Jani Topolšek, 2005
Matjaž Traven, 1964
Jure Trenz, 1964
J. Trobec, ?
Alojz Troha, 1979
Karin Elena Trojkar, ?
Peter Trontelj, 1989
Uroš Tršan, 1958
Marjan Tršek, 1964
Aleš Trtnik, 1988
Jože Trtnik, 1962
Ivan Turk, 1971
Jakobchem Turk, 1910
Ladislav Urankar, 1965
Mojca Urankar, 1992
Rafko Urankar, 1987
Suzana Urankar, 1995
Bogdan Urbančič, 1929
Fran Urbančič, 1958
Jelko Urbančič, 1984
Stanislav Urbančič, 1935
Rado Urbas, 1972
Fran Uršič, 1926
V(K?) Ratar, 1990
Alojz Vadnal, 1960
Katja Vadnal, 1960
Sebastjan Vagaja, 1995
Andrej Vajevc, 1964
Anton Vakselj, 1971
Tine Valentinčič, 1982
Melita Vamberger, 2005
Matjaž Veber, 1962
Vladimir Velikanje, 1965
Milan Velikonja, 1973
France Velkavrh, 1953
Janez Vengar, 1985
Josip Verbič, 1925
Miran Verbič, 1972
Pavel Verbič, 1936
Robert Verbič, 2002
Renato Verbovšek, 1966
Jernej Verbovšek, 1998
Timotej Verbovšek, 1998
Dorothea Verša, 1988
Blaž Vičič, 2008
Iztok Vidic, 1987
R. Vidmar, 1937
Martin Vidmar, 1975
Vojka Viler, 1979
Anka Vilhar, 1960
Mario Vilhar, 1960
Mateja Vintar, 1997
Branko Virant, 1975
Marijan Vitez, 1966
Logar Vladimir, 1950
Dimitrij Vladimirovič, 1934
Andrej Vodopivec, 1981
Nataša Vodopivec, 1983
Laurens Edmond Omer Vogelaers, 2005
Marko Vogrič, 1968
Janez Volk, 1934
Darja Volk, 1974
J. Volk Vrhovčeva, 1937
Marjan Vuk, 1972
Sašo Vuković, 1973
Gregor Wabra, 1968
Josif Wentzel, 1910
H. Wichmann, 1913
Adrian G. Wilkins, 1973
Tomaž Wraber, 1974
Anton Za(vi)šek, 1932
Miha Zadravec, 1974
Milan Zadravec, 1975
Maja Zagmajster, 2003
Marjeta Zajc, 1967
Zlatko Zajc (Kosar), 1965
Valerija Zakšek, 2007
Roman Zdravje, 2005
Miroslav Zei, 1949
Darinka Zidar, 1951
Miroslav Zor, 1936
Aleš Zorc, 1991
Nevenka Zorč, 1968
Tomaž Zorič, 1995
Matija Zorn, 1995
Janez Zrnec, 1962
Franc Zupan, 1956
Vera Zupan, 1961
Andrej Zupanc, 1989
Borut Zupančič, 1984
Marina Zupančič, 1990
Andreja Žagar, 1978
Franjo Žagar, 1911
Jože Žibert, 1988
Tina Živec, 1999
Jakob Žmavc, 1910
Žarko Žnidaršič, 1973
Zdenka Žorž, 1978
Jože Žugmar, 1950
Dušan Žumer, 1961

1996

Brezno pod Velbom v globini 370 m prekine ogromen ledeni čep.

Foto: Rafko Urankar - Cile s Kristoferjem Pečarjem

Zahvale

Spoštovani Članice in Člani, brez vaših idej, nešteti ur dela, znanstev, prostovoljnih prispevkov in družbe Društvo ne bi bilo tako uspešno, ne pri rednem delu in ne pri praznovanju stoletnice. Zato, HVALA vam.

Spoštovani generalni pokrovitelj, sponzorji in donatorji. Brez vaše denarne podpore bi bile naše ideje uresničene v precej okrnjeni obliki. HVALA vam, da ste nam omogočili celostno praznovanje stoletnice.

Spoštovani slavnostni govorniki in sodelavci, ki ste sodelovali pri vodenju dogodkov ter zborovski popestritvi. S tem ste dali dogodkom pravo mero slovesnosti. Posebej HVALA za vse sodelavce, ki ste zagotovili brezhibno postrežbo, ostalo tehnično pomoč pri proslavah in pomoč pri naporni grafični pripravi razstav.

S spoštovanjem,

Primož Presetnik

Podpis pokroviteljske pogodbe med podjetjem Treking šport, d.o.o. in društvom je bil prvi znak, da bo društvo uspelo zbrati dovolj sredstev za obsežni program dogodkov ob 100 obletnici obstoja. – Foto: N. N.

Pokrovitelji in sponzorji

TREKING-ŠPORT z blagovnimi znamkama:

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Gradbeni inštitut ZRMK d.o.o.
Building and Civil Engineering Institute

